

Fennia-ryhmä

Vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa
koskeva kertomus 2016

Sisällys

Yhteenveto	1
Liiketoiminta ja tuloksellisuus	
Liiketoiminta	5
Vakuutustoiminnan tuloksellisuus	6
Sijoitustoiminnan tuloksellisuus	10
Muiden toimien tuloksellisuus	12
Muut tiedot	13
Hallintojärjestelmä	
Yleistiedot hallintojärjestelmästä	14
Sopivuudelle ja luotettavuudelle asetettavat vaatimukset	16
Riskienhallintajärjestelmä mukaan luettuna riski- ja vakavaraisuusarvio	17
Sisäinen valvontajärjestelmä	22
Sisäisen tarkastuksen toiminto	24
Aktuaaritoiminto	25
Ulkoistaminen	26
Muut tiedot	27
Riskiprofiili	28
Vakuutusriski	30
Markkinariski	33
Luottoriski	44
Likviditeettiriski	45
Operatiivinen riski	47
Muut olennaiset riskit	48
Muut tiedot	50
Arvostus vakavaraisuustarkoituksiin	
Varat	51
Vakuutustekninen vastuvelka	54
Muut velat	57
Vaihtoehtoiset arvostusmenetelmät	58
Muut tiedot	59
Pääomanhallinta	
Oma varallisuus	60
Vakavaraisuuspääomavaatimus ja vähimmäisvakavaraisuuspääomavaatimus	63
Duraatiopohjaisen osakeriskialaosion käyttö vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskemisessa	64
Standardikaavan ja käytetyn sisäisen mallin väliset erot	65
Vähimmäisvakavaraisuuspääomavaatimuksen ja vakavaraisuuspääomavaatimuksen täyttämättä jättäminen	66
Muut tiedot	67
Liitteet	68

Yhteenveto

Vakavaraisuussäätelyn mukainen Vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskeva kertomus kuvaa Fennia-ryhmän vuoden 2016 liiketoimintaa, tuloksellisuutta, hallintojärjestelmää, riskiprofiilia, arvostusta vakavaraisuustarkoituksiin sekä pääomanhallintaa.

Liiketoiminta ja tuloksellisuus

Fennia-ryhmä muodostuu Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fenniasta (Fennia), Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fenniasta (Henki-Fennia) ja Fennia Varainhoito Oy:stä (Fennia Varainhoito). Liiketoimintanaan Henki-Fennia ja Fennia harjoittavat vakuutustoimintaa sekä sijoitustoimintaa ja Fennia Varainhoito on sijoituspalveluyritys.

Vahinkovakuutusliiketoiminnan ensivakuutuksen maksutulo oli 417,0 miljoonaa euroa (429,0 milj. euroa). Yritysassiakkaiden maksutulo pieneni heijastellen taloussuhdannetta. Kotitalousasiakkaiden maksutulo sen sijaan kasvoi edellisestä vuodesta. Riskisuhde oli 67,0 prosenttia (67,6 %) ja toimintakulusuhde 33,9 prosenttia (30,9 %), jolloin yhdistetyksi kulusuhteeksi muodostui 100,9 prosenttia (98,5 %). Operatiivinen yhdistetty kulusuhde jäi tavoitteen mukaisesti alle 97 prosentin.

Henkivakuutusliiketoiminnan ensivakuutuksen maksutulo oli 207,1 miljoonaa euroa (199,8 milj. euroa). Sijoitussidonnaisten vakuutusten maksujen osuus kokonaismaksutulosta oli 79,7 prosenttia (79,2 %). Maksettujen korvausten määrä oli 90,6 miljoonaa euroa (83,2 milj. euroa). Riskiliikkeen tulos oli 9,0 miljoonaa euroa. Henkivakuutusliiketoiminnan liikekulut olivat 13,8 miljoonaa euroa (13,3 milj. euroa). Liikekustannussuhde kuormitustulosta oli 103,9 prosenttia (112,0 %).

Raportointikauden päättyessä Fennia-ryhmän sijoitusomaisuus oli 2 314,9 miljoonaa euroa. Vuonna 2016 sijoitusten nettotuotto käyvin arvoin oli 82,6 miljoonaa euroa (93,0 milj. euroa) ja tuotto sitoutuneelle pääomalle 3,7 prosenttia (4,4 %). Koko vuoden vallinnut alhainen korkotaso laski merkittävästi sijoitustoiminnan tuottoa, koska runsas puolet Fennia-ryhmän sijoitusallokaatiosta koostuu korkosijoituksista. Osakemarkkinoiden nousun ansiosta osakesalkun tuotto kääntyi loppuvuonna positiiviseksi ja paransi ryhmän kokonaissijoitustulosta. Kiinteistösijoitusten tuotto jatkui vakaana ja ne tuottivat omaisuuslajeista parhaiten.

Hallintojärjestelmä

Emoyhtiön keskinäisen yhtiömuodon mukaisesti ylintä päätösvaltaa Fenniassa käyttävät yhtiökokouksen kautta vakuutuksenottajat eli Fennian asiakkaat. Emoyhtiön hallintoelimiä ovat hallintoneuvosto, hallitus ja toimitusjohtaja. Hallintoneuvosto valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan vastuulla olevaa yhtiön hallintoa. Yhtiökokous valitsee hallintoneuvoston jäsenet Fennian vakuutuksenottajien piiristä. Fennian hallitus huolehtii ryhmän hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallituksen apuna toimii nimitys- ja palkitsemisvaliokunta sekä Fennian ja Henki-Fennian hallitusten yhteinen tarkastusvaliokunta. Fennialla on hallituksen nimittämä toimitusjohtaja, joka hallituksen ohjeiden ja määräysten mukaisesti hoitaa sekä yhtiön että ryhmän juoksevaa hallintoa.

Fennia-ryhmässä riskienhallinnalla tarkoitetaan koordinoituja strategioita, prosesseja, periaatteita ja toimenpiteitä, joilla ryhmään ja ryhmän yhtiöihin kohdistuvat riskit tunnistetaan, mitataan ja ilmoitetaan sekä niitä seurataan ja hallitaan.

Vakavaraisuuden hallinnalla määritetään ja ohjataan ryhmän ja ryhmän yhtiöiden riskinkantokykyä, riskinottohalukkuutta ja riskinsietokykyä sekä keskeisten riskien rajoituksia. Ryhmän yhtiöt noudattavat toiminnassaan ryhmätasolla yhteisesti määriteltä riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan kehikkoa, joka on kuvattu yhtiöiden hallitusten vahvistamissa periaateasiakirjoissa.

Riskien- ja vakavaraisuuden hallintaa koskevien tehtävien valmistelua, ohjaamista, koordinoitua ja tiedon välittämistä varten on perustettu ryhmän vakuutusyhtiöiden riskienhallinnan johtoryhmä.

Fennia-ryhmän hallinto- ja riskienhallintajärjestelmän ohjausmalli rakentuu kolmesta puolustuslinjasta, joilla kullakin on omat tehtävänsä. Hallintojärjestelmän riippumattomat avaintoiminnot eli riskienhallinta-, compliance- ja aktuaaritoiminto ovat organisoitu tavalla, joka varmistaa niiden toiminnan riippumattomuuden ja riittävän itsenäisyyden. Toiminnot raportoivat koordinoitusti tarkastusvaliokunnalle ja ryhmän yhtiöiden hallituksille.

Kolmen puolustuslinjan mallissa vastuu riskien- ja vakavaraisuuden hallinnasta jakautuu eri toimijoiden kesken. Riskienhallintatoiminto toimii Fennian hallituksen ja toimitusjohtajan alaisuudessa itsenäisenä yksikkönä ja tuottaa riskienhallintatoiminnon palvelut kaikille ryhmän finanssiyhtiöille. Riskienhallintajärjestelmän keskeisenä tavoitteena on tuottaa näkemyksiä, analyyskejä ja arvioita yksittäisten riskien ja näiden yhdistelmien mahdollisesti realisoituvista taloudellisista vaikutuksista lyhyellä ja pitkällä aikavälillä osaksi liiketoiminnan suunnittelua ja strategian toteuttamista.

Oma riski- ja vakavaraisuusarvio ORSA on ryhmän ja ryhmän kunkin yhtiön hallituksen, toimitusjohtajan ja muun toimivan johdon työkalu. Omassa riski- ja vakavaraisuusarviossa tunnistetaan riskit, muodostetaan oma käsitys riskien pääomatarpeista sekä toteutetaan ennusteita ja skenaarioita ryhmän ja yksittäisen yhtiön taloudellisesta tulevaisuudesta ja riskien realisoitumisesta mahdollisesti aiheutuviosta taloudellisista seurauksista. Oma riski- ja vakavaraisuusarvio on Fennia-ryhmässä osa jatkuvaa riskienhallinnan prosessia ja prosessin tuloksena koostetaan vähintään kerran vuodessa yhteenveto. Tämä ORSA-raportti sisältää kokonaiskuvan ryhmän ja yksittäisen yhtiön tilanteesta ja tulevaisuuden näkymistä liiketoimintojen, strategisten linjausten, riskien ja vakavaraisuuden osalta.

Ryhmän sisäisen valvonnan tavoitteena on varmistaa toiminnan tarkoituksenmukaisuus, tehokkuus, tuloksellisuus, taloudellisen tiedon ja raportoinnin luotettavuus sekä säännösten noudattaminen. Fennian sisäisen tarkastuksen tehtävänä on seurata ja arvioida ryhmän ja yksittäisen ryhmän yhtiön sisäisen valvonnan sekä hallinnon riittävyttä ja tehokkuutta. Sisäinen tarkastus arvioi ryhmän ja yksittäisen yhtiön strategian ja tavoitteiden saavuttamista, vakavaraisuuden hallintaprosessin kattavuutta ja luotettavuutta, riskienhallinnan tehokkuutta, resurssien käytön taloudellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta, lakien ja määräysten sekä sisäisten toimintaperiaatteiden, suunnitelmien ja ohjeiden noudattamista, informaation oikeellisuutta, riittävyttä ja tarkoituksenmukaisuutta sekä omaisuuden turvaamista.

Vakuutusyhtiöiden vastuulliset vakuutusmatemaatikot vastaavat oman vakuutusyhtiön aktuaaritoiminnosta ja siitä, että hinnoittelussa ja vakuutusteknisen vastuuvelan laskennassa sovellettavat vakuutusmatemaattiset menetelmät ovat asianmukaiset ja määrittelevät vakuutusteknisen vastuuvelan tason. Aktuaaritoiminnot hoitavat lakisääteisiä ja muita tehtäviään, joita ovat vastuuvelan laskenta, tariffien asianmukaisuudesta huolehtiminen, vakavaraisuuden tason arvioiminen, liiketoimintaa palveleva raportointi, tuotekehitykseen osallistuminen, vakuutustarjousten tekeminen ja tiedon laadusta huolehtiminen.

Fennia-ryhmässä varmistetaan sopivuus- ja luotettavuusarvioinnilla, että ryhmän ja yksittäisen yhtiön johtamisesta ja keskeisistä toiminnoista vastaavat henkilöt ovat tehtäviinsä sopivia ja luotettavia. Ryhmässä toimintojen ulkoistamiset järjestetään siten, että pystytään seuraamaan palveluntuottajien toimintaa ja takaamaan riittävä tiedonsaanti.

Riskiprofiili

Markkinaehtoisessa arvostusmaailmassa riskinotto-kykyä kuvaa ryhmätasolla taseen varojen ja velkojen erotus, jossa on otettu huomioon tase-erien korvattavuus ja siirtokelpoisuus ryhmätasolla, eli oman varallisuuden markkinaehtoinen määrä. Mitä enemmän ryhmällä on omaa varallisuutta, sitä enemmän sillä on riskinkantokykyä ja valinnanvapautta päättää, mitä riskejä se toiminnassaan kantaa. Ryhmän riskinottoa kuvaa kvantitatiivisesta näkökulmasta ryhmän toiminnan vaatima vakavaraisuuspääomavaatimus. Mitä suurempi vakavaraisuuspääomavaatimus, sitä enemmän riskiä ryhmällä on.

Tarkemmin vakavaraisuuspääomavaatimusta tutkimalla voidaan havaita, mistä ryhmän riskit muodostuvat. Analysoimalla oman varallisuuden määrää, vakavaraisuuspääomavaatimusta sekä näiden suhdetta saadaan käsitys ryhmän riskiprofiilista.

Fennia-ryhmän vakavaraisuuspääomavaatimus ennen vaimentavia eriä oli raportointikauden päättyessä 505,8 miljoonaa euroa. Tästä markkinariskin osuus oli 382,3 miljoonaa euroa, vastapuoliriskin 43,5 miljoonaa euroa, vakuutusriskin 155,4 miljoonaa euroa ja operatiivisen riskin 29,4 miljoonaa euroa. Muiden rahoitusalojen pääomavaatimus oli 0,5 miljoonaa euroa. Vaimentavien erien jälkeen vakavaraisuuspääomavaatimukseksi muodostui 392,7 miljoonaa euroa. Hyväksyttävän oman varallisuuden ollessa 775,9 miljoonaa euroa ryhmän suhteellinen vakavaraisuusasema oli 197,6 prosenttia.

Vakuutustoiminta perustuu vakuutusriskien ottamiseen, riskien hajauttamiseen vakuutuskannan sisällä ja vakuutusriskien hallintaan. Vakuutusriskin hallinnan tärkeimmät keinot ovat asianmukainen riskien valinta eli vastuunvalinta, hinnoittelu ja vakuutusehdot sekä jälleenvakuutussuojan hankkiminen. Vakuutusriskien hinnoittelussa pyritään riskivastaavuuteen.

Fennia-ryhmään vaikuttavia markkinariskejä eli sellaisia, jotka aiheuttavat varojen ja velkojen markkina-arvojen muutosten aiheuttamia vaikutuksia ryhmän taloudelliseen asemaan, ovat korko-, korkomarginaali- osake-, kiinteistö- ja valuuttakurssiriskit. Markkinariskejä on olennaista tarkastella koko taseen näkökulmasta. Vakavaraisuuslaskennassa taseen molemmat puolet arvostetaan markkinaehtoisesti, joten riskitekijöiden muutokset vaikuttavat samaan aikaan sekä varoihin että velkoihin.

Markkinariskitekijöiden muutokset vaikuttavat ryhmän vakavaraisuuteen kahta kautta: oman varallisuuden sekä vakavaraisuuspääomavaatimuksen muutoksena. Markkinariskien toteutuessa ryhmän oma varallisuus pienenee, mikä heikentää ryhmän vakavaraisuusasemaa. Muutokset varoissa ja veloissa vaikuttavat myös useimmiten ryhmän vakavaraisuuspääomavaatimukseen.

Fennia-ryhmän yleinen riskinottohalukkuus, riskinsietokyky sekä liiketoimintatavoitteet ohjaavat ryhmän sijoitustoimintaa ja luovat sijoitustoiminnalle reunaehdoja. Sijoitustoiminnassa ja markkinariskien hallinnassa pyritään saavuttamaan ryhmän asettamat liiketoimintatavoitteet ryhmän vakavaraisuustavoitteita vaarantamatta. Markkinariskien hallinnan kulmakivet ovat sijoitusten riittävä hajautus ja varovaisuusperiaate sekä riskien vähentämistekniikat. Markkinariskien altistumia ja niiden vaikutuksia mitataan omaisuuslajiallokaation, herkkyyssanalyysin sekä kunkin markkinariskin aiheuttaman vakavaraisuuspääomavaatimuksen avulla.

Hajautushyödyt huomioiden markkinariskien vaikutus kokonaisuuteen eli kontribuutio kokonaispääomavaateeseen oli 71,4 prosenttia. Kontribuutio on tippunut 3,2 prosenttiyksikköä verrattuna vuoden takaiseen tilanteeseen pääosin sijoitusriskin pienentämisen vaikutuksesta. Markkinariskien sisällä taas osakeriskin kontribuutio markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimukseen oli suurin, 49,2 prosenttia. Sen osuus markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimuksesta on suurempi kuin osakesalkun osuus sijoitusvarallisuuden allokaatiosta.

Markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimustasoissa on vuoden aikana tapahtunut muutoksia. Selvimmin vakavaraisuuspääomavaatimus on vähentynyt valuuttariskissä, jossa valuuttajohdannaisten uusimisolettamakäsittely (sopimus korvataan aina uudella samankaltaisella sopimuksella sen erääntyessä) on laskenut riskin vakavaraisuuspääomavaatimusta. Myös korko- ja osakeriskin vakavaraisuuspääomavaatimukset ovat pienentyneet, kun taas keskittymäriski on hieman noussut.

Markkinariskien vaikutusta ryhmän vakavaraisuuteen kuvataan herkkyyssanalyysien avulla. Herkkyyssanalyysillä saadaan hyvä arvio siitä, miten eri markkinariskikenaariot vaikuttavat ryhmän vakavaraisuusasemaan. Herkkyysslaskelmat on tehty riskialueittain. Vakavaraisuus ja skenaarioiden aiheuttama vaikutus ryhmän taloudelliseen asemaan ovat edelliseen vuoteen verrattuna parantuneet. Vakavaraisuus on kasvanut sekä oman varallisuuden kasvamisen että vakavaraisuuspääomavaatimuksen pienenemisen vaikutuksesta.

Arvostus vakavaraisuustarkoituksiin

Tilinpäätöksessä ryhmän varat arvostetaan pääosin hankintamenon tai sitä alemman käyvän arvon määräisinä. Vakavaraisuuslaskennassa varat arvostetaan käypään arvoon. Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset arvostetaan sekä tilinpäätöksessä että vakavaraisuuslaskennassa käypään arvoon. Vakavaraisuuslaskennassa ja tilinpäätöksen laadinnassa käytettävien arvostusmenetelmien välillä ei ole olennaisia eroja lukuun ottamatta seuraavia omistuksia.

Tilinpäätöksessä aineettomat ja aineelliset hyödykkeet esitetään suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä. Vakavaraisuuslaskennassa liikearvo ja muut pitkävaikutteiset menot eivät sisällyt taseen varoihin.

Tilinpäätöshetken mukainen vakavaraisuuslaskentatekniikalla määritetty vakuutusteknisen vastuuvelan määrä oli 2 347,7 miljoonaa euroa. Tästä parhaan estimaatin osuus oli 2 241,9 miljoonaa euroa ja riskimarginaalin 105,8 miljoonaa euroa.

Henkivakuutusliiketoiminnassa kuolevuuden ja työkyvyttömyyden osalta yhtiön käyttämät oletukset perustuvat vakuutuslalla tehtyihin tutkimuksiin ja analyysiin. Muilta osin vastuuvelan laskennassa käytetyt oletukset perustuvat Henki-Fennian oman vakuutuskannan käyttäytymishistoriaan ja nykyiseen vakuutusten hoitotapaan. Markkinaehtoinen vastuuvelka lasketaan vakuutussopimuksittain.

Vahinkovakuutusliiketoiminnassa vastuuvelan parhaan estimaatin kassavirrat on määritetty simulointitekniikalla. Käytetyn simulointimallin tarvitsemat parametrit on johdettu Fennian vakuutusmaksu- ja vahinkokorvausaineistoista. Fennia-ryhmän vastuuvelkaa määritettäessä ei ole käytetty vastaavuuskorjausta, volatiliiteettikorjausta eikä siirtymäsäännöksiä.

Pääomanhallinta

Oman varallisuuden hallinnan tavoitteena on varmistaa oman varallisuuden riittävyys sääntelyn edellyttämän vakavaraisuuspääomavaatimuksen ja riittävän suuruisen ylitteen kattamiseen kaikkina hetkinä sekä allokoida pääomat keskeisille riskialueille riski-tuottosuhteeltaan tehokkaasti. Tarvittava oman varallisuuden vähimmäistaso määrittää oman varallisuuden vähimmäismäärän, jolla ryhmä suurella todennäköisyydellä pystyy täyttämään vakuutettujen etuja koskevat velvoitteensa. Tämä oman varallisuuden määrä määräytyy suurempana vakavaraisuussääntelyn edellyttämästä vakavaraisuuspääomavaatimuksesta ja ryhmän oman riskikäsityksen mukaisesti määritellystä vakavaraisuuspääomavaatimuksesta.

Ennalta-arvaamattomia stressitekijöitä varten Fennia-ryhmä määrittää halutun suuruisen pääomapuskurin tarvittavan oman varallisuuden vähimmäismäärän päälle. Pääomapuskurin tarkoituksena on antaa ryhmälle aikaa sopeuttaa riskiasemaansa äkillisten ja yllättävien tilanteiden realisoiduttua eli mukauttaa riski-tuottoasemaansa ja vakavaraisuusasemansa harkitusti uutta toimintatilannetta vastaavalle tasolle. Vuosittain tehtävässä riskinotto-suunnitelmassa määritetään ryhmän riskinottohalukkuus ja riskinsietokyky sekä allokoidaan riskillinen pääoma kokonaisuudelle ja yksittäisille riskeille.

Fennia-ryhmän vakavaraisuuspääomavaatimus raportointikauden lopussa oli 392,7 miljoonaa euroa ja vähimmäisvakavaraisuuspääomavaatimus 107,8 miljoonaa euroa. Ryhmä ei käytä sisäistä mallia, yhtiökohtaisia parametreja, yksinkertaistettua laskentaa eikä duraatioon perustuvaa osakeriskin alaosiota vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskemiseen. Ryhmä ei ole raportointikaudella alittanut sääntelyn edellyttämää vakavaraisuus- tai vähimmäisvakavaraisuuspääomavaatimustaan.

Liiketoiminta

Fennia-ryhmän rakenne pohjautuu Fennian konsernitilinpäätöksen mukaiseen rakenteeseen. Ryhmän emoyhtiö on Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia, joka on vuonna 1882 perustettu, suomalainen, asiakkaidensa omistama vahinkovakuutusyhtiö. Fennian juuret ja arvot ovat vahvasti yrittäjyydessä.

Fennia-ryhmä muodostuu seuraavista yhtiöistä: vahinkovakuuttamiseen erikoistunut Fennia, vapaaehtoisia henki-, eläke- ja säästövakuutuksia tarjoava Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia ja varainhoidollisia palveluja tarjoava Fennia Varainhoito Oy.

Fennia-ryhmän yhtiöistä Fennia toimii keskinäisyyden pohjalta, mikä tarkoittaa, että asiakas on omistaja. Henki-Fennia on Fennian kokonaan omistama osakeyhtiö, ja Fennia Varainhoito on Henki-Fennian kokonaan omistama tytäryhtiö. Lisäksi ryhmän konsernitilinpäätökseen sisältyy 29 kiinteistöyhtiötä.

Fennia on vakuutusten ja niihin liittyvien palvelujen asiantuntija, joka tarjoaa yrityksille, yrittäjille ja kotitalouksille niiden tarvitsemat vakuutuspalvelut. Fennian toimialaan kuuluvat lakisääteiset ja vapaaehtoiset vahinkovakuutukset sekä jälleenvakuuttaminen. Fennian osakkaita ovat sen vakuutuksenottajat, joilla on yhtiössä voimassa oleva ja viimeistään edellisenä tilivuotena alkanut vakuutus. Jälleenvakuutuksen ottaminen ei kuitenkaan tuota osakkuutta.

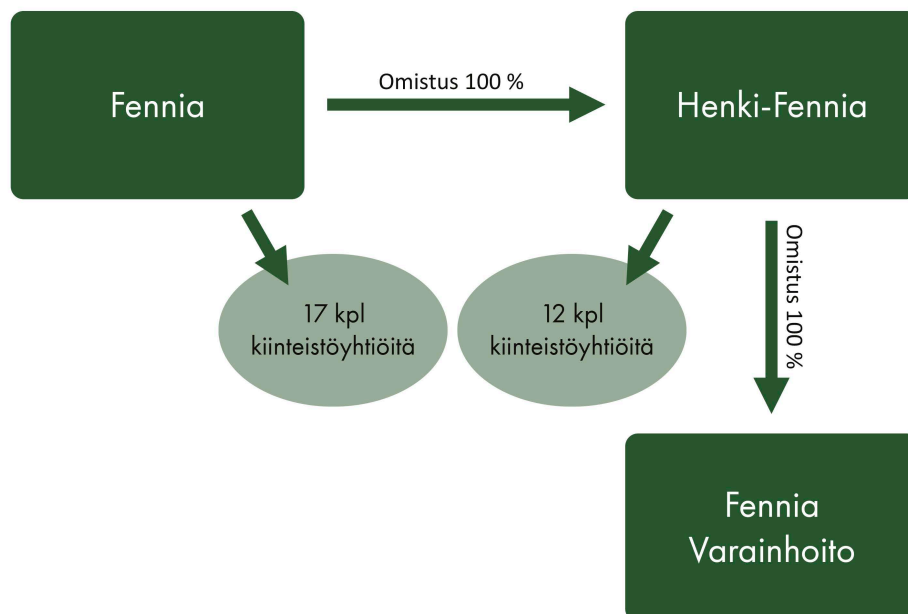
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia on perustettu 1.10.1998. Henki-Fennia on erikoistunut vapaaehtoisin henki-, eläke- ja säästövakuutuksiin sekä vakuutukselliseen varainhoitoon. Yhtiö tarjoaa asiakkailleen vakuutuksia pysyvän työkyvyttömyyden ja kuoleman varalle, vapaaehtoisia yksilöllisiä ja ryhmäeläkevakuutuksia, säästöhenkivakuutuksia sekä kapitalisaatiosopimuksia. Henki-Fennian asiakkaina on yrityksiä ja muita yhteisöjä, yrittäjiä ja yksityishenkilöitä. Henki-Fennialla on laaja kumppaniverkosto, jonka kanssa se tekee tiivistä yhteistyötä asiakkaiden hyväksi.

Fennia tekee yhteistyötä Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elon ja Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Eteran kanssa. Elo ja Etera tarjoavat Fennian yhteistyökumppaneina lakisääteiset työeläkevakuutukset Fennian asiakkaille.

Fennia-ryhmän yhtiöiden kotipaikka on Helsinki.

Ryhmän toimintaa valvoo Finanssivalvonta (FIVA), Snellmaninkatu 6, PL103, 00101 Helsinki.

Tilintarkastuksesta vastaa tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab, vastuullisena tarkastajana toimii Petri Kettunen. KPMG Oy Ab, Töölönlahdenkatu 3, PL1037, 00101 Helsinki.

Vakuutustoiminnan tuloksellisuus

Raportointikaudella Fennia-ryhmän maksutulo oli 624,4 miljoonaa euroa (629,2 milj. euroa).

Ryhmän konsernitilinpäätöksen mukainen liikevoitto oli 11,5 miljoonaa euroa (87,0 milj. euroa), josta vahinkovakuutusliiketoiminnan osuus oli 0,8 miljoonaa euroa (83,9 milj. euroa) ja henkivakuutusliiketoiminnan osuus 10,7 miljoonaa euroa (3,1 milj. euroa).

Ryhmän henkilöstön keskimääräinen lukumäärä oli 1 044 henkilöä (1 157).

Vahinkovakuutusliiketoiminta

Raportointikaudella Fennia-ryhmän vahinkovakuutusliiketoiminnan maksutulo oli 417,4 miljoonaa euroa (429,4 milj. euroa).

Yhdistetty kulusuhde oli 100,9 prosenttia (98,5 %), josta vahinkojen osuus eli riskisuhde oli 67,0 prosenttia (67,6 %) ja liikekulujen sekä korvausten käsittelykulujen osuus eli toimintakulusuhde oli 33,9 prosenttia (30,9 %).

Fennia alensi vastuuvelan diskonttauksessa käytettävää laskuperustekorkoa 2,0 prosenttiin (2,4 %). Tämän johdosta vastuovelka kasvoi 30 miljoonaa euroa. Vuoden 2016 lopussa toteutettiin myös muita vastuuvélkaperustemuutoksia, jotka puolestaan alensivat korvauskuluja 10 miljoonalla eurolla. Edellä mainitut kertaluonteiset erät heikensivät tilikauden riskisuhdetta ja yhdistettyä kulusuhdetta 4,8 prosenttiyksikköä.

Operatiivinen yhdistetty kulusuhde jäi alle 97 prosentin, mikä oli vahinkovakuutusliiketoiminnassa tilivuodelle asetettu tavoite.

Tulevan jälleenvakuutuksen lajeille kirjautuu lähinnä osallistuminen pooliliikkeeseen, mistä kotimaisen potilasvakuutuspoolin osuus on suurin. Pienestä volyyymistä johtuen tulevan jälleenvakuutuksen tulosvaikutus on vähäinen.

Vahinkovakuutuksen tuloksen suojaamiseksi on solmittu menevän jälleenvakuutuksen sopimuksia. Tilivuoden menevän jälleenvakuutuksen tulokseen vaikuttaa erityisesti yksi suurehko palovahinko, josta Fennialla on jälleenvakuutussaamiaisia omavastuun ylittävältä osuudelta.

Vahinkovakuutuksen maksutulo pieneni hieman. Vähenneminen kohdistui yritysasiakkaisiin, kun taas kotitalouksien maksutulo vähän kasvoi.

Yritystoiminnan taloudellisen kasvun niukkuus heijastuu vahinkovakuutusliiketoiminnan maksutuloon. Varsinkin lakisääteisen tapaturmavakuutuksen maksutulo on suhdanneherkkä. Taulustomaksuisten eli palkkasummaan perustuvien vakuutuksenottajien määrä on suuri, jolloin lakisääteisen tapaturmavakuutuksen maksutulo on riippuvainen pienten ja keskisuurten asiakasyritysten henkilöstömäärän muutoksista.

Liikennevakuutuksen maksutulo aleni 78,3 miljoonaan euroon (81,7 milj. euroa). Lajin kannattavuus parani. Vahinkosuhde oli erittäin hyvä 55 prosenttia (65 %). Vapaaehtoisen autovakuutuksen maksutulo kasvoi 76,9 miljoonaan euroon (76,4 milj. euroa). Toisin kuin liikennevakuutuksessa autovakuutuksen vahinkosuhde kääntyi kasvuun. Sama kehitys toteutui koko vahinkovakuutusosalalla. Vahinkosuhde oli epätydyttävä 78 prosenttia (69 %).

Yritysten palo- ja muiden omaisuusvakuutusten maksutulo oli 46 miljoonaa euroa. Vaikeat suhdannenäkymät selittävät maksutulon kolmen prosentin alenemista. Kotivakuutuksen maksutulo vastuu- ja oikeusturvaosineen kasvoi kaksi prosenttia ja oli 50 miljoonaa euroa. Sekä kotitalouksien että yrityssektorin vahinkosuhde kasvoi näissä lajeissa, mutta maltillisesti.

Merkittävimmät vahinkovakuutusliiketoiminnan vakuutuslajit vakuutusteknisine katteineen näkyvät alla olevasta taulukosta.

Vahinkovakuutuksen vakuutusluokkaryhmäkohtainen tulos

Vakuutusluokkaryhmä (milj. euroa)	Vuosi	Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Vakuutusmaksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Korvauskulut ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Liikekulut ennen jälleenvakuuttajien palkkioita ja voitto-osuuksia	Jälleenvakuuttajien osuus	Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta
Lakisääteinen tapaturma	2016	82,4	82,3	-96,5	-13,4	-0,3	-27,9
	2015	88,8	88,9	-91,3	-11,7	-0,3	-14,5
Muu tapaturma ja sairaus	2016	45,2	44,0	-33,5	-12,1	-0,1	-1,8
	2015	43,6	41,9	-34,2	-10,9	-0,1	-3,4
Moottoriajoneuvo-vastuu	2016	78,3	79,4	-52,9	-21,8	-0,3	4,5
	2015	81,7	80,2	-60,8	-20,5	-0,5	-1,6
Maa-ajoneuvot	2016	76,9	76,8	-60,3	-21,0	0,1	-4,4
	2015	76,4	74,5	-51,3	-19,2	-0,2	3,7
Palo- ja muu omaisuusvahinko	2016	86,5	86,4	-63,2	-22,8	-0,6	-0,2
	2015	87,9	86,6	-56,0	-21,3	-2,1	7,1
Vastuu	2016	23,5	23,6	-12,8	-5,4	1,6	6,9
	2015	26,1	25,7	-21,6	-5,1	-0,5	-1,4
Muut	2016	24,2	24,3	-10,8	-7,0	-0,7	5,8
	2015	24,5	24,2	-13,5	-6,6	-0,7	3,3
ENSIVAKUUTUS YHTEENSÄ	2016	417,0	416,8	-330,0	-103,5	-0,3	-17,0
	2015	429,0	421,9	-328,7	-95,4	-4,6	-6,8
Jälleenvakuutus	2016	0,3	0,3	-0,2	-0,1	0,0	0,0
	2015	0,4	0,4	-0,5	-0,2	0,0	-0,2
YHTEENSÄ	2016	417,4	417,1	-330,2	-103,6	-0,3	-17,1
	2015	429,4	422,3	-329,2	-95,6	-4,6	-7,0
Tasoitusmäärän muutos	2016						-13,0
	2015						-44,1
VAKUUTUSTEKNINEN KATE	2016						-30,1
	2015						-51,1

Ilman perustekorkokulua ja ilman kertaluonteisia eriä lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kate on -4,2 miljoonaa euroa (-2,8 milj. euroa) ja moottoriajoneuvojen vastuuvakuutuksen 13,7 miljoonaa euroa (7,1 milj. euroa).

Henkivakuutusliiketoiminta

Raportointikaudella Fennia-ryhmän henkivakuutusliiketoiminnan maksutulo oli 207,1 miljoonaa euroa (199,8 milj. euroa). Maksutulo jakautui vakuutuslajeittain seuraavasti:

Maksutulo (milj. euroa)	2016	2015
Säästövakuutus	132,5	126,9
Kapitalisaatiosopimus	18,6	21,0
Yksilöllinen eläkevakuutus	10,9	12,3
Ryhmäeläkevakuutus	25,9	22,2
Riskihenkinvakuutus	13,8	12,4
Työntekijäin ryhmähenkinvakuutus	5,3	5,1
Yhteensä	207,1	199,8

Jälleenvakuuttajien osuus kokonaismaksutulosta oli 1,2 miljoonaa euroa (0,9 milj. euroa).

Sijoitussidonnaisten vakuutusten maksujen osuus henkivakuutusliiketoiminnan kokonaismaksutulosta oli 79,7 prosenttia (79,2 %).

Maksettujen korvausten määrä oli 90,6 miljoonaa euroa (83,2 milj. euroa), joka jakautui seuraavasti:

Maksetut korvaukset (milj. euroa)	2016	2015
Säästösummien takaisinmaksut	6,4	3,4
Eläkkeet	34,6	33,7
Takaisinostot	40,4	30,6
Kuolemantapaussummat	4,4	11,1
Pysyvän työkyvyttömyyden korvaukset	0,7	0,4
Muut	4,1	4,0
Yhteensä	90,7	83,2

Jälleenvakuuttajan osuus maksetuista korvauksista oli 0,4 miljoonaa euroa (0,1 milj. euroa).

Henkivakuutusliiketoiminnan riskiliikkeen tulos oli 9,0 miljoonaa euroa. Riskiliikkeen tulos muodostuu pääasiassa riskihenkinvakuutuksen (mukaan lukien työntekijäin ryhmähenkinvakuutus) maksuihin sisältyvän riskiosan ja kuolemantapausten sekä pysyvän työkyvyttömyyden perusteella maksettujen riskihenkinvakuutuskorvausten erotuksesta.

Henkivakuutusliiketoiminnan liikekulut olivat 13,8 miljoonaa euroa (13,3 milj. euroa). Liikekustannussuhde kuormitustulosta oli 103,9 prosenttia (112,0 %).

Henki-Fennian korkoliikkeen tulokseen sidottujen vakuutussäästöjen laskuperustekorko on välillä 0–4,5 prosenttia. Uusissa vakuutuksissa laskuperustekorko on 0–1 prosenttia. Vuoden 2016 sijoitustoiminnan tulos oli kohtuullinen. Tilivuoden korkoliikkeen tuloksesta siirrettiin korkotäydennysvastuuseen 20,0 miljoonaa euroa käytettäväksi tulevana vuosina niiden eläke- ja säästövakuutusten laskuperustekorron kustantamiseen, joissa laskuperustekorko on korkea (2–4,5 prosenttia). Vastaavia täydennyksiä on tehty myös aiemmissa tilinpäätöksissä. Korkotäydennysvastuu 31.12.2016 oli 136,0 miljoonaa euroa. Korkotäydennysvastuun purulle on laadittu vähimmäispurkusuunnitelma. Vuonna 2016 korkotäydennysvastuuta purettiin suunnitelman mukaisesti. Tehtyjen korkotäydennysten ansiosta vuotuinen sijoitustoiminnalle tuleva vähimmäistuottovaade henkivakuutusliiketoiminnassa on 1,0 prosenttia.

Henki-Fennia maksoi asiakashyvityksiä riskihenkivakuutuksille ja niille säästömuotoisille vakuutuksille, joissa laskuperustekorko on matala. Myönnettyt asiakashyvitykset olivat 2,4 miljoonaa euroa, joista 0,4 miljoonaa euroa rahoitettiin aikaisemmin muodostunutta lisätujen vastuuta käyttämällä. Riskitön korko on pysynyt alhaalla sekä lyhyiden korkojen että pitkien valtionlainojen osalta vuodesta 2009 alkaen. Henki-Fennian hyvittävä kokonaiskorko on ylittänyt selvästi vastaavan sijoitusajan riskittömän koron vuosina 2009–2016. Lisätujen jakamisessa on otettu huomioon paitsi sopimuksen laskuperustekorko, myös vakuutuksen kesto ja takaisinosto-oikeus. Tästä johtuen eläkevakuutuksille hyvittävä kokonaiskorko on ollut korkeampi kuin säästövakuutuksille hyvittävä korko.

Sijoitustoiminnan tuloksellisuus

Fennia-ryhmän sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo in oli 82,6 miljoonaa euroa (93,0 milj. euroa). Tuotto sitoutuneelle pääomalle oli 3,7 prosenttia (4,4 %). Fennia-ryhmän sijoitusomaisuus käyvin arvo in oli 2 314,9 miljoonaa euroa (2 241,8 milj. euroa).

Sijoitusomaisuuden allokatio käyvin arvo in (milj. euroa)	31.12.2016	Osuus	31.12.2015	Osuus
Korkosijoitukset	1 358,5	58,7 %	1 319,9	58,9 %
Osakesijoitukset	391,3	16,9 %	380,2	20,1 %
Kiinteistösijoitukset	549,5	23,7 %	521,9	23,1 %
Muut sijoitukset	15,6	0,7 %	19,8	0,9 %
Sijoitusomaisuus yhteensä	2 314,9	100,0 %	2 241,8	100,0 %

Sijoitustoiminnan tuottoihin vaikuttivat erityisesti koko vuoden vallinnut alhainen korkotaso, vuoden jälkimmäisellä puoliskolla tapahtunut osakemarkkinoiden nousu sekä kiinteistösijoitussalkun vakaa tuottokehitys.

Yli puolet Fennia-ryhmän sijoitusallokaatiosta on korkosijoituksia, joten alhainen korkotaso on laskenut sijoitussalkun tuotto-odotusta sekä katsauskauden tuottoa. Osakemarkkinoiden nousun ansiosta osakesalkun tuotto kääntyi loppuvuonna positiiviseksi ja paransi ryhmän kokonaissijoitustulosta. Kiinteistösijoitusten tuotto jatkui vakaana ja ne tuottivat omaisuuslajeista parhaiten.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (milj. euroa)	31.12.2016			31.12.2015		
	Nettotuotto	Sitoutunut pääoma	Tuotto, %	Nettotuotto	Sitoutunut pääoma	Tuotto, %
Korkosijoitukset	26,0	1 320,8	2,0 %	9,3	1 298,2	0,7 %
Osakesijoitukset	24,2	362,6	6,7 %	54,0	312,9	17,3 %
Kiinteistösijoitukset	42,3	506,6	8,4 %	33,9	500,3	6,8 %
Muut sijoitukset	-3,1	15,7	-19,7 %	0,5	19,5	2,7 %
Sijoitukset yhteensä	89,4	2 205,7	4,1 %	97,7	2 130,9	4,6 %
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot ja kulut	-6,8			-4,7		
Yhteensä	82,6	2 205,7	3,7 %	93,0	2 130,9	4,4 %

Korkosijoitukset, jotka muodostavat 58,7 prosenttia ryhmän sijoitusjakaumasta käyvin arvo in, tuottivat 2,0 prosenttia. Sijoituskäytön mukaan korkosalkun rahamarkkinainstrumenttien sekä lyhyen duraation joukkovelkakirjalainojen osuus oli suuri, mikä heijastui korkosalkun tuotoissa lyhyiden korkojen ollessa katsauskaudella pääasiassa negatiivisia. Korkosalkun tuottoa saatiin nostettua luottoriskisijoituksilla sekä sijoituksilla kehittyvien markkinoiden valtionlainoihin sekä yrityslainoihin.

Osakesijoitusten nettotuotto oli 24,2 miljoonaa euroa ollen 6,7 prosenttia sitoutuneelle pääomalle. Tämä oli vähemmän kuin edellisenä vuonna, jolloin osakesijoitusten nettotuotot olivat 54,0 miljoonaa euroa ja tuotto sitoutuneelle pääomalle 17,3 prosenttia. Nettotuottoja edelliseen vuoteen verrattuna heikensi pienempi osakeallokaatio ja tuottoa sitoutuneelle pääomalle heikompi osakemarkkinakehitys. Tämän lisäksi noteeraamattomien osakesijoitusten heikompi kehitys painoi osakesijoitusten tuottoa. Pääomasijoitukset (12,6 %) sen sijaan tuottivat erinomaisesti ja noteeratut osakkeet (5,8 %) hyvin.

Kiinteistösijoitukset tuottivat jälleen vakaasti nettotuoton ollessa 42,3 miljoonaa euroa. Tuotto sitoutuneelle pääomalle oli 8,4 prosenttia. Vuokratuotot pysyivät lähes muuttumattomina ja epäsuorat kiinteistösijoitukset tuottivat edellisen vuoden tapaan hyvin.

Muiden sijoitusten nettotuotto oli -3,1 miljoonaa euroa. Tämä koostuu pääasiassa valuuttajohdannaisten sekä hedge-rahastosijoitusten tuotoista. Valuuttajohdannaisten tuotot ja kulut ovat selvästi lisääntyneet muiden sijoitusten tuotonlähteenä ja tulevat jatkossakin heiluttamaan kyseistä erää. Niiden osuus muiden sijoitusten nettotuotoista oli -2,1 miljoonaa euroa. Valuuttajohdannaisten suojataan valuuttamääräisten osake- ja korkosijoitusten tuottoja. Katsauskaudella valuuttasuojauksia tehtiin dollari- ja puntamääräisille positiioille ja näissä valuutoissa suojausaste oli koko vuoden 90 ja 100 prosentin välissä.

Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot ja kulut olivat tilikaudella -6,8 miljoonaa euroa (-4,7 milj. euroa). Merkittävänä syinä kulujen kasvuun olivat varainhoitopalkkioiden nousu sekä se, että edellisellä tilikaudella kyseisessä erässä oli poikkeuksellisen paljon valuuttamääräisten sijoitusten myynneistä aiheutuneita myyntivoittoja.

■ Muiden toimien tuloksellisuus

Fennia-ryhmällä ei ole muuta olennaista liiketoimintaa kuin vakuutus- ja sijoitustoimintaa.

■ Muut tiedot

Fennia-ryhmän liiketoiminnasta ja tuloksellisuudesta ei ole muita olennaisia tietoja.

■ Yleistiedot hallintojärjestelmästä

Hallintojärjestelmässä kuvataan ryhmän emoyhtiön Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian sekä sen omistaman tytäryhtiön Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennian ja tämän tytäryhtiön Fennia Varainhoito Oy:n yhteistä hallintojärjestelmää.

Fennia-ryhmään kuuluvien yhtiöiden hallintoelimet

Hallintoneuvosto

Ryhmän emoyhtiöllä on hallintoneuvosto, joka valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan vastuulla olevaa yhtiön hallintoa. Hallintoneuvoston tehtävänä on valita Fenniaan eli vahinkovakuutusliiketoimintaan hallituksen jäsenet ja vahvistaa hallituksen jäsenten palkkiot. Lisäksi hallintoneuvosto antaa varsinaiselle yhtiökokoukselle lausuntonsa tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja tilintarkastuskertomuksesta sekä antaa hallitukselle ohjeita asioissa, jotka ovat laajakantoisia tai periaatteellisesti tärkeitä.

Hallitukset

Ryhmän emoyhtiönä Fennian hallitus vastaa hallintojärjestelmän asianmukaisuudesta ryhmätasolla ja huolehtii siitä, että ryhmää johdetaan kokonaisuutena. Ryhmän emoyhtiön hallitus

- päättää ryhmän tavoitteista ja strategiasta
- päättää ryhmän hallintojärjestelmän ja ylimmän tason organisaatorakenteen
- päättää ryhmän kannalta merkittävistä tai epätavallisista ja laajakantoisista liiketoimintajärjestelyistä
- valvoo ryhmän sisäisen valvonnan ja hallintojärjestelmän, mukaan lukien riskienhallintajärjestelmän, riittävyyttä ja tehokkuutta ja hyväksyy vuosittain näiden asianmukaisuutta ja riittävyyttä koskevat arviot
- hyväksyy ryhmän riskienhallintastrategian sekä ryhmän omaa riski- ja vakavaraisuusarviota koskevat raportit (ORSA)
- hyväksyy ryhmän vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskevan viranomaisraportoinnin.

Ryhmään kuuluvien yhtiöiden hallitukset huolehtivat kukin vastuullaan olevan yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Emoyhtiön hallituksen apuna toimii nimitys- ja palkitsemisvaliokunta, jonka tehtävänä on Fennian toimitusjohtajan, hänen sijaisensa sekä varatoimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten palkitsemis- ja nimittämisasioiden valmistelu, suunnittelu ja kehittäminen sekä koko yhtiön palkitsemisjärjestelmän valmistelu. Tarkastusvaliokunta on Fennian ja Henki-Fennian hallitusten yhteinen. Tarkastusvaliokunnan vastuualue kattaa sisäisen valvonnan, mukaan lukien compliancen, riskienhallinnan ja sisäisen tarkastuksen riittävyyden ja asianmukaisuuden seurannan. Lisäksi tarkastusvaliokunta huolehtii tilintarkastukseen liittyvistä lakisääteisistä tehtävistään.

Toimitusjohtajat

Fennia-ryhmän yhtiöillä on kullakin toimitusjohtaja, jonka yhtiön hallitus nimittää ja jonka toimitusjohtajan ehdosta, palkoista ja palkkioista hallitus päättää. Toimitusjohtajan tehtävänä on hallituksen ohjeiden ja määräysten mukaisesti hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa. Toimitusjohtajan tehtäviin kuuluu yhtiön liiketoiminnan johtaminen ja valvonta, riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan järjestäminen sekä vastuu yhtiön toimintojen kehittämisestä ja koordinoinnista. Emoyhtiöllä on myös kaksi varatoimitusjohtajaa, joista toinen toimii toimitusjohtajan sijaisena.

Toimitusjohtajat ovat jäseninä konsernin johtoryhmässä, jonka tehtävänä on huolehtia hallituksen päättämien ryhmätasoisien asioiden täytäntöönpanosta. Konsernin johtoryhmän puheenjohtajana toimii emoyhtiön toimitusjohtaja.

Tiedot palkka- ja palkkiopolitiikasta

Fennia-ryhmässä noudatetaan yhteistä palkka- ja palkitsemispolitiikkaa. Palkkapolitiikassa määritellään palkkojen ja palkkioiden määräytymisen periaatteet. Palkkapolitiikassa on kuvattu palkka- ja palkitsemisasioihin liittyvät vastuut sekä se, että jokainen työntekijä voi itseään ja omaa toimintaansa kehittämällä vaikuttaa palkkakehitykseensä. Vaikka lähes kaikkien työntekijöiden ja johdon palkan ja palkitsemisen muodostamassa kokonaisuudessa on kiinteän palkanosan lisäksi myös muuttuvia elementtejä, muuttuvien palkanosan merkitys on suurin myyntitehtävissä olevalla henkilöstöllä. Palkitsemisen lähtökohtana on kannustava, oikeudenmukainen, kohtuullinen sekä ryhmän ja ryhmän yhtiöiden lyhyen ja pitkän tähtäimen etujen mukainen johdon ja henkilöstön palkitseminen.

Palkitsemisperiaatteiden mukaisesti palkitseminen on rakennettu epätervettä riskinottoa estävällä tavalla.

Palkitsemisjärjestelmissä on muun muassa ennalta määrätty palkkiomaksimit, jotka rajoittavat palkkion enimmäismäärän. Lisäksi sääntöihin sisältyy force majeure -ehto, joka antaa hallitukselle oikeuden järjestelmien ehtojen muuttamiseen kesken kauden, jos yhtiön taloudellinen asema on vaarantunut taikka olosuhteet ovat muutoin muuttuneet merkittävästi. Palkoista ja palkkioista päätettäessä noudatetaan "yhden yli" -periaatetta eli päätöksentekijänä on pääsääntöisesti palkittavan henkilön esimiehen esimies.

Lähipiiriliiketoimet raportointikauden aikana

Yhtiöillä ei ole lähipiiriliiketoimia, jotka olisi tehty muuta kuin tavanomaisia kaupallisia ehtoja noudattaen.

Muutokset raportointikauden aikana

Kuluneen raportointikauden aikana hallintojärjestelmässä ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia.

Arvio yrityksen hallintojärjestelmän sopivuudesta

Ryhmän hallitukset ovat seuranneet liiketoiminnan ja sijoitustoiminnan kehitystä sekä riskienhallinnan, complianceen ja sisäisen tarkastuksen raportointia vuoden 2016 aikana. Saatujen selvitysten perusteella emoyhtiön hallitus on arvioinut sekä ryhmän että vahinkovakuutusliiketoiminnan hallintojärjestelmän sopivuuden. Hallitukset ovat lisäksi erikseen kukin itse arvioineet, että sisäinen valvonta on asianmukaisesti järjestetty ja että yhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmät vastaavat sääntelyn vaatimuksia, ovat ajan tasalla ja tehokkaita.

■ Sopivuudelle ja luotettavuudelle asetettavat vaatimukset

Fennia-ryhmällä on yhteiset Sopivuuden ja luotettavuuden arvioinnin periaatteet. Periaatteiden tarkoituksena on varmistaa, että yhtiöiden johtamisesta ja keskeisistä toiminnoista vastaavat henkilöt ovat tehtäviinsä sopivia ja luotettavia.

Sopivuuden ja luotettavuuden arvioinnin kohteina ovat hallintoelinten jäsenet sekä toimitusjohtajat ja varatoimitusjohtajat. Lisäksi arvioinnin kohteina ovat sisäisen tarkastuksen, riskienhallintatoiminnon, compliance-toiminnon ja aktuaaritoiminnon vastuuhenkilöt sekä muista keskeisistä toiminnoista vastaavat henkilöt. Myös keskeisten ulkoistettujen toimintojen vastuuhenkilöt palveluntuottajan puolella kuuluvat sopivuus- ja luotettavuusarvioinnin piiriin.

Sopivuusarvioinnissa katsotaan, onko henkilöllä hänen vastuullaan olevien tehtävien hoitamiseen riittävä ammatillinen pätevyys, taito ja kokemus. Luotettavuuden arvioinnissa käsitellään henkilön rehellisyyttä, mahdollisia maksuhäiriöitä ja muita taloudellisia epäselvyyksiä, olennaisia rikollisia tekoja sekä kurinpidollisia tai hallinnollisia rikkomuksia. Sopivuuden ja luotettavuuden arviointi tehdään aina, kun henkilö valitaan tai nimitetään yhtiön ulko- tai sisäpuolelta yhtiön johtamisesta tai keskeisestä toiminnosta vastaavaksi. Sopivuuden ja luotettavuuden arvioimiseksi kerätään tarpeellinen selvitys ennen valintaa tai nimityspäätöstä.

Jatkuvan seurannan varmistamiseksi käydään säännöllisin väliajoin läpi sopivuuden ja luotettavuuden arvioinnin piirissä olevien henkilöiden tiedot. Esimiesten vastuulla on toteuttaa sopivuuden ja ammattitaidon vaatimusten täyttymisen jatkuvaa seurantaa. Lisäksi sopivuuden ja luotettavuuden arviointi on tehtävä aina silloin, kun henkilön sopivuus tai luotettavuus kyseenalaistuu.

■ Riskienhallintajärjestelmä mukaan luettuna riski- ja vakavaraisuusarvio

Riskienhallintajärjestelmä

Fennia-ryhmässä riskienhallinnalla tarkoitetaan koordinoituja strategioita, prosesseja, periaatteita ja toimenpiteitä, joilla ryhmään ja ryhmän yhtiöihin kohdistuvat riskit tunnistetaan, mitataan ja ilmoitetaan sekä niitä seurataan ja hallitaan. Vakavaraisuuden hallinnalla puolestaan tarkoitetaan strategioita, prosesseja, periaatteita ja toimenpiteitä, joilla määritetään ja ohjataan ryhmän yhtiöiden ja ryhmän riskinkantokykyä, riskinottohalukkuutta ja riskinsietokykyä sekä keskeisten riskien rajoituksia.

Fennia-ryhmään kuuluvat yhtiöt, Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia sekä sen tytäryhtiöt Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia ja Fennia Varainhoito Oy noudattavat toiminnassaan ryhmätasolla yhteisesti määriteltyä riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan kehikkoa, joka on kuvattu yhtiöiden hallitusten vahvistamissa periaateasiakirjoissa. Näistä asiakirjoista keskeisin on Riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteet, jossa on kuvattu hallinnan yleiset periaatteet sekä vastuut.

Fennian hallitus ryhmän emoyhtiön hallituksena kantaa vastuun riskien- ja vakavaraisuuden hallinnasta ja sen sovittamisesta osaksi ryhmän hallintojärjestelmää. Fennian hallituksen vastuulla on varmistaa, että ryhmään kuuluvien yhtiöiden erityispiirteet ja ryhmän sisäiset yhteydet (muun muassa sisäiset transaktiot, kaksinkertaiset pääomat, pääomien siirrettävyys ja pääomien käyttö yleensä) tulevat asianmukaisesti huomioon otetuiksi.

Henki-Fennian hallitus on vastuussa siitä, että yhtiö noudattaa ryhmän riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteita johdonmukaisesti. Sen vastuulla on varmistaa, että yhtiössä on toiminnan laatuun, laajuuteen ja monimutkaisuuteen nähden riittävällä tavalla järjestetty hallintojärjestelmä, mukaan lukien sisäinen valvonta ja riskienhallintajärjestelmä.

Fennia Varainhoidon hallituksen vastuulla on varmistaa, että yhtiö noudattaa Fennia-ryhmän riskienhallintajärjestelmän periaatteita siltä osin kuin yhtiön toiminnan erityispiirteet eivät edellytä niistä poikkeamista.

Muiden ryhmän yhtiöiden kohdalla Fennia-ryhmän riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteita noudatetaan soveltuvin osin. Muut ryhmän yhtiöt ovat pääosin kiinteistöyhtiöitä.

Riskienhallinnan johtoryhmä

Riskien- ja vakavaraisuuden hallintaa koskevien tehtävien valmistelua, ohjaamista, koordinoitua ja tiedon välittämistä varten on perustettu ryhmän vakuutusyhtiöiden riskienhallinnan johtoryhmä. Riskienhallinnan johtoryhmän päätehtävänä on tukea Fennian ja Henki-Fennian toimitusjohtajia riskien- ja vakavaraisuuden hallintaan liittyvissä asioissa. Puheenjohtajana toimii Fennian toimitusjohtaja ja Henki-Fennian toimitusjohtaja on ryhmän vakituksena jäsenenä. Fennia Varainhoidolle on perustettu oma erillinen hallinnon työryhmä, jonka vastuulle kuuluvat riskienhallinnan johtoryhmän tehtävät Fennia Varainhoidossa. Sen puheenjohtajana toimii Fennia Varainhoidon toimitusjohtaja.

Riskienhallintajärjestelmän ohjausmalli

Riskienhallintajärjestelmän ohjausmalli perustuu seuraavaan kolmen puolustuslinjan malliin:

1. Ensimmäisellä puolustuslinjalla eli liike- ja tukitoiminnoilla on ensisijainen vastuu päivittäisestä riskienhallinnasta ja riskien raportoinnista hyväksyttyjen periaatteiden mukaisesti.
2. Toinen puolustuslinja on riskienhallintakehikon omistaja ja vastaa mm. riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan tulkinnoista, kehittämisestä, suunnittelusta ja raportoinnista sekä tukee, seuraa ja arvioi ensimmäisen puolustuslinjan riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan prosessien implementointia.
3. Kolmannen puolustuslinjan tehtävänä on varmistaa sisäisen valvonnan sekä riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan vaikuttavuus ja tehokkuus.

Kolmen puolustuslinjan mallissa vastuu riskien- ja vakavaraisuuden hallinnasta jakautuu seuraavasti eri toimijoiden kesken:

- toimitusjohtaja

Toimitusjohtaja kantaa, toimivan johdon tukemana, yleisvastuun riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan asianmukaisesta valmistelusta ja toteuttamisesta hallituksen päätösten mukaisesti.

- liike- ja tukitoiminnot

Kukin liike- ja tukitoiminto vastaa ensisijaisesti päivittäisestä riskienhallinnasta ja riskien raportoinnista hyväksytyjen periaatteiden mukaisesti, seuraa oman osa-alueensa kokonaisriskiprofiilia (toisen puolustuslinjan tuella) ja varmistaa ryhmän riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan dokumentaation mukaisen toiminnan osa-alueellaan.

- aktuaaritoiminto

Vakuutusyhtiön vastuullinen vakuutusmatemaatikko vastaa aktuaaritoiminnosta ja siitä, että hinnoittelussa ja vakuutusteknisen vastuuvelan laskennassa sovellettavat vakuutusmatemaattiset menetelmät ovat asianmukaiset. Vastuullinen vakuutusmatemaatikko määrittelee myös vakuutusteknisen vastuuvelan tason. Aktuaaritoiminnolla on rooli paitsi ensimmäisen myös toisen puolustuslinjan toimijana. Aktuaaritoiminto osallistuu riskienhallintajärjestelmän tehokkaaseen täytäntöönpanoon, erityisesti riskienhallintamenetelmien luomiseen, mutta myös yrityksen oman riski- ja vakavaraisuusarvion toteuttamiseen.

- riskienhallintatoiminto

Riskienhallintatoiminnolla on päävastuu toisen puolustuslinjan tehtävistä, ja se vastaa mm. riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan tulkinnoista, kehittämisestä, suunnittelusta ja raportoinnista. Toiminnon tehtävänä on ylläpitää kokonaisnäkemyä ryhmän yhtiöiden ja ryhmän riskiprofiilista. Toiminto myös tukee hallituksen ja toimitusjohtajan sekä liike- ja tukitoimintojen riskien- ja vakavaraisuudenhallintatyötä mm. osallistumalla riskienhallintajärjestelmän kehittämiseen ja arvioimalla sen toimivuutta sekä laatimalla analyyskejä riskiasemaa koskevan päätöksenteon tueksi.

- compliance-toiminto

Toiseen puolustuslinjaan kuuluva compliance-toiminto varmistaa, että toiminnassa noudatetaan sääntelyä, finanssialan itsesääntelyä sekä ryhmän sisäisiä ohjeita ja että asiakassuhteissa noudatetaan asianmukaisia menettelytapoja. Säännösten noudattamista valvova toiminto myös tunnistaa ja arvioi säädösmuutosten vaikutuksia, säännösten noudattamisen laiminlyöntiin liittyviä riskejä sekä säännösten noudattamisessa mahdollisesti esiintyneiden puutteiden estämiseksi ja korjaamiseksi tehtyjen toimenpiteiden riittävyyttä. Lisäksi compliance edistää säännösten noudattamista ennakoivalla neuvonnalla sekä kehittää sisäisiä menettelytapoja, joilla säännösten noudattamista voidaan valvoa tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti.

- sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus tukee ryhmää tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan

organisaation riskienhallinta-, valvonta- sekä johtamis- ja hallintoprosessien tehokkuuden arviointiin ja kehittämiseen. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on seurata ja arvioida ryhmän sisäisen valvonnan ja muun hallinnon riittävyyttä ja tehokkuutta muun muassa seuraavilla osa-alueilla:

- yhtiöiden strategian ja tavoitteiden saavuttaminen
- vakavaraisuuden hallintaprosessin kattavuus ja luotettavuus
- riskienhallinnan tehokkuus
- resurssien käytön taloudellisuus ja tarkoituksenmukaisuus
- lakien ja määräysten sekä sisäisten toimintaperiaatteiden, suunnitelmien ja ohjeiden noudattaminen
- informaation oikeellisuus, riittävyys ja tarkoituksenmukaisuus
- omaisuuden turvaaminen.

Riskienhallintatoiminto ja compliance-toiminto on integroitu Fennia-ryhmän organisaatioon tavalla, joka varmistaa niiden toiminnan operatiivisen riippumattomuuden. Toiminnot ovat vapaita sellaisista vaikutteista, jotka voisivat vaarantaa niiden tehtävien suorittamisen objektiivisesti, tasapuolisesti ja riippumattomasti. Sisäinen tarkastus puolestaan on sekä ensimmäisen että toisen puolustuslinjan toiminnoista riippumaton.

Riskienhallintatoiminto

Ryhmän riskienhallintatoiminto toimii Fennian hallituksen ja toimitusjohtajan alaisuudessa itsenäisenä yksikkönä, ja se tuottaa riskienhallintatoiminnon palvelut kaikille ryhmän yhtiöille, joilla on toimilupa vakuutus- tai sijoituspalvelutoiminnan harjoittamiseen. Toiminnassa otetaan huomioon kutakin yhtiötä koskeva sääntely.

Ryhmän riskienhallinnasta vastaa riskienhallintajohtaja. Riskienhallintajohtaja raportoi päätöksistään ja toimenpiteistään ryhmän yhtiöiden hallituksille ja toimitusjohtajille. Riskienhallintajärjestelmän koordinoimista ja tiedon välittämistä varten riskienhallintajohtaja osallistuu ryhmän riskienhallinnan johtoryhmän työskentelyyn.

Toiminnallisten riskien ennakoinniseksi riskienhallintatoiminnolla on oikeus saada tietoonsa ryhmän yhtiöiden ja yksiköiden toiminta- ja kehityssuunnitelmat sekä kaikki muu työnsä kannalta tarpeellinen tieto.

Riskienhallintatoiminnon alaisuuteen perustetaan tarpeen mukaan työryhmiä ja yhteistyöverkostoja, joiden kautta riskienhallintatoiminto voi toteuttaa tehtäviään. Riskienhallintatoiminto osallistuu tarvittaessa liiketoiminnan tukiryhmien kokouksiin, mikä osaltaan tukee sen toimintaa. Riskienhallintatoiminto ei kuitenkaan osallistu liiketoimintapäätösten tekemiseen tällaisissa kokouksissa.

Riskienhallintajärjestelmän periaatteet on kuvattu periaateasiakirjoissa. Niissä määritellään toimintojen ja yksiköiden riskienhallinnan vastuualueet. Riskienhallintatoiminnon vastuulla olevia keskeisiä tehtäviä ovat muun muassa

- ryhmän yhtiöiden hallitusten, toimitusjohtajien sekä liike- ja tukitoimintojen avustaminen tehokkaasti riskienhallintajärjestelmän kehittämisessä ja ylläpitämisessä
- riskienhallintajärjestelmän toimivuuden arviointi ja seuraaminen
- riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteiden, mukaan lukien riskinotto-suunnitelmat, valmisteleminen ja koordinointi ja niiden esittäminen yhtiöiden hallitusten arvioitaviksi ja hyväksyttäviksi sekä näiden asiakirjojen noudattamisen seuranta ja tähän liittyvistä havainnoista raportointi
- riskinottoa koskevien päätöksentekovaltuuksien arviointi ja niiden noudattamisen seuraaminen
- ryhmän yhtiöiden hallitusten ja toimivan johdon riski- ja vakavaraisuus-asetusta koskevan päätöksenteon tukeminen riski- ja vakavaraisuusanalyysillä sekä päätösten vaikutusten seuraaminen
- kokonaisvaltaisen näkemyksen ylläpitäminen ryhmän ja ryhmän yhtiöiden riskiprofiileista
- riskien tunnistamiseen, mittaamiseen, seurantaan, hallintaan ja ilmoittamiseen liittyvien prosessien ja niiden vaikuttavuuden arviointi
- arvostusmenetelmiin, erityisesti vakavaraisuuslaskennan tasearvostusmenetelmiin, liittyvien riskien arviointi ja kehityksen seuraaminen
- standardikaavan mukaisen vakavaraisuuslaskennan asianmukaisuuden, kattavuuden ja toimivuuden arviointi ja seuraaminen
- ryhmään tulevaisuudessa potentiaalisesti vaikuttavien riskien tunnistaminen ja arviointi
- uusiin ideoihin, kuten tuotteisiin, palveluihin, sijoitusinstrumentteihin ja prosesseihin liittyvien riskien arviointiin osallistuminen ja kehityksen seuraaminen
- omien riski- ja vakavaraisuusarvioiden (ORSA) laatimisen koordinointi.

Riskien mittaamiseen ja pääoman käytön suunnitteluun liittyvien kvantitatiivisten riskienhallintamenetelmien osalta riskienhallintatoiminnolla on seuraavat lisätehtävät:

- mallien suunnittelu ja toteutus
- mallien testaus ja validointi
- mallien ja niihin myöhemmin tehtävien muutosten dokumentointi
- mallien toimivuutta koskevien raporttien laatiminen
- hallitusraportointi mallien toimivuudesta ja aiemmin havaittujen puutteiden korjaamisen edistymisestä sekä malleja koskevien kehitysehdotusten tekeminen.

Riskienhallintatoiminto arvioi säännöllisesti riskienhallintajärjestelmän rakennetta ja tehokkuutta sekä raportoi havainnoistaan hallituksille ja ehdottaa tarvittaessa kehitystoimenpiteitä.

Riskienhallintajärjestelmän tavoitteet

Riskienhallintajärjestelmän keskeisenä tavoitteena on tuottaa näkemyksiä, analyyskejä ja arvioita yksittäisten riskien ja näiden yhdistelmien mahdollisesti realisoituvista taloudellisista vaikutuksista lyhyellä ja pitkällä aikavälillä yhtiöiden ja ryhmän ylimmälle johdolle sekä hallituksille osaksi liiketoiminnan suunnittelua ja strategian toteuttamista. Näiden asioiden pohjalta yhtiöissä tehdään vuosittain riskinotto-suunnitelma sekä yhtiön oma riski- ja vakavaraisuussuunnitelma, joita tarkastellaan ja tarvittaessa päivitetään vuosineljänneksittäin. Raporteissa liittyvät yhteen yhtiön johtamisen kannalta keskeiset havainnot riskeistä, vakavaraisuustarpeista ja -tavoitteista sekä näiden pohjalta asetetuista riskinoton rajoitteista.

Riski- ja vakavaraisuusarvio

Oma riski- ja vakavaraisuusarvio on ryhmän kunkin yhtiön hallituksen, toimitusjohtajan ja muun toimivan johdon työkalu pääoman hallinnan, liiketoiminnan suunnittelun sekä tuotekehityksen ja -suunnittelun tueksi. Omassa riski- ja vakavaraisuusarviossa tunnistetaan riskit, muodostetaan oma käsitys riskien pääomatarpeista sekä toteutetaan ennusteita ja skenaarioita yhtiön taloudellisesta tulevaisuudesta ja riskien realisoitumisesta mahdollisesti aiheutuvista taloudellisista seurauksista. Ennusteiden ajallinen horisontti on kolme vuotta.

Oma riski- ja vakavaraisuusarvio on Fennia-ryhmässä osa jatkuvaa riskienhallinnan prosessia ja prosessin tuloksena koostetaan vähintään kerran vuodessa laaja yhteenveto keskeisistä tulevaisuuden arvioista ja riskeistä. Tämä yhteenveto, ORSA-raportti, toimitetaan myös sääntelyn määräysten mukaisesti valvojalle. Raportin sisältämiä tuloksia arvioidaan vuosineljänneksittäin ja tarpeen mukaan raporttia päivitetään, mikäli sen taustaoletuksissa tai yhtiön liiketoiminnoissa, riskipositioissa tai joissakin muissa yhtiön taloudelliseen tilaan merkittävästi vaikuttavissa asioissa tapahtuu muutoksia. ORSA-prosessin tuloksena syntyvä ORSA-raportti sisältää kokonaiskuvan yhtiön tilanteesta ja tulevaisuuden näkymistä liiketoimintojen, strategisten päätösten ja linjausten, riskien ja vakavaraisuuden osalta.

ORSA-prosessiin kuuluu sekä kvalitatiivisia että kvantitatiivisia osa-alueita. Kvantitatiivisilla osa-alueilla tarkoitetaan sellaisia luotettavalla tavalla mitattavissa olevia asiakokonaisuuksia, joiden rahamääräiset vaikutukset ovat suurella varmuudella ja luotettavalla mittaustekniikalla arvioitavissa. Kvalitatiiviset osa-alueet ovat puolestaan niitä, joiden vaikutusten arvioimiseksi ei pystytä luomaan suoraviivaista matemaattista arviota, vaan ne perustuvat laadullisiin johdon ja asiantuntijoiden tekemiin arvioihin. Tällaisia ovat esimerkiksi liiketoimintaympäristön muutoksista aiheutuvat vaikutukset yhtiön liiketoimintoihin.

ORSA-prosessin keskeiset osa-alueet on kuvattu kaaviossa.

Yhtiöiden hallitukset tarkastavat ja hyväksyvät vähintään kerran vuodessa tehtävän valvojalle toimitettavan ORSA-raportin sekä osallistuvat aktiivisesti ORSA-prosessiin muun muassa ohjaamalla arvion tekemistä ja kyseenalaistamalla tulokset yhdessä nimeämensä tarkastusvaliokunnan kanssa.

Toimiva johto vastaa siitä, että ORSA-raportit laaditaan, ORSA-prosessia noudatetaan sekä tuloksia arvioidaan ja päivitetään tarpeen niin vaatiessa. Toimiva johto hyväksyy raportissa esitetyt arviot, näkemykset ja tulokset. Toimitusjohtajan ja toimivan johdon vastuulla on integroida ORSA-prosessi liiketoimintaan siten, että se on erottamaton osa liiketoimintastrategiaa, sekä huolehtia käytännössä ORSA-prosessin tulosten huomioon ottamisesta kaikissa strategisissa päätöksissä. ORSA-prosessin tuloksia arvioidaan vuosineljänneksittäin ja tästä raportoidaan hallitukselle.

Riskienhallintatoiminto vastaa ORSA-raporttien laatimisen koordinoinnista. Raportit tuotetaan yhteistyössä liike- ja tukitoimintojen kanssa.

Sisäinen valvontajärjestelmä

Fennia-ryhmän sisäisen valvonnan tavoitteena on varmistaa toiminnan tarkoituksenmukaisuus, tehokkuus ja tuloksellisuus sekä taloudellisen tiedon ja raportoinnin luotettavuus ja säännösten noudattaminen. Kaikki työntekijät, esimiehet, toimiva johto ja hallintoelimet saavat yhdessä aikaan toimivan sisäisen valvonnan.

Fennia-ryhmän sisäisen valvonnan järjestelmä perustuu laajasti käytössä olevaan COSO-standardiin. Sen mukaisesti valvontajärjestelmää tarkastellaan seuraavien osatekijöiden kautta:

- valvontaympäristö
- riskien arviointi
- valvontatoiminnot
- informaatio ja kommunikaatio
- seuranta.

Valvontaympäristö

Ryhmään kuuluvien yhtiöiden hallituksilla on kokonaisvastuu sisäisen valvonnan toimivuudesta. Toimiva johto huolehtii sisäisen valvonnan järjestämisestä käytännössä.

Hyvän valvontaympäristön vahvistamiseksi toimiva johto ja esimiehet edistävät päivittäisessä toiminnassaan rehellisyyttä ja eettisiä arvoja, hyvää johtamisilmapiiriä, asianmukaista toimivallan ja vastuun jakamista, toiminnan tehokasta organisointia ja henkilöstön kehittämistä.

Henkilöstöä kannustetaan ilmoittamaan havaitsemastaan mahdollisesta epäeettisestä tai sääntöjen vastaisesta toiminnasta sekä kehittämään niin omaa osaamistaan kuin yhtiön toimintaa.

Riskien arviointi

Päivittäisen sisäisen valvonnan keinoin toteutetaan merkittävä osa riskienhallintatoimenpiteistä. Riskien tunnistaminen ja hallinta ovat ensisijaisesti liike- ja tukitoimintojen vastuulla, ja riskienhallinta- ja compliance-toiminnot tukevat niitä tässä työssä.

Valvontatoiminnot

Valvontatoiminnot ovat toimintaperiaatteita ja menettelytapoja, joiden tarkoitus on varmistaa, että organisaatio toimii johdon asettamien tavoitteiden mukaisesti. Niitä ovat esimerkiksi erilaiset hyväksymiset, valtuutukset, todentamiset, täsmäytykset, toiminnan tarkastukset, omaisuuden turvaamistoimet ja työtehtävien eriyttäminen.

Valvontatoimintojen käytännön toteuttaminen on osa koko henkilöstön päivittäistä toimintaa, ja tärkeässä asemassa siinä ovat toimivan johdon ja esimiesten jatkuvat valvontatoimenpiteet. Prosessien kehittämisen kautta Fennia-ryhmässä pyritään tehostamaan automaattisten järjestelmäkontrollien käyttöä valvonnassa.

Informaatio ja kommunikaatio

Fennia-ryhmässä halutaan varmistaa, että jaettava informaatio on organisaation toiminnan ja päätöksenteon kannalta ajantasaista ja olennaista ja se raportoidaan oikeassa muodossa ja oikea-aikaisesti. Toiminnan ohjaamisella pyritään siihen, että tiedonkulku organisaatiossa on avointa sekä vertikaalisesti että horisontaalisesti läpi koko organisaation.

Seuranta

Seurannan eli jatkuvan valvonnan ja tarkastuksen avulla arvioidaan sisäisen valvonnan toimivuutta ja laatua. Jatkuva valvonta tapahtuu operatiivisessa toiminnassa. Se pitää sisällään säännölliset toimivan johdon ohjaustoimet sekä esimiesten ja koko henkilöstön tehtävien suorittamiseen kytkeytyvät valvontatoimet. Jokaisen työntekijän vastuulla on havainnoida omassa työssään mahdollisia sisäisen valvonnan puutteita ja kehittämiskohteita sekä raportoida niistä korjaavia toimenpiteitä varten. Seurantaan kuuluvat myös ulkoisen tai sisäisen tarkastuksen sekä compliancen tarkastukset. Organisaatio voi myös tehdä itsearviointia.

Fennia-ryhmän yhtiöissä suoritetaan vuosittain sekä ryhmään että yksittäisten yhtiöiden hallintojärjestelmän ja kirjallisten toimintaperiaatteiden riippumaton kokonaisarviointi, joka tuottaa hallituksille ja toimivalle johdolle tietoa sisäisen valvonnan toimivuudesta. Sisäinen tarkastus vastaa tämän riippumattoman arvioinnin käytännön toteuttamisesta.

Compliance-toiminto

Säännösten noudattamista valvovan toiminnon (compliance) muodostavat ryhmän chief compliance officer sekä Fennia-ryhmän yhtiöiden compliance officerit. Emoyhtiön compliance-toiminnosta vastaa ryhmän chief compliance officer, joka myös koordinoi ryhmän compliance-toimintoja ryhmäohjauksen näkökulmasta.

Compliance-toiminnolla on hallitusten hyväksymät ryhmätasoiset periaatteet, joissa on määritelty sen tehtävät ja asema organisaatiossa. Toiminnon tehtävänä on varmistaa, että Fennia-ryhmän toiminnassa noudatetaan sääntelyä, finanssialan itsesääntelyä sekä ryhmän sisäisiä ohjeita ja että asiakassuhteissa noudatetaan asianmukaisia menettelytapoja.

Säännösten noudattamista valvova toiminto myös tunnistaa ja arvioi säädösmuutosten vaikutuksia, säännösten noudattamisen laiminlyöntiin liittyviä riskejä sekä säännösten noudattamisessa mahdollisesti esiintyneiden puutteiden estämiseksi ja korjaamiseksi tehtyjen toimenpiteiden riittävyyttä. Lisäksi compliance-toiminto edistää säännösten noudattamista ennakoivalla neuvonnalla sekä kehittää sisäisiä menettelytapoja, joilla säännösten noudattamista voidaan valvoa tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti.

Compliance-toiminnon työssä noudatetaan objektiivisuutta ja riippumattomuutta. Riippumattomuuden turvaamiseksi compliance officerilla ei ole liiketoiminnallista päätösvaltaa eikä vastuuta liike- ja tukitoiminnoista. Compliance officer ei osallistu niihin yhtiön liike- ja muihin toimintoihin, joita hän valvoo. Compliance-toiminto raportoi säännöllisesti tarkastusvaliokunnalle ja hallitukselle toiminnan suunnittelusta ja toteutuneesta toiminnasta sekä merkittävistä compliance-riskeistä.

■ Sisäisen tarkastuksen toiminto

Fennia-ryhmän sisäinen tarkastus vastaa sisäisen tarkastuksen palveluiden tuottamisesta ryhmään kuuluville yhtiöille. Sisäinen tarkastus on emoyhtiön toimitusjohtajan alainen toiminto ja sisäisen tarkastuksen työntekijät ovat työsuhteessa Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fenniaan. Muihin ryhmän yhtiöihin kohdistuvista sisäisen tarkastuksen palveluista on tehtyulkoistamista koskeva palvelusopimus.

Sisäinen tarkastus on liiketoiminnoista riippumaton toiminto, joka tukee yhtiöiden hallituksia ja sen ylintä johtoa tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan organisaation valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessiin sekä riskienhallinnan toimivuuden ja tehokkuuden arviointiin ja kehittämiseen.

Tarkastus- ja konsultointitoiminnan riippumattomuuden turvaamiseksi ja varmistamiseksi sisäisellä tarkastuksella ei ole toiminnallista vastuuta arvioinnin kohteena olevista toiminnoista, eikä se osallistu näiden toimintojen päätöksentekoon. Sisäinen tarkastus määrittelee itsenäisesti kunkin tehtäväkentän laajuuden, suorittaa tehtävänsä ja raportoi työn tulokset. Sisäisen tarkastuksen toimintaa ei ohjeisteta kenenkään taholta siten, että se heikentäisi sisäisen tarkastuksen itsenäisyyttä ja riippumattomuutta.

Sisäisellä tarkastuksella on ryhmätasoinen toimintaohje, joka määrittelee sisäisen tarkastuksen tarkoituksen, toimivallan ja vastuut, aseman organisaatiossa, toiminta-alueen ja tietojen saantioikeuden sekä toiminnan sisällön. Hallitukset hyväksyvät vuosittain sisäisen tarkastuksen toimintasuunnitelman. Sisäisellä tarkastuksella on oikeus tehdä muutoksia toimintasuunnitelmaan muun muassa toiminnan muutosten tai toimintasuunnitelman ulkopuolisten tehtävien laajuuden niin vaatiessa.

■ Aktuaaritoiminto

Vakuutusyhtiön vastuullinen vakuutusmatemaatikko vastaa aktuaaritoiminnosta ja siitä, että hinnoittelussa ja vakuutusteknisen vastuuvelan laskennassa sovellettavat vakuutusmatemaattiset menetelmät ovat asianmukaiset. Vastuullinen vakuutusmatemaatikko määrittelee myös vakuutusteknisen vastuuvelan tason.

Aktuaaritoiminnolla on rooli paitsi ensimmäisen myös toisen puolustuslinjan toimijana. Aktuaaritoiminto osallistuu riskienhallintajärjestelmän tehokkaaseen täytäntöönpanoon, erityisesti riskienhallintamenetelmien luomiseen, mutta myös yrityksen oman riski- ja vakavaraisuusarvion toteuttamiseen.

Aktuaaritoimen lakisääteisinä tehtävinä ovat muun muassa vastuuvelan laskenta, tariffien asianmukaisuudesta huolehtiminen sekä vakavaraisuuden tason jatkuva arvioiminen. Lakisääteisten tehtävien lisäksi aktuaaritoiminto tuottaa liiketoimintaa palvelevaa raportointia sekä osallistuu tuotekehitykseen, vakuutustarjousten tekemiseen ja tiedon laadun parantamiseen.

■ Ulkoistaminen

Ulkoistaminen tarkoittaa sitä, että Fennia-ryhmään kuuluva yhtiö tekee sopimuksen ulkopuolisen palveluntuottajan kanssa siitä, että palveluntuottaja suorittaa jonkin yhtiöiden toimialaan kuuluvan prosessin, palvelun tai tehtävän, jonka yhtiö suorittaisi muuten itse.

Fennia-ryhmällä on hallituksen hyväksymät ryhmän yhteiset Ulkoistamisen hallinnan periaatteet, joiden tarkoituksena on varmistaa, että ulkoistaminen järjestetään siten, että toiminnan häiriötön jatkuminen on turvattu ja että yhtiöt pystyvät seuraamaan palveluntuottajien toimintaa sekä takaamaan riittävän tiedonsaannin.

Ulkoistamisen vastuu ja päätöksenteko on jaettu yhtiöiden hallitusten, liiketoimintajohdon ja ryhmän riskienhallintatoiminnon kesken. Lisäksi compliance-toiminnon tehtäviin kuuluu tarvittavien selvitysten laadinta ja raportointi valvovalle viranomaiselle.

Ulkoistuspäätöksiä tehtäessä laaditaan sisäinen ulkoistamisselvitys. Mikäli ulkoistettava toiminto arvioidaan keskeiseksi ja yhtiön toiminnan kannalta kriittiseksi, kiinnitetään erityistä huomiota toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi. Lisäksi toiminnosta palveluntuottajan puolella vastaavat henkilöt tulevat sopivuuden- ja luotettavuusarvioinnin vaatimusten piiriin.

Fennia-ryhmässä on sisäisillä palvelusopimuksilla ulkoistettu toimintoja siten, että Henki-Fennia ja Fennia Varainhoito on ulkoistanut emoyhtiölle mm. talouden-, sijoitustoiminnan ja riskienhallinnan sekä sisäisen tarkastuksen palvelut. Lisäksi yhtiöt ovat ulkoistaneet ulkopuolisille palveluntarjoajille toimintoja, jotka on kuvattu yhtiöiden erillisissä kertomuksissa.

Kaikki ulkoistettuja toimintoja hoitavat palveluntarjoajat sijaitsevat Suomessa.

■ Muut tiedot

Raportointikauden jälkeen Fennian hallitus on uudistanut ryhmän johtamisjärjestelmää nimittämällä emoyhtiön toimitusjohtajan Antti Kuljukan konsernijohtajaksi 1.4.2017 lukien. Emoyhtiön hallitus päättää ryhmätasoisista asioista, mutta hallitukset ovat 1.4.2017 perustaneet ryhmän hallitusten yhteistyötä tukemaan hallitusten yhteisen yhteistyövaliokunnan. Fennia ja Henki-Fennia ovat päättäneet ryhmän sisäisestä ulkoistamisesta ulkoistamalla sijoitustoiminnan hoitamisen Fennia Varainhoidolle.

Riskiprofiili

Fennia-ryhmän riskiprofiili muodostuu kvantitatiivisista ja kvalitatiivista tekijöistä. Riskiprofiilin kvantitatiivista näkökulmaa kuvaavat oma varallisuus, erilaiset pääomavaatimukset sekä niiden kattamiseen tarvittavan varallisuuden laatu. Riskiprofiilin kvalitatiivinen näkökulma kuvaa useimmiten hyvin vaikeasti mitattavissa olevia tekijöitä kuten esimerkiksi luotettavaa hallintoa, sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa sekä toiminnan suunnittelua ja seurantaa.

Vakuutetut edut voidaan turvata kvantitatiivisesta näkökulmasta parhaalla mahdollisella tavalla, kun

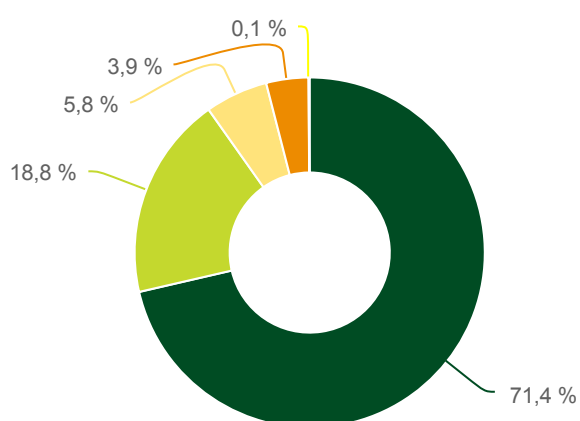
- ryhmän oma varallisuus on riittävällä tasolla
- ryhmä ylittää vakavaraisuuspääomavaatimuksen
- ryhmän riskiprofiili suhteessa vapaaseen pääomaan (oman varallisuuden ja vakavaraisuuspääomavaatimuksen erotus) ei ole liian suuri.

Markkinaehtoisessa arvostusmaailmassa riskinotto-kykyä kuvaa ryhmätasolla taseen varojen ja velkojen erotus, jossa on otettu huomioon tase-erien korvattavuus ja siirtokelpoisuus ryhmätasolla eli oman varallisuuden markkinaehtoinen määrä. Mitä enemmän ryhmällä on omaa varallisuutta, sitä enemmän sillä on riskinkantokykyä ja sitä enemmän valinnanvapautta päättää, mitä riskejä se toiminnassaan kantaa. Ryhmän riskinottoa puolestaan kuvaa kvantitatiivisesta näkökulmasta ryhmän toiminnan vaatima vakavaraisuuspääomavaatimus. Mitä suurempi vakavaraisuuspääomavaatimus, sitä enemmän riskiä ryhmällä on. Tarkemmin vakavaraisuuspääomavaatimusta tutkimalla voidaan havaita, mistä ryhmän riskit muodostuvat. Analysoimalla oman varallisuuden määrää ja vakavaraisuuspääomavaatimusta sekä näiden suhdetta (suhteellinen vakavaraisuusasema) saadaan käsitys ryhmän riskiprofiilista. Riskiprofiilin määrittäminen vaatii siis kaikkien edellä mainittujen tekijöiden tunnistamista ja ymmärtämistä. Pelkkä suhteellinen vakavaraisuusasema (oma varallisuus jaettuna vakavaraisuuspääomavaatimuksella) ei kerro riittävästi ryhmän riskiprofiilista, sillä samaan suhteelliseen vakavaraisuusasemaan voidaan päästä monella eri tapaa.

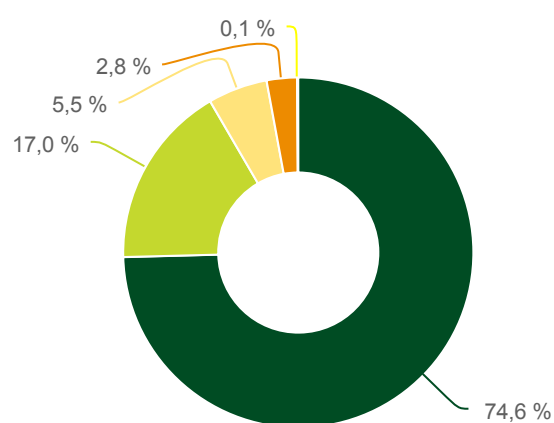
Alla on eritelty vakavaraisuuspääomavaatimuksen rakenne riskialueittain ilman tulevien lisäetujen ja laskennallisen verovelan vaimennusvaikutusta (ts. ennen vaimentavia eriä) raportointikauden lopussa ja edellisen raportointikauden lopussa.

Vakavaraisuuspääoma- vaatimus (milj. euroa)	31.12.2016	Kontribuutio	%- osuus	31.12.2015	Kontribuutio	%- osuus	Muutos
Markkinariski	382,3	361,3	71,4 %	420,8	402,2	74,6 %	-38,5
Vastapuoliriski	43,5	19,6	3,9 %	35,2	14,8	2,8 %	8,4
Vakuutusriski	155,4	95,0	18,8 %	153,2	91,6	17,0 %	2,1
Aineettomien hyödykkeiden riski	0,0	0,0	0,0 %	0,0	0,0	0,0 %	0,0
Operatiivinen riski	29,4	29,4	5,8 %	29,7	29,7	5,5 %	-0,2
Muiden rahoitusalojen pääomavaatimus	0,5	0,5	0,1 %	0,6	0,6	0,1 %	-0,1
Hajautus	-105,3	-----	-----	-100,6	-----	-----	-4,7
Vakavaraisuuspääoma- vaatimus ennen vaimentavia eriä	505,8	505,8	100,0 %	538,8	538,8	100,0 %	-33,0

31.12.2016

31.12.2015

Vakuutusriski

Yleistä

Vakuutusriski liittyy vakuutusryhmän perusliiketoimintaan eli vakuuttamiseen ja jakaantuu kolmeen pääluokkaan, jotka ovat hinnoittelu-, varaus- ja katastrofiriski.

Hinnoitteluriski liittyy vakuutettavan riskin valintaan, myynnin ohjaukseen ja erityisesti vakuutettavan riskin hinnoitteluun, eli kyseessä on tappioriski siitä, että tulevista vakuutuskorvauksista aiheutuvat kustannukset, mukaan lukien liikekulut, ylittävät vakuutuksista saadut vakuutusmaksut.

Varausriski johtuu vakuutusteknisen vastuuvelan epäedullisesta arvomuutoksesta. Varausriski liittyy vakuutusteknisen vastuuvelan laskennassa tehtyjen oletusten epävarmuuteen ja arvioitujen vakuutusmaksujen, korvausmäärien, liikekulujen, palkkioiden ja näiden kassavirtojen epäedullisiin poikkeamiin toteutuneista tuotoista ja kuluista. Varausriskin vakuutusteknisiin riskitekijöihin luetaan mm. biometriset riskit (kuolleisuus-, pitkäikäisyys-, työkyvyttömyys- ja vastaavat riskit), erilaiset raukeamisriskit, kuten henkivakuutuksen takaisinostoriski ja liikekuluriski.

Vakuutusriskiin sisältyy myös katastrofiriski eli suurvahinkoriski.

Vakuutusriskien hallinta

Vakuutustoiminta perustuu vakuutusriskien ottamiseen, riskien hajauttamiseen vakuutuskannan sisällä ja vakuutusriskien hallintaan. Vakuutusriskin hallinnan tärkeimmät keinot ovat asianmukainen riskien valinta eli vastuunvalinta, hinnoittelu ja vakuutusehdot sekä jälleenvakuutussuojan hankkiminen.

Vastuunvalinnalla ohjeistetaan myyntiä ja varmistetaan vakuutustoiminnan kannattavuutta. Vastuunvalintaa hallitaan tutkimalla tilastollisesti aiempia vahinkotapauksia, jotka ovat myös perustana hinnoittelulle. Vastuunvalintaohjeissa määritellään, millaisia riskejä voidaan vakuuttaa ja miten suuria vakuutusmääriä sallitaan.

Vakuutusriskien hinnoittelussa pyritään riskivastaavuuteen asettamalla sitä korkeampi hinta, mitä suurempi riski on kyseessä ja päinvastoin. Riskivastaavuuden lähtökohtana on tietovaraston oikeellisuus ja riittävyys sekä se, että vakuutettava kohde ja etu tunnetaan ja voidaan hinnoitella markkinaehtoisesti riittävän tarkasti. Ainoastaan tältä pohjalta voidaan tehdä asianmukaiset riskianalyysit ja päättää riittävästä vakuutusmaksun tasosta sekä vakuutuksen muista reunaehdoista.

Vakuutusehtojen merkitys vakuutusriskin rajoittamisessa on olennainen. Vakuutusehdoissa määritellään muun muassa vakuutussopimuksen kattavuus ja korvausten rajoitukset. Henkivakuutuksessa lainsäädäntö rajoittaa vakuutusyhtiön oikeutta korottaa vakuutusmaksuja tai muuttaa sopimusehtoja vakuutuksen voimassaoloaikana. Mikäli tehty oletukset osoittautuvat riittämättömiksi, myönnetty edut ovat rahoitusmarkkinoiden näkökulmasta liian arvokkaita eivätkä vakuutusmaksut tai ehdot ole muutettavissa, ryhmään kohdistuu tappiota. Vakuutusriskin hallinnassa on tärkeää, että ei-toivotut riskit suljetaan pois tai rajoitetaan sopimusteilse toivotulle tasolle.

Vakuutusteknisen vastuuvelan laskennassa sovelletaan erilaisia kvantitatiivisia menetelmiä, jotka ovat varausriskin hallinnassa keskeisessä asemassa. Kvantitatiivisella menetelmällä tarkoitetaan numeeristen arvioiden luomista soveltamalla tilastollisia, taloustieteellisiä, rahoitus- tai muita matemaattisia teorioita ja menetelmiä. Kvantitatiiviseksi menetelmäksi luetaan myös menetelmä, jolla tavoitellaan numeerista lopputulosta ja joka perustuu osittain tai kokonaan subjektiiviseen asiantuntijaharkintaan.

Kvantitatiivisiin menetelmiin liittyy aina epävarmuutta, joka voi johtaa vakuutusteknisen vastuuvelan aliarviointiin eli riittämättömyyteen. Kvantitatiivisten menetelmien riskienhallinnassa keskitytään erityisesti riskeihin, jotka liittyvät matemaattiseen teoriaan, tietojen laatuun, estimointiin ja parametrisointiin, dokumentaatioon, validointiin ja laskentaan liittyviin prosesseihin.

Ohjaavana periaatteena kvantitatiivisten menetelmien riskienhallinnassa on menetelmien ja prosessien tehokas kyseenalaistaminen. Tämä tarkoittaa, että riippumaton ja asiantunteva taho arvioi menetelmiä ja prosesseja kriittisesti.

Kvantitatiivisten menetelmien riskienhallinta perustuu siihen, että kunkin menetelmän rakenne, matemaattinen teoria ja loogisuus on dokumentoitu hyvin ja että menetelmä on mahdollisimman hyvin tuettavissa tieteellisillä tutkimuksilla ja vakuutusalan parhailla käytännöillä. Jotta voidaan tunnistaa menetelmän vahvuudet ja heikkoudet, on tärkeää, että matemaattiset yksinkertaistukset, numeeriset menetelmät, approksimaatiot ja subjektiivisen asiantuntijaharkinnan käyttö selvitetään ja dokumentoidaan riittävän tarkasti. Menetelmän omistajan ja kehittäjien tulee varmistaa, että menetelmän eri osa-alueet toimivat toivotulla tavalla, ovat sopivia tarkoitettuun käyttöön ja että menetelmä on matemaattisesti oikein ja estimoidut parametrit tilastollisesti luotettavia.

Tietojen laadun hallinta on yhtä tärkeää kuin menetelmän rakenteen, teorian ja loogisuuden hallinta. Luotettavuus voidaan saavuttaa ainoastaan laadukkailla tiedoilla.

Kvantitatiivisen menetelmän validointi kattaa prosessit ja toimintatavat, joiden avulla pyritään todentamaan, että menetelmä on asianmukainen ja luotettava sekä toimii toivotulla tavalla. Validoinnin avulla tunnistetaan menetelmän mahdollisia heikkouksia ja rajoituksia sekä käyttöön liittyviä ongelmia ja voidaan arvioida ja hallita niiden vaikutuksia.

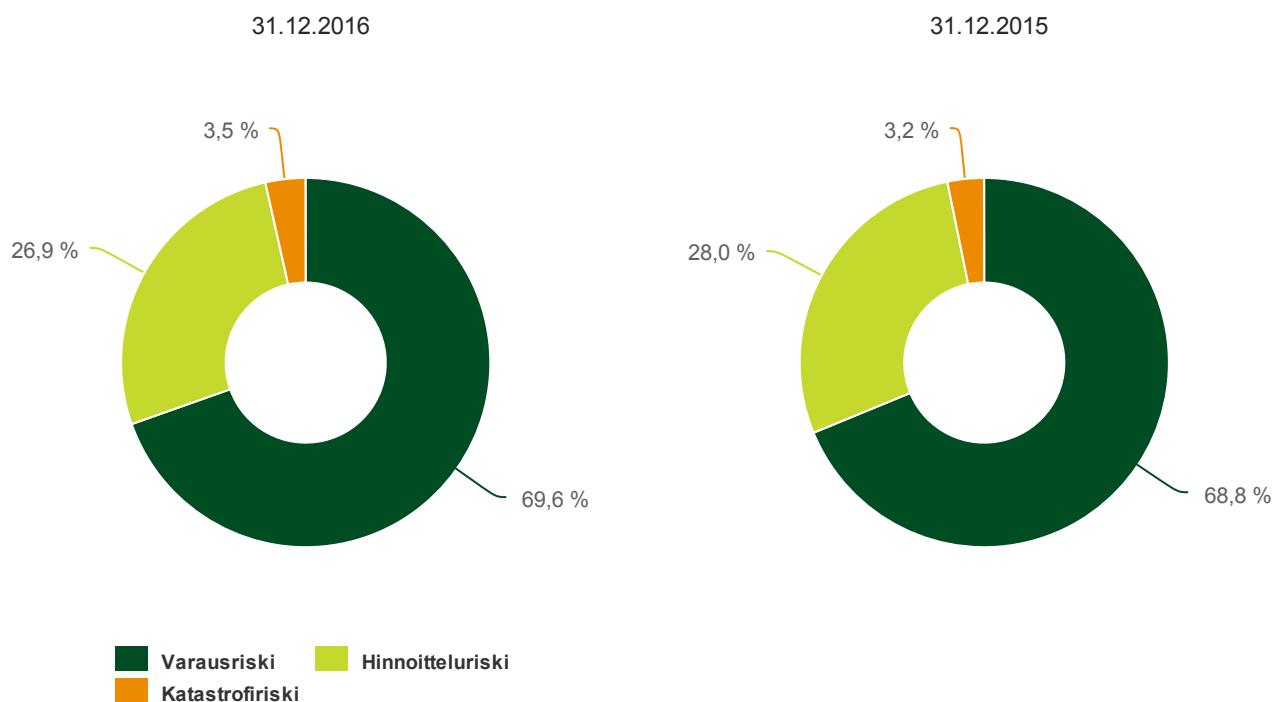
Suurilta vahingoilta ja vahinkotapahtumilta suojaudutaan ja niitä hallitaan ottamalla jälleenvakuutuksia. Jälleenvakuutuksen käyttöön liittyy liitännäisriskejä, kuten jälleenvakuutuksen asianmukaisuus-, saatavuus-, hinta- ja vastapuoliriskit. Henkivakuutusliiketoiminnassa on voimassaolevat jälleenvakuutussopimukset katastrofivahinkoja, kuten esimerkiksi pandemia, varten. Yksilölliset henki- ja työkyvyttömyysvakuutukset jälleenvakuutetaan suurvahinkojen varalta. Työntekijäin ryhmähenkivakuutuksen osalta jälleenvakuutus on järjestetty alan yhteisen poolijärjestelyn kautta. Vahinkovakuutusliiketoiminnassa erityisesti suurille vakuutusriskeille on löydyttävä jälleenvakuutussuoja, eikä riski saa ylittää ryhmän riskinottoa. Jälleenvakuutuksen tehokkuutta ja omapidätysrajoja arvioidaan vuosittain. Vakuutuskannan sisältämät huippuriskit tunnistetaan ja arvioidaan tätä varten ylläpidettävien prosessien avulla.

Vakuutusriskien arviointi

Fennia-ryhmän vakuutusriskin vakavaraisuuspääomavaatimus on 155,4 miljoonaa euroa. Hajautushyödyt huomioiden vakuutusriskin kontribuutio on 95,1 miljoonaa euroa, joka on 18,8 prosenttia vakavaraisuuspääomavaatimuksesta ennen vaimentavia eriä. Johtuen vakuutuskannan kasvusta vakuutusriskien määrä on vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna hieman noussut.

Vakuutusriskin sitoma vakavaraisuuspääomavaatimus koostuu eri riskialueista seuraavasti:

Vakuutusriskin vakavaraisuuspääomavaatimus (milj. euroa)	31.12.2016	Kontribuutio	%-osuus	31.12.2015	Kontribuutio	%-osuus	Muutos
Hinnoitteluriski	55,6	41,7	26,9 %	56,6	42,9	28,0 %	-1,0
Varausriski	114,8	108,2	69,6 %	112,2	105,4	68,8 %	2,6
Katastrofiriski	14,8	5,5	3,5 %	13,5	4,9	3,2 %	1,3
Hajautus	-29,9	-----	-----	-29,1	-----	-----	-0,7
Vakavaraisuuspääomavaatimus yhteensä	155,4	155,4	100,0 %	153,2	153,2	100,0 %	2,1

Fennia-ryhmän vakuutusriski muodostuu pääosin hinnoittelu- ja varusriskistä. Niiden kontribuutio vakuutusriskin vakavaraisuuspääomavaatimukseen on 96,5 prosenttia. Edelliseen vuoteen verrattuna eri riskialueiden keskinäiset suhteet ovat pysyneet lähes muuttumattomina.

Varusriskin suhteellinen osuus vakuutusteknisen vastuuvelan parhaasta estimaatista ennen jälleenvakuuttajien osuutta on 3,0 prosenttia.

Oheisessa taulukossa on annettu arvio ryhmän vakavaraisuusaseman muutoksesta, jos vakuutusteknisen vastuuvelan paras estimaatti nousee yhdellä prosentilla:

Herkkyyssanalyysi (milj. euroa)	31.12.2016	Skenaario
		Vakuutustekninen vastuuvelka + 1 %
Oma varallisuus	775,9	758,2
Vakavaraisuuspääomavaatimus	392,7	393,2
Vapaa pääoma	383,2	365,0
Vapaan pääoman muutos	-----	-18,1
Suhteellinen vakavaraisuusasema	197,6 %	192,8 %

Sekä henki- että vahinkovakuutuskannat ovat suhteellisen hyvin hajautuneet.

Henkivakuutuksen riskivakuutuksessa jälleenvakuutusjärjestelyt suojaavat tietyn euromääräisen omavastuun ylittävät vakuutussummat, mikä rajoittaa riskikeskittymiä. Lisäksi jälleenvakuutukset katastrofeja varten pienentävät mahdollisia riskikeskittymiä edelleen.

Vahinkovakuutuksessa isot riskit jälleenvakuutetaan riskikeskittymien rajoittamiseksi yksilöllisesti. Lisäksi myös vahinkovakuutuksessa on jälleenvakuutukset katastrofeja varten, mikä pienentää mahdollisten riskikeskittymien vaikutusta.

Fennia-ryhmän vakuutuskanta ei sisällä merkittäviä jälleenvakuuttamattomia riskikeskittymiä.

■ Markkinariski

Yleistä

Markkinariskillä tarkoitetaan yleisesti varojen ja velkojen markkina-arvojen muutosten aiheuttamia vaikutuksia ryhmän taloudelliseen asemaan, erityisesti omaan varallisuuteen, tulokseen ja vakavaraisuuteen. Ryhmään vaikuttavat korko-, korkomarginaali-, osake-, kiinteistö- ja valuuttakurssiriskit. Markkinariskejä voidaan tarkastella pelkästään sijoitusomaisuuden näkökulmasta, mutta olennaisinta on tarkastella markkinariskejä koko taseen näkökulmasta. Vakavaraisuuslaskennassa taseen molemmat puolet arvostetaan markkinaehtoisesti ja näin ollen riskitekijöiden muutokset vaikuttavat samaan aikaan sekä varoihin että velkoihin.

Markkinariskitekijöiden muutokset vaikuttavat ryhmän vakavaraisuuteen kahta kautta: oman varallisuuden muutoksena sekä vakavaraisuuspääomavaatimuksen muutoksena. Markkinariskien toteutuessa ryhmän oma varallisuus pienenee, mikä heikentää ryhmän vakavaraisuusasemaa. Muutokset varoissa ja veloissa vaikuttavat myös useimmiten ryhmän vakavaraisuuspääomavaatimukseen. Omaisuusarvojen laskiessa myös vakavaraisuuspääomavaatimukset pienenevät, mikä vaimentaa markkina-arvojen laskun vaikutusta ryhmän vakavaraisuusasemaan. Tämä näkyy erityisesti osakemarkkinariskin realisoituessa, jolloin symmetrinen mukautus pienentää pääomavaadetta.

Fennia-ryhmällä on myös sijoitussidonnaista vastuuvulkaa. Sijoitussidonnaisten sopimusten tuotto muodostuu pääosin vakuutus sopimusten katteena olevan varallisuuden määrään perustuvasta hallinnointipalkkiosta. Hallinnointipalkkiosta osa veloitetaan vakuutus sopimuksista ja osa saadaan vakuutus sopimusten katteena olevilta rahastoilta palkkionpalautuksina. Kun esimerkiksi osakkeiden arvot laskevat, on tällä vaikutusta hallinnoitaviin varoihin ja sitä kautta myös tulevaisuuden tuottoihin. Tämä riski luo pääomavaadetta, mutta sen osuus markkinariskien kokonaispääomavaatimuksesta on pieni. Sijoitussidonnaisen vakuutuskannan aiheuttama vakavaraisuuspääomavaatimus sisältyy esitettyihin vakavaraisuuspääomavaatimustukuihin.

Markkinariskien hallinta

Fennia-ryhmän yleinen riskinottohalukkuus, riskinsietokyky sekä liiketoimintatavoitteet ohjaavat ryhmän sijoitustoimintaa ja luovat sijoitustoiminnalle reunaehdoja. Sijoitustoiminnassa ja markkinariskien hallinnassa pyritään saavuttamaan ryhmän asettamat liiketoimintatavoitteet ryhmän vakavaraisuustavoitteita vaarantamatta.

Markkinariskien hallinnan kulmakivet ovat sijoitusten riittävä hajautus, varovaisuusperiaate sekä riskien vähentämistekniikat. Näiden avulla pyritään varmistamaan, että varat on sijoitettu niin, että ne ovat mahdollisimman yhteensopivia ryhmän vastuuvelan luonteen kanssa ottaen huomioon ryhmän riskinottohalukkuus ja riskinsietokyky sekä vallitseva liiketoimintaympäristö.

Markkinariskejä hallitaan mm. hallitusten määrittämillä sijoitusrajoitteilla ja limiiteillä. Allokaatorajoitteilla varmistetaan, että Fennia-ryhmän sijoitusomaisuus on riittävän laajasti hajautettu eikä ryhmän sijoitusomaisuus ole liian altis millekään yksittäiselle markkinariskille. Omaisuuslajikohtaisten allokaatorajoitteiden lisäksi sijoitustoimintaa ohjaavat yksityiskohtaisemmat rajoitteet, joilla varmistetaan, että myös omaisuuslajien sisällä hajautus on tarpeeksi laajaa ja että ylisuuria riskikeskittymiä ei synny.

Varovaisuusperiaatteen noudattaminen tarkoittaa mm. sitä, että varat tulee sijoittaa ainoastaan sellaisiin tuotteisiin ja instrumentteihin, joiden riskit voidaan tunnistaa, mitata, seurata, hallita ja raportoida. Jos sijoituksiin liittyy uusia omaisuuslajeja tai instrumentteja, on sijoituspäätöstä ennen varmistettava, että kyseiset varovaisuusperiaatteen noudattamiseen liittyvät prosessit on suoritettu.

Riittävän hajautuksen ja varovaisuusperiaatteen lisäksi Fennia-ryhmässä on määritelty riskien vähentämistä koskevat periaatteet. Riskien vähentämistekniikalla tarkoitetaan kaikkia sellaisia järjestelyitä, joiden avulla jokin tietty riski siirretään toiselle taholle, sitä muokataan tai se eliminoidaan joko osittain tai kokonaan. Markkinariskien osalta riskien vähentämistekniikoihin luetaan mm. johdannaisien käyttö sekä erilaiset vakuus- ja takausvaatimusjärjestelyt. Jos riskien vähentämistekniikat eivät täytä asetettuja vaatimuksia laillisuuden, riskien tunnistamisen, tehokkuuden, riskien seurannan ja vastapuolen luottokelpoisuuden osalta, niitä ei oteta huomioon vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskennassa. Tällöin niiden suojausvaikutus kohdistuu pelkästään omaan varallisuuteen.

Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena oleviin varoihin liittyvät markkinariskit hallitaan passiivisesti eikä riskipositioihin kohdisteta erityisiä markkinanäkemyksiä tai suojausstrategioita.

Markkinariskien arviointi

Markkinariskien altistumia ja niiden vaikutuksia mitataan omaisuuslajiallokaation, herkkyyssanalyysin sekä kunkin markkinariskin aiheuttaman vakavaraisuuspääomavaatimuksen avulla.

Omaisuuslajiallokaatio markkina-arvoin kuvaa sitä, kuinka suuri osa taseesta on altis kullekin markkinariskille. Allokaatio on kuitenkin aina kun mahdollista laskettava rahastojen läpikatsomisperiaatetta noudattaen, koska vain silloin voidaan todeta ryhmän todellinen allokaatio.

Omaisuuslajiallokaatiota voidaan tukea herkkyyssanalyysillä, jolla arvioidaan, kuinka paljon eri markkinaliikkeet vaikuttavat ryhmän varojen ja velkojen ja täten oman varallisuuden arvoon. Näin päästään koko taseen riskiaseman analysointiin ja se kertoo huomattavasti enemmän ryhmän kantamista markkinariskeistä ja niiden vaikutuksista. Edellä mainittuja analyyssejä täydennetään lisäksi ryhmän omalla näkemyksellä markkinariskien aiheuttamista pääomavaatimuksista. Koska vakavaraisuuspääomavaatimukset kuvaavat ryhmän oman arvion mukaan melko hyvin markkinariskin aiheuttamaa todellista arvonmuutosriskiä eikä ryhmällä ole merkittävässä määrin sellaisia sijoituksia joiden riskit huomattavasti poikkeaisivat vakavaraisuuslaskennan käsittelystä, hahmottavat vakavaraisuuspääomavaatimukset myös eri markkinariskien aiheuttamasta rahallisesta tappioriskistä sääntelyn määrittämällä luottamusväleillä.

Fennia-ryhmän sijoitusomaisuuden allokaatio on korkopainotteinen. Ryhmän sijoitusomaisuudesta on 58,5 prosenttia sijoitettu eri korko-omaisuusluokkiin. Kiinteistösijoitukset muodostavat 23,7 prosenttia, osakesijoitukset 16,9 prosenttia ja muut sijoitukset yhteensä 0,9 prosenttia ryhmän sijoitusomaisuudesta.

Omaisuuslaji 31.12.2016 (milj. euroa)	Sijoitusomaisuus		Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	
	Käypä arvo	%-osuus	Käypä arvo	%-osuus
Korkosijoitukset	1 356,1	58,5 %	265,5	29,4 %
Osakesijoitukset	390,8	16,9 %	529,9	58,6 %
Kiinteistösijoitukset	548,7	23,7 %	0,0	0,0 %
Muut	21,3	0,9 %	108,5	12,0 %
Yhteensä	2 316,9	100,0 %	904,0	100,0 %

Edellä mainittujen varojen lisäksi ryhmän varoihin kuuluu myös 26,1 miljoonaa euroa odotettuja palkkionpalautuksia sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevista varoista.

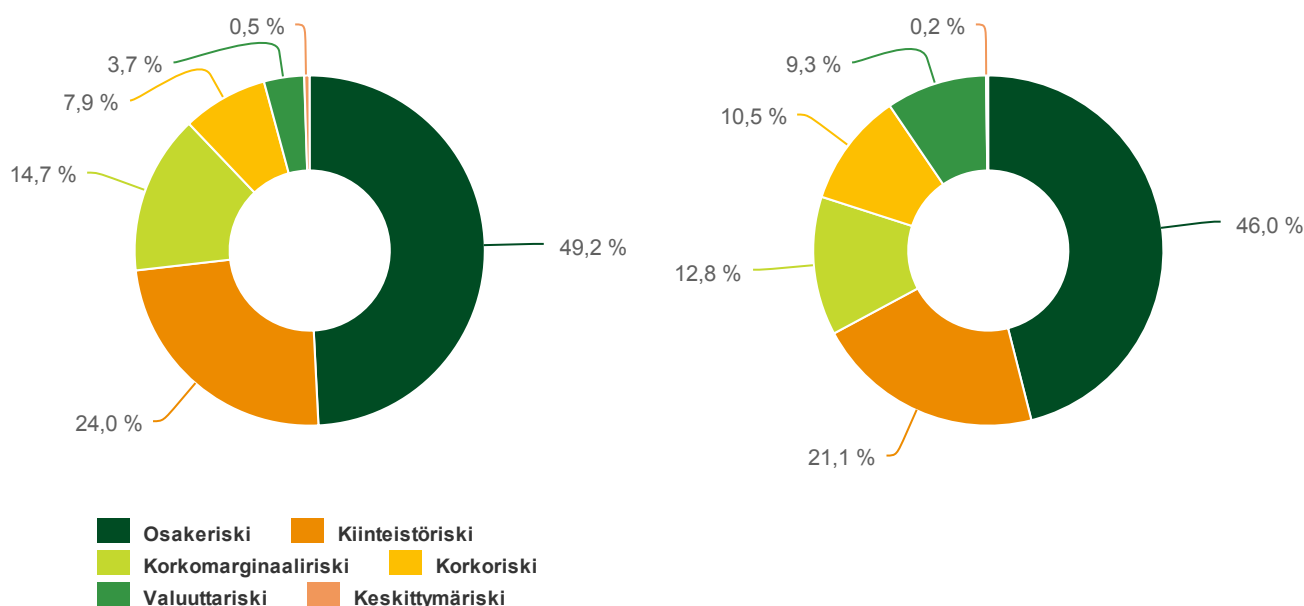
Markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimus on 382,3 miljoonaa euroa. Hajautushyödyt huomioiden markkinariskien kontribuutio kokonaispääomavaateeseen on 71,4 prosenttia. Kontribuutio on tippunut 3,2 prosenttiyksikköä verrattuna vuoden takaiseen tilanteeseen pääosin sijoitusriskin pienentämisen ansiosta.

Markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimus koostui eri riskialueista seuraavasti:

Markkinariskin vakavaraisuus- pääomavaatimus (milj. euroa)	31.12.2016	Kontribuutio	%-osuus	31.12.2015	Kontribuutio	%-osuus	Muutos
Korkoriski	47,1	30,2	7,9 %	66,7	44,2	10,5 %	-19,6
Osakeriski	197,3	188,0	49,2 %	207,4	193,7	46,0 %	-10,1
Kiinteistöriski	108,2	91,8	24,0 %	106,7	88,9	21,1 %	1,5
Korkomarginaaliriski	70,3	56,2	14,7 %	68,3	53,8	12,8 %	2,0
Valuuttariski	37,7	14,1	3,7 %	84,2	39,3	9,3 %	-46,5
Keskittymäriski	27,7	2,0	0,5 %	17,9	0,8	0,2 %	9,8
Hajautus	-106,1	-----	-----	-130,4	-----	-----	24,3
Vakavaraisuuspääomavaatimus yhteensä	382,3	382,3	100,0 %	420,8	420,8	100,0 %	-38,5

31.12.2016

31.12.2015

Osakeriskin kontribuutio markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimukseen on selvästi suurin, 49,2 prosenttia. Sen osuus markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimuksesta on selkeästi suurempi kuin osakesalkun osuus sijoitusvarallisuuden allokaatiosta. Tämä johtuu siitä, että osakeriskin vakavaraisuuspääomavaatimus on absoluuttisesti korkein, joten pienikin allokaatio osakkeisiin aiheuttaa merkittävän lisäyksen markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimukseen. Toisaalta myös osa muiden omaisuuslajien vakavaraisuuspääomavaatimuksista luokitellaan osakeriskiksi. Tyypillisesti nämä liittyvät rahastoihin, joilla on suuri velkavivun käyttö tai joiden sisältöön ei ole voitu soveltaa läpikatsomisperiaatetta sekä läpikatsottujen rahastojen alla oleviin yksittäisiin sijoituksiin, joista ei ole saatavissa riittävästi tietoa asianmukaiseen vakavaraisuuslaskentaan. Kiinteistö- ja korkomarginaaliriskin kontribuutiot markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimukseen ovat suurehkoja, kun taas valuutta- ja keskittymäriskin kontribuutiot ovat selvästi pienimmät. Avoimen korkoriskin kontribuutio oli 7,9 prosenttia ryhmän markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimuksesta.

Markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimustasoissa on vuoden aikana tapahtunut muutoksia. Selvimmin vakavaraisuuspääomavaatimus on vähentynyt valuuttariskissä, jossa valuuttajohdannaisten uusimisolettamakäsittely (sopimus korvataan aina uudella samankaltaisella sopimuksella sen erääntyessä) on laskenut riskin vakavaraisuuspääomavaatimusta. Myös korko- ja osakeriskin vakavaraisuuspääomavaatimukset ovat pienentyneet, kun taas keskittymäriski on hieman noussut.

Markkinariskien vaikutusta ryhmän vakavaraisuuteen kuvataan herkkyyssanalyysin avulla. Herkkyyssanalyysissä on tarkasteltu kaikkien markkinariskien (pois lukien keskittymäriski) toteutumisen vaikutusta ryhmän omaan varallisuuteen ja vakavaraisuuteen. Käytetyt skenaariot ovat koronvaihtosopimuskorkojen lasku (25 korkopistettä eli 0,25 prosenttiyksikköä), osakkeiden lasku (-10 %), kiinteistöjen arvon lasku (-10 %), korkomarginaalien nousu (50 korkopistettä eli 0,5 prosenttiyksikköä) sekä valuuttakurssien lasku (-5 %).

Herkkyyssanalyysillä saadaan hyvä arvio siitä, miten eri markkinariskiskenaariot vaikuttavat ryhmän vakavaraisuusasemaan. Herkkyysslaskelmat on tehty riskialueittain. Osakeskenaariossa osakeriskin symmetrinen mukautus arvioidaan shokin jälkeen uudestaan, ja sen vaikutus otetaan huomioon vakavaraisuuspääomavaatimuslaskennassa. Koroissa koronvaihtosopimuskorkojen noteerausta lasketaan 20 vuoden maturiteettiin asti shokin verran, minkä jälkeen diskonttausikäyrä lasketaan uudestaan sääntelyn kuvaamalla tavalla. Kaikissa skenaariossa sijoitusten markkina-arvot arvioidaan skenaarion jälkeisessä tilanteessa uudestaan sekä markkina-arvon että vakavaraisuuspääomavaatimuksen näkökulmasta.

Suurin vaikutus ryhmän omaan varallisuuteen tulee osakkeiden lasku -skenaariossa. Vakavaraisuusluvussa tämä muutos ei kuitenkaan näy niin suurena, koska osakeriskin symmetrinen mukautus reagoi osakkeiden laskuun pienentämällä vakavaraisuuspääomavaatimusta. Kun osakkeiden lasku on suurempi, ei symmetrinen korjaustermi enää toimi yhtä tehokkaasti ja vaikutukset alkavat näkyä selvemmin myös vakavaraisuusaseman heikentymisenä.

Korkosijoitusomaisuuden duraatio ja markkina-arvo ovat pienempiä kuin vakuutusteknisen vastuuvelan. Siksi ryhmän vakavaraisuusnäkökulmasta katsottuna korkojen lasku on negatiivinen skenaario. 25 korkopisteen korkojen lasku pienentää omaa varallisuutta 26,5 miljoonaa euroa. Koska korkoriskin vakavaraisuuspääomavaatimus on jo alhaisen korkotason takia pieni, pysyy vakavaraisuuspääomavaatimus lähes muuttumattomana haitallisessa korkoskenaariossa. Lisäksi vakuutusteknisen vastuuvelan aiheuttamaa korkoriskiä on osittain suojattu koronvaihotosopimuksilla. Tämä suojausvaikutus on myös otettu huomioon vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskennassa.

Korkomarginaalien leveneminen 50 korkopisteellä aiheuttaa 2,9 prosenttiyksikön laskun Fennia-ryhmän suhteellisessa vakavaraisuusasemassa. Kiinteistöjen 10 prosentin arvon lasku puolestaan aiheuttaa 7,7 prosenttiyksikön heikennyksen suhteellisessa vakavaraisuusasemassa. Valuuttakurssien muutoksilla ei ole kovin suurta vaikutusta Fennia-ryhmän vakavaraisuuteen, sillä valuutariski on pääosin suojattu valuuttajohdannaisten avulla.

Kaikkien edellä mainittujen yksittäisten skenaarioiden toteutuessa samanaikaisesti vaikutus ryhmän omaan varallisuuteen olisi -147,7 miljoonaa euroa, vapaaseen pääomaan -110,9 miljoonaa euroa ja suhteellinen vakavaraisuusasema laskisi 21,1 prosenttiyksikköä ollen 176,5 prosenttia.

Herkkyyshanalyysi (milj. euroa)	31.12.2016	Skenaario					Yhdistetty skenaario
		Korot -25 kp	Osakkeet - 10 %	Kiinteistöt - 10 %	Korko- marginaali + 50 kp	Valuutta - 5 %	
Oma varallisuus	775,9	749,4	731,6	724,4	763,0	770,1	628,2
Vakavaraisuuspääomavaatimus	392,7	391,5	369,7	381,6	391,8	389,4	355,9
Vapaa pääoma	383,2	357,9	362,0	342,9	371,2	380,7	272,3
Vapaan pääoman muutos	-----	-25,3	-21,2	-40,3	-12,0	-2,5	-110,9
Suhteellinen vakavaraisuusasema	197,6 %	191,4 %	197,9 %	189,9 %	194,7 %	197,8 %	176,5 %

Vakavaraisuus ja skenaarioiden aiheuttama vaikutus ryhmän taloudelliseen asemaan ovat edelliseen vuoteen verrattuna parantuneet. Vakavaraisuus on parantunut ennen kaikkea vakavaraisuuspääomavaatimuksen pienenemisen kautta.

Korkoriski

Korkorisillä tarkoitetaan korkotason heilahteluiden aiheuttamia muutoksia ryhmän omassa varallisuudessa sekä vakavaraisuusasemassa. Fennia-ryhmän vakuutustekninen vastuuvélka aiheuttaa ryhmälle korkoriskiä. Sen hallitsemiseksi iso osa sijoitusomaisuudesta tulisi sijoittaa korkoinstrumentteihin. Kuinka paljon korkosijoituksiin tulee sijoittaa, toisin sanoen kuinka paljon korkoriskiä kannattaa pitää auki, onkin ryhmän markkinariskien hallinnan ja sijoitustoiminnan tärkeimpiä päätöksiä.

Korkotason muutos vaikuttaa ryhmän varojen ja velkojen markkinaehtoiseen arvoon. Jos korkosijoitusten ja vakuutusteknisen vastuuvelan markkinaehtoiset arvonmuutokset poikkeavat merkittävästi toisistaan korkotason muuttuessa, altistuu ryhmä korkorisille. Korkotason muuttuessa varojen arvon muutos ei tällöin kompensoi täysimääräisesti vastuuvelan arvon muutosta, mikä vaikuttaa ryhmän vakavaraisuuteen sitä joko heikentämällä tai parantamalla.

Korkorisia hallitaan ja seurataan mm. ryhmän korkosijoitusten ja vakuutusteknisen vastuuvelan kassavirta-analyysin avulla. Mitä enemmän korkosijoitusten ja vakuutusteknisen vastuuvelan kassavirrat täsmäyvät, sitä vähemmän korkorisia positiosta seuraa. Pelkkä duraation ja määrän täsmäminen ei poista korkorisia.

Korkoriskin vakavaraisuuspääomavaatimus ja kontribuutio ovat laskeneet vuoden takaisesta tilanteesta. Tämä johtuu muun muassa siitä, että Fennia-ryhmä on suojannut korkorisikseen korkojohdannaisilla. Lisäksi korkotason lasku edelliseen vuoteen nähden on johtanut siihen, että suurempi osa diskonttausikäyrästä on negatiivinen. Negatiivisten korkojen ja niiden maturiteettien osalta korkoriskin vakavaraisuuspääomavaatimusta ei synny lainkaan. Niiltä osin kuin korkokäyrä on nollan yläpuolella, alentunut korkotaso johtaa pienempään korkoriskin vakavaraisuuspääomavaatimukseen.

Raportointikauden lopussa ryhmän vastuuvelan korkoriski oli suurempi kuin sijoitussalkun, joten korkojen lasku on tässä tilanteessa ryhmälle haitallinen skenaario. 25 korkopisteen muutos koronvaihotosopimuskoroissa aiheuttaisi tällöin 26,5 miljoonan euron muutoksen ryhmän omaan varallisuuteen. Korkotason ollessa näin alhaalla, korkoshokki alaspäin ei juurikaan muuta ryhmän vakavaraisuuspääomavaadetta, eikä näin ollen kompensoi oman varallisuuden laskua. Suhteellinen vakavaraisuusasema heikentyisi tässä skenaariossa 6,2 prosenttiyksikköä. 25 korkopisteen liikettä koroissa ei voida pitää kovinkaan suurena tai poikkeuksellisenä, joten korkosuojausjauksesta huolimatta ryhmällä on avointa korkorisia.

Vakavaraisuuslaskentakehikko käyttää vakuutusteknisen vastuuvelan kassavirtojen diskonttaamiseen viranomaisen (EIOPA) määrittämää korkokäyrää. Tämä eroaa markkinaehtoisesta korkokäyrästä erityisesti 20 vuoden maturiteetin jälkeen, minkä vuoksi vakuutusteknisen vastuuvelan täysin markkinaehtoinen arvo ja näin ollen oman varallisuuden arvo poikkeaa viranomaislaskennassa käytettävästä arvosta. Jos ryhmä käyttäisi markkinaehtoista korkokäyrää oman varallisuuden ja suhteellisen vakavaraisuusaseman määrittämiseen, olisi vaikutus molempia heikentävä. Samoin viranomaisen määrittelemän korkokäyrän kiinteän päätearvon alentaminen vaikuttaisi vakavaraisuusasemaan heikentävästi.

Herkkyyssanalyysi (milj. euroa)	31.12.2016	Skenaario	
		Markkina	Päätearvo 3,2 %
Oma varallisuus	775,9	719,6	760,8
Vakavaraisuuspääomavaatimus	392,7	389,7	391,9
Vapaa pääoma	383,2	329,9	369,0
Vapaan pääoman muutos	-----	-53,2	-14,2
Suhteellinen vakavaraisuusasema	197,6 %	184,7 %	194,1 %

Suurin osa sijoitusomaisuuden korkosijoituksista on tehty yritysten lyhyisiin joukkovelkakirjoihin tai rahamarkkinainstrumentteihin. Korkeariskisten yrityslainojen suurehko allokaatio liittyy pitkälti ei-luokiteltuihin lainoihin.

Korkosijoitusten allokaatio 31.12.2016 (milj. euroa)	Sijoitusomaisuus			Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat		
	Käypä arvo	%-osuus	Duraatio	Käypä arvo	%-osuus	Duraatio
Raha ja talletukset	100,8	7,4 %	0,0	50,1	18,9 %	0,0
Rahamarkkinarahastot	4,0	0,3 %	-----	0,0	0,0 %	-----
Valtioiden joukkovelkakirjalainat	68,9	5,1 %	18,0	0,0	0,0 %	0,0
Korkeasti luottoluokitellut yrityslainat	580,0	42,8 %	2,0	87,0	32,8 %	2,7
Korkeariskiset yrityslainat	431,6	31,8 %	1,0	102,7	38,7 %	4,0
Omaisuuksivakuudelliset lainat	3,8	0,3 %	5,2	0,0	0,0 %	0,0
Kehittyvien valtioiden lainat	4,4	0,3 %	6,8	0,0	0,0 %	0,0
Kehittyvien markkinoiden yrityslainat	108,6	8,0 %	2,4	1,0	0,4 %	2,9
Korkojohdannaiset	1,8	0,1 %	-----	0,0	0,0 %	-----
Lainat	51,6	3,8 %	4,6	0,0	0,0 %	0,0
Muut korkosijoitukset	0,6	0,0 %	3,7	24,7	9,3 %	2,6
Yhteensä	1 356,1	100,0 %	2,5	265,5	100,0 %	2,7
Vakuutusteknisen vastuuvelan paras estimaatti	1 373,7	-----	13,3	868,2	-----	13,6

Oheisessa taulukossa ovat sijoitusomaisuuden suurimmat vastapuolikeskittymät korkoriskin näkökulmasta käyvin arvoin mitattuna.

Vastapuoli (milj. euroa)	Käypä arvo 31.12.2016	%-osuus sijoitusomaisuudesta
Saksan valtio	54,2	2,3 %
Suomen valtio	22,6	1,0 %
Akelius Apartments Ltd	19,0	0,8 %
Sampo Oyj	18,9	0,8 %
Telefonica SA	17,0	0,7 %

Korkomarginaaliriski

Korkosijoituksiin liittyy olennaisesti myös korkomarginaaliriski. Sijoittaessaan velkakirjalainoihin ryhmä altistuu liikkeeseenlaskijan korkomarginaalin muutoksille. Tämä realisoituu, kun markkinat arvioivat velkainstrumenttien liikkeeseenlaskijan luottokelpoisuudessa tapahtuneen muutoksia, jotka vaikuttavat velkakirjalainojen markkina-arvoon niitä heikentävästi.

Sijoitusomaisuuden korkosalkusta suuri osa on sijoitettu yritysten liikkeeseen laskemiin joukkovelkakirjoihin tai rahamarkkinavälineisiin, joten ryhmään kohdistuu riskiä korkomarginaalien noustessa. Korkosijoitusten duraatio on melko alhainen, sillä yrityslainoissa on suosittu lyhyen maturiteetin joukkovelkakirjoja. Lyhyen duraation (1–3 v.) sijoitusten lisäksi iso osa korkosijoituksista on sijoitettu rahamarkkinasijoituksiksi luokiteltaviin sijoitus- tai yritystodistuksiin, joiden duraatio on alle vuosi, useimmissa tapauksissa alle puoli vuotta.

Vakavaraisuuspääomavaatimuslaskennassa sijoituksen korkomarginaaliriskin aiheuttaman pääomavaateen määrittää velkakirjalainojen markkina-arvo, duraatio sekä luottokelpoisuus. Siksi allokaatiolimiittejä määriteltäessä heikompileatuisten yrityslainojen sekä kehittyvien maiden yritys- ja valtionlainojen määrää on rajoitettu. Salkun koostumuksesta johtuen myös korkosijoitusten kontribuutio markkinariskin vakavaraisuuspääomavaatimukseen on merkittävästi allokaatiotaan pienempi. Oheisessa taulukossa on kuvattu luottokelpoisuuspositiota.

Luottoluokitus 31.12.2016 (milj. euroa)	Sijoitusomaisuus						Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	
	0 -1	1 -2	2 -3	3 -4	4 -5	> 5	Yhteensä	Yhteensä
AAA	0,3	0,1	0,0	0,2	0,0	53,8	54,4	0,0
AA	8,7	1,7	0,6	0,5	1,5	15,8	28,8	3,5
A	89,8	42,6	9,9	9,6	9,3	21,4	182,6	26,3
BBB	172,0	108,7	34,7	33,5	34,0	55,0	437,9	57,1
BB	17,2	18,7	17,0	10,5	6,1	15,5	85,1	26,2
B	29,1	11,6	9,9	4,9	1,6	1,4	58,5	5,5
CCC	2,0	0,9	0,2	0,5	0,2	0,0	3,8	0,6
CC	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
C tai matalampi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ei luokiteltu	305,9	25,5	27,3	14,9	10,5	14,1	398,2	96,2
Yhteensä	625,0	209,8	99,6	74,7	63,3	177,0	1 249,4	215,4

Sijoitusomaisuuden suurimmat vastapuolikeskittymät korkomarginaaliriskin näkökulmasta käyvin arvoin on kuvattu korkoriskiosiossa.

Osakeriski

Osakeriskiä ryhmälle aiheutuu pääasiassa taseen osakesijoituksista. Osakeriski liittyy osakkeiden arvon muutoksista aiheutuviin mahdollisiin tappioihin sekä epäsuotuisaan vaikutukseen ryhmän vakavaraisuusasemassa.

Sijoitusomaisuuden osakesijoitukset ovat 390,8 miljoonaa euroa. Tämä on 16,9 prosenttia koko ryhmän sijoitusomaisuudesta. Suurimman osan osakesijoituksista muodostavat noteeratut osakesijoitukset, jotka on sijoitettu pääosin Eurooppaan ja Yhdysvaltoihin. Noteeraamattomat osakesijoitukset ovat puolestaan suomalaisia yrityksiä.

Osakesijoitusten allokaatio 31.12.2016 (milj. euroa)	Sijoitusomaisuus		Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	
	Käypä arvo	%-osuus	Käypä arvo	%-osuus
Noteeratut osakkeet	303,0	77,5 %	529,9	100,0 %
Noteeraamattomat osakkeet	19,1	4,9 %	0,0	0,0 %
Osakerahastot	14,4	3,7 %	0,0	0,0 %
Pääomarahastot	54,3	13,9 %	0,0	0,0 %
Osakejohdannaiset	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %
Yhteensä	390,8	100,0 %	529,9	100,0 %

Osakeriskiksi luokitellaan tai rinnastetaan myös osa muista omaisuuslajeista. Kuten aikaisemmin mainittiin, nämä liittyvät tyypillisesti rahastoihin, joilla on suuri velkavivun käyttö ja/tai joiden sisältöön ei ole voitu soveltaa läpikatsomista sekä läpikatsottujen rahastojen alla oleviin yksittäisiin sijoituksiin, joista ei ole saatavissa riittävästi tietoa asianmukaiseen vakavaraisuuslaskentaan.

Osakeriskiksi rinnastetut sijoitukset 31.12.2016 (milj. euroa)	Sijoitusomaisuus		Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	
	Käypä arvo	%-osuus	Käypä arvo	%-osuus
Hedge-rahastot	19,5	13,4 %	0,0	0,0 %
Kiinteistörahastot	113,9	78,6 %	0,0	0,0 %
Korkorahastot	4,0	2,8 %	0,0	0,0 %
Muut	7,6	5,2 %	108,5	100,0 %
Yhteensä	144,9	100,0 %	108,5	100,0 %

Fennia-ryhmän osakeriskin vakavaraisuuspääomavaatimus on laskenut vuoden aikana. Tämä johtuu siitä, että rahastojen läpikatsomisprosessia on tehostettu, jolloin osakeriskistä on voitu siirtää sijoituksia pois niiden riskiä vastaaviin riskialueisiin. Koska samaan aikaan myös muita riskejä on vähennetty, on osakeriskin kontribuutio ryhmän markkinarisktiin noussut kuitenkin 3,1 prosenttiyksikköä.

Fennia-ryhmän osakeriskin vakavaraisuuspääomavaatimuslaskennassa sovelletaan osakeriskin siirtymäsäännöstä ja Fennia-ryhmän osakesalkku koostuu pääasiassa tätä siirtymäsäännöstä hyödyntävistä suorista osakesijoituksista. Näin ollen ryhmän osakemarkkinoiden sisältämän tappioriskin lisäksi ryhmän vakavaraisuuteen vaikuttaa myös siirtymäsäännöksen vakavaraisuuspääomavaatimuksen asteittainen nouseminen. Jos ryhmän kaikki osakesijoitukset siirtyisivät pois siirtymäsäännösten piiristä, ryhmän oma varallisuus pysyisi lähes samana, vakavaraisuuspääomavaatimus nousisi 25,1 miljoonaa euroa ja suhteellinen vakavaraisuusasema laskisi 12,1 prosenttiyksikköä.

Herkkyyshanalyysi (milj. euroa)	31.12.2016	Skenaario
		Ilman osakeriskin siirtymäsäännöstä
Oma varallisuus	775,9	774,6
Vakavaraisuuspääomavaatimus	392,7	417,7
Vapaa pääoma	383,2	356,9
Vapaan pääoman muutos	-----	-26,3
Suhteellinen vakavaraisuusasema	197,6 %	185,4 %

Oheisessa taulukossa ovat sijoitusomaisuuden suurimmat vastapuolikeskittymät osakeriskin näkökulmasta käyvin arvoin mitattuna.

Vastapuoli (milj. euroa)	Käypä arvo 31.12.2016	%-osuus sijoitusomaisuudesta
Elite Varainhoito Oy	54,6	2,4 %
Kauppakeskuskiint. FEA Ky	41,2	1,8 %
Pihlajalinna Oyj	14,6	0,6 %
Tripla Mall Ky	11,5	0,5 %
Vanguard Group Inc	9,5	0,4 %

Sijoitusomaisuuden suoriin noteerattuihin osakesijoituksiin ei liity suurta keskittymäriskiä, sillä ne ovat hyvin hajautettuja.

Valuuttakurssiriski

Fennia-ryhmän valuuttariski muodostuu suurimmaksi osaksi ryhmän sijoituksista muihin kuin euromääräisiin sijoituskohteisiin. Ryhmän muiden kuin sijoitussidonnaisten vakuutusten sitoumukset ovat euromääräisiä, joten niistä ei varsinaisesti aiheudu ryhmälle valuuttakurssiriskiä. Sijoitussidonnaisten vakuutusten osalta aiheutuu valuuttariskiä siltä osin kuin niiden katteena olevat varat ovat ulkomaisessa valuutassa. Näiden osuus valuuttariskin vakavaraisuuspääomavaatimuksesta on kuitenkin pieni. Alhaalla olevassa taulukossa on kuvattu sijoitusten valuuttaposiitiota.

Valuuttapositio 31.12.2016 (milj. euroa)	EUR	USD	GBP	SEK	CHF	DKK	NOK	Muut valuutat	Avoin valuuttapositio
Sijoitukset	1970,0	258,4	45,3	17,6	11,3	4,8	4,2	5,4	347,0
Valuuttajohdannaiset	-----	-196,1	-25,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-221,8
Sijoitusomaisuuden nettopositio	1970,0	62,3	19,6	17,6	11,3	4,8	4,2	5,4	125,2
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	642,1	97,5	21,7	26,3	9,1	5,5	6,6	95,1	261,8
Nettopositio	2 612,1	159,7	41,3	43,9	20,4	10,4	10,8	100,5	387,0

Sijoitusomaisuuden suurimmat valuuttaposiitiot aiheutuvat dollarimääräisistä sekä puntamääräisistä sijoituksista. Molempien valuuttakurssiriski on lähes täysimääräisesti suojattu, joten avoin valuuttariski on näiden valuuttojen kohdalla pieni. Joidenkin kehittyvien maiden korkosijoitusten seurauksena ryhmälle saattaa muodostua valuuttakurssiriskiä myös eksoottisemmista valuutoista. Pienet ja epäsuorat valuuttakurssiriskit pidetään yleensä suojaamattomana, koska niiden suojaaminen on kallista tai niitä ei voida järkevästi suojata lainkaan ja koska valuuttakurssiriskin ottaminen niissä sijoituksissa perustuu usein myös valuuttakurssinäkemykseen.

Sijoitusomaisuuden valuuttariskiä suojataan ja hallinnoidaan valuuttajohdannaisten avulla. Valuuttariskin hallinnalle on hallitus asettanut limiitit ja toimintaohjeet, joita ryhmän sijoitusorganisaatio noudattaa. Valuuttariskin vakavaraisuuspääomavaatimuslaskennassa johdannaisiin käytetään uusimisolettamakäsittelyä. Pääsääntönä on, että suorien sijoitusten aiheuttamaa valuuttariskiä pidetään suojattuna, ellei emoyhtiön hallitus puolla valuuttariskin laajentamista. Jos suorien sijoitusten aiheuttama valuuttariski ei ole merkittävä, valuuttariski näiden valuuttojen osalta jätetään suojaamatta. Rahastojen läpikatsomisen kautta tulleita valuuttaposiitiota ei suojata.

Kiinteistöriski

Kiinteistöriski liittyy kiinteistöjen arvojen muutoksien aiheuttamiin vaikutuksiin ryhmän omassa varallisuudessa ja vakavaraisuusasemassa.

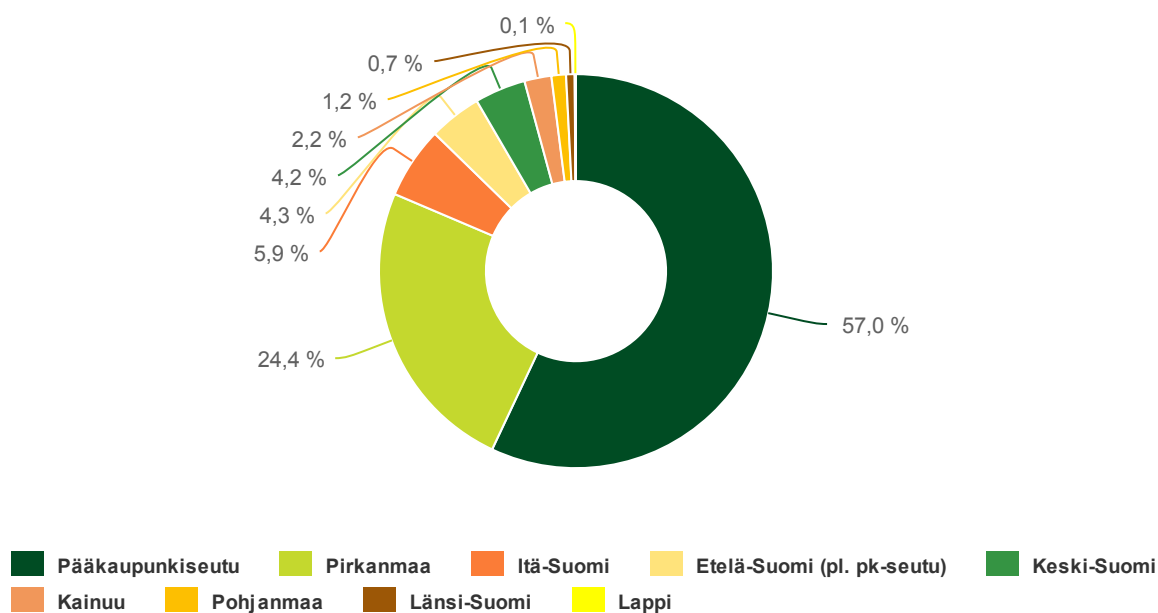
Fennia-ryhmällä on merkittävä kiinteistösalkku, joka koostuu pääasiassa suomalaisista suorista kiinteistösijoituksista. Suorien kiinteistösijoitusten lisäksi sijoituksia on tehty myös kiinteistörahastoihin sekä vieraan pääoman ehtoisina sijoituksina kiinteistöyhtiöihin. Koska vakavaraisuuspääomavaatimuslaskennassa sijoitukset luokitellaan niiden todellisen riskin perusteella, osa kiinteistösijoituksista on rinnastettu vakavaraisuuspääomavaatimuslaskennassa osakeriskiksi tai korko- ja korkomarginaaliriskiksi.

Kiinteistösijoitusten allokaatio 31.12.2016 (milj. euroa)	Sijoitusomaisuus		Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	
	Käypä arvo	%-osuus	Käypä arvo	%-osuus
Suorat kiinteistösijoitukset	434,8	79,2 %	0,02	100,0 %
Kiinteistörahastot	113,9	20,8 %	0,00	0,0 %
Yhteensä	548,7	100,0 %	0,0	100,0 %

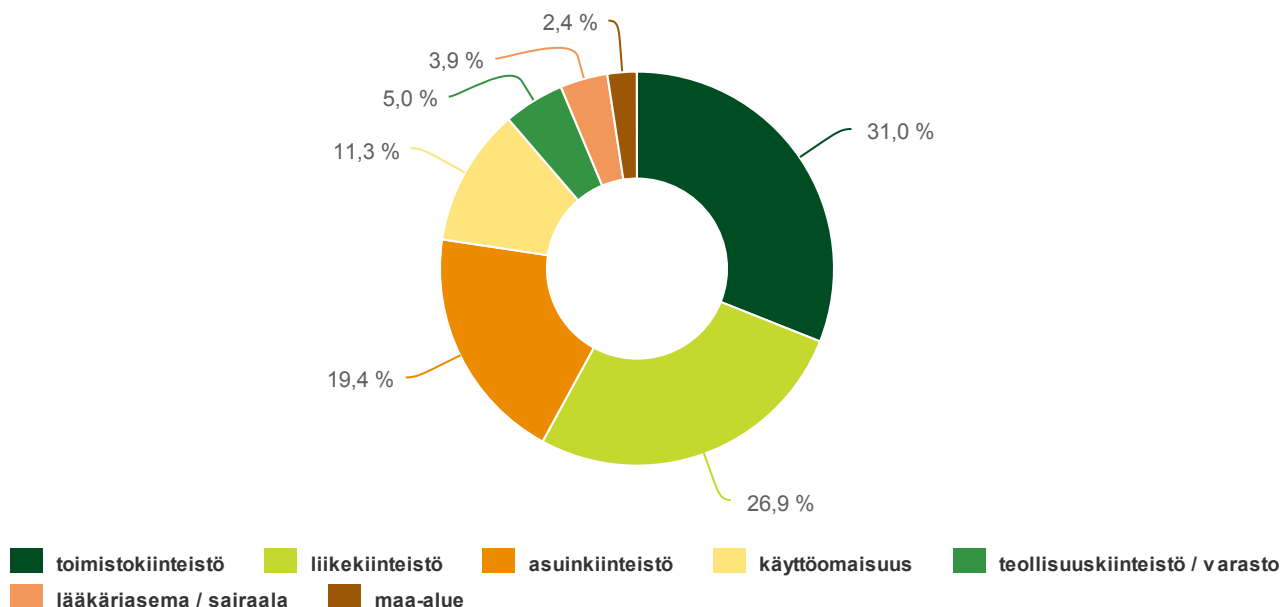
Kiinteistöriski voi realisoitua kiinteistöjen arvojen laskuna tai kiinteistöjen kassavirtojen – vuokrien – alentumisena. Yleensä kassavirtojen alentumista seuraa hinnan lasku, koska kiinteistöjä arvostetaan tulevien kassavirtojen perusteella. Kiinteistöjen arvo voi tippua myös yleisen hintatason laskun seurauksena.

Kiinteistösijoitukset ovat luonteeltaan epälikvidejä, eikä niiden suojaamiseen ole käytössä likvidejä johdannaisia, joten kiinteistösijoitusten riskienhallinta keskittyy huolelliseen kohdeanalyysiin, salkun muodostukseen sekä riittävään hajautukseen. Kiinteistösijoituksissa suositaan pääkaupunkiseutua ja kasvukeskuksia, koska riskit siellä ovat pienemmät. Lisäksi hajautusta haetaan eri kiinteistötyspeistä, joissa kysyntä-tarjonta-dynamiikka on erilainen ja niiden lasku- ja noususuhdanteet eri tekijöiden aiheuttamia. Myös liiallista keskittymistä yksittäiseen toimialaan tai käyttökohteeseen vältetään. Oheisessa kuvassa on esitetty kiinteistöomaisuuden jakautuminen sekä maantieteellisesti että käyttötarkoituksen mukaan.

Fennia-ryhmän kiinteistöjen alueellinen jakauma

Fennia-ryhmän kiinteistöjen käyttötarkoituks jakauma

Sijoitusomaisuuden kiinteistösijoitukset ovat kooltaan keskimäärin suurempia kuin yksittäiset osake- tai korkosijoitukset. Tämän takia Fennia-ryhmän suurimpien riskikeskittymien joukossa on usein kiinteistösijoituksia. Suorissa kiinteistösijoituksissa on kuitenkin muita omaisuuslajeja korkeammat kynnyksrajat, joten suorista kiinteistösijoituksista ei aiheudu riskikeskittymäpääomavaadetta vakavaraisuuslaskennassa.

Oheisessa taulukossa ovat sijoitusomaisuuden suurimmat vastapuolikeskittymät kiinteistöriskin näkökulmasta käyvin arvoin mitattuna.

Vastapuoli (milj. euroa)	Käypä arvo 31.12.2016	%-osuus sijoitusomaisuudesta
Hämeenkatu 4, Tampere	66,3	2,9 %
Kiinteistö Oy Televisiokatu 1-3	62,4	2,7 %
Kiinteistö Oy Ornant	31,5	1,4 %
Kiinteistö Oy Kyllikinportti 2	26,7	1,2 %
Asunto Oy Helsingin Viikinportti	20,2	0,9 %

Riskikeskittymät

Sijoitusomaisuudesta aiheutuu vakavaraisuuspääomavaatimusta myös silloin, kun liian suuri osuus sijoitussalkusta on sijoitettu saman liikkeeseenlaskijan osakkeisiin, velkakirjalainoihin tai muihin sijoitusinstrumentteihin. Tällöin maksuhäiriö, konkurssi, luottokelpoisuuden muutos tai muu epäedullinen tapahtuma yhdelle liikkeeseenlaskijalle aiheuttaa kohtuuttoman suuren vaikutuksen ryhmän omaan varallisuuteen. Sijoitusten riittävä hajauttaminen varmistaa, että keskittymäriskiä ei synny, jolloin myös yhden liikkeeseenlaskijan vaikutus kokonaisuuteen jää pieneksi. Keskittymäriskin vakavaraisuuspääomavaatimukseen vaikuttaa olennaisesti liikkeeseenlaskijan luottokelpoisuus, joten keskittymäriskin hallinnassa luottokelpoisuuden seuraaminen on tärkeää. Tämä on otettu huomioon mm. liikkeeseenlaskijakohtaisia limiittejä laadittaessa sekä yksittäisten sijoitusten kokoa rajoittavilla euromääräisillä limiiteillä.

Oheisessa taulukossa ovat sijoitusomaisuuden suurimmat vastapuolikeskittymät keskittymäriskin näkökulmasta käyvin arvoin mitattuna.

Vastapuoli (milj. euroa)	Käypä arvo 31.12.2016	%-osuus sijoitusomaisuudesta
Hämeenkatu 4, Tampere	66,3	2,9 %
Kiinteistö Oy Televisiokatu 1-3	62,4	2,7 %
Elite Varainhoito Oy	54,7	2,4 %
Saksan valtio	54,2	2,3 %
Kauppakeskuskiint. FEA Ky	41,2	1,8 %

Sijoitusomaisuuden suurimmat riskikeskittymät muodostuvat ryhmän kiinteistösijoituksista ja valtionlainsijoituksista. Kiinteistösijoituksissa vakavaraisuuspääomavaatimusta aiheuttavien altistusten kynnyksrajat ovat suuremmat kuin muissa sijoituksissa, joten vaikka absoluuttisesti keskittymät suoriin kiinteistöihin ovat suuria, ei niistä välttämättä aiheudu ryhmälle vakavaraisuuspääomavaatimusta. Fennia-ryhmän keskittymäriskin vakavaraisuuspääomavaatimus aiheutuu neljästä riskikeskittymästä.

■ Luottoriski

Yleistä

Luottoriski eli vastapuoliriski on riski siitä, että ryhmän vastapuolet eivät pysty suoriutumaan velvoitteistaan Fennia-ryhmää kohtaan. Vastapuoliriski tulee erottaa korkomarginaaliriskistä, jossa vastapuolen tai liikkeeseenlaskijan luottokelpoisuuden heikkeneminen aiheuttaa markkina-arvon laskun ja sitä kautta muutoksen ryhmän omassa varallisuudessa. Korkomarginaalin leveneminen on ensiore vastapuoliriskin kasvusta, mutta vasta maksukyvyttömyyden tapahtuessa vastapuoliriski toteutuu. Korkomarginaalin leveneminen ei välttämättä koskaan johda vastapuoliriskin toteutumiseen.

Sijoitusten lisäksi vastapuoliriskiä aiheutuu mm. jälleenvakuutus sopimuksista. On mahdollista, että jälleenvakuutus sopimuksen vastapuoli ei pysty suoriutumaan velvoitteistaan.

Luottoriskin hallinta

Samoin kuin markkinariskien kohdalla, vastapuoliriskin hallinnan lähtökohtana on, että vastapuolet ja niihin liittyvät riskit voidaan tunnistaa ja mitata, niitä voidaan seurata ja hallita sekä niistä voidaan raportoida.

Vastapuoliriskin rajoittamiseksi on luottokelpoisuudelle asetettu vähimmäistaso, luotu vakuusjärjestelyjä ja rajat vastuun avoimelle enimmäismäärälle vastapuolta kohden.

Luottoriskin arviointi

Fennia-ryhmän vastapuoliriskin vakavaraisuuspääomavaatimus on 43,5 miljoonaa euroa ja kontribuutio koko vakavaraisuuspääomavaatimukseen ennen vaimennuseriä on 19,6 miljoonaa euroa. Luottoriskin (vastapuoliriskin) osuus vakavaraisuuspääomavaatimuksesta ennen vaimennuseriä on 3,9 prosenttia.

Vastapuoliriskiä aiheutuu vakavaraisuuslaskennassa lähinnä jälleenvakuutus sopimuksista, rahavaroista ja johdannais sopimusten vastapuolista (vakuusjärjestelyiden vaimennusvaikutuksella vähennettynä) sekä saamisista vakuutusasiakkailta.

Vastapuoli 31.12 2016 (milj. euroa)	Avoim riskipositio
Munich Reinsurance Company	39,0
Berkshire Hathaway Inc. (General Reinsurance AG)	32,6
Suomen Hypoteekkiyhdistys	30,1
China Minsheng Investment Group (Sirius International Insurance Corp)	15,5
XL Re Europe SE	14,9

Likviditeettiriski

Yleistä

Likviditeettiriski muodostuu mahdollisuudesta, ettei ryhmä pystyisi suoriutumaan maksuvelvoitteistaan ajallaan. Tämä voi johtua siitä, että omaisuuden tai sijoitusten realisointi on liian hidasta tai realisointiin liittyy huomattavan suuri kustannus tai että realisointia ei voida toteuttaa lainkaan. Likviditeettiriski voi myös muodostua siitä, ettei ryhmä pysty heikon markkinalikviditeetin takia sopeuttamaan riskiasemaansa tarpeeksi nopeasti markkinatilanteen tai vakavaraisuustilanteen niin vaatiessa.

Likviditeettiriskin hallinta

Fennia-ryhmässä likviditeettiriskin hallinta jakaantuu pitkän ja lyhyen aikavälin likviditeettiriskiin.

Pitkän aikavälin aikahorisontti on useita vuosia, jopa vuosikymmeniä ja se liittyy varojen ja velkojen kassavirtojen ajalliseen yhteensovittamiseen. Sitä ei suoraan hallita erillisenä riskinä, vaan sen hallinta yhdistyy markkinaehtoiseen arvostukseen ja korkoriskin kokonaisvaltaiseen hallintaan.

Lyhyen aikavälin likviditeettiriskin aikahorisontti on neljä kuukautta, ja siitä aiheutuvaa riskiä hallitaan omaisuuslajikohtaisilla rajoitteilla, omaisuuslajien sisäisillä limiiteillä sekä sijoitustoimintaa koskevilla periaatteilla. Likviditeetin hallintaan liittyviä rajoitteita ovat mm. rahamarkkinasijoituksille asetettu vähimmäisallokaatio, sijoitusten rahaksi muutettavuuden hallinta, vastapuolilimiittien määrittäminen sekä riittävä hajautus, epälikvidien sijoitusten määrän rajoittaminen sekä jälleenvakuutus sopimusten hallinta.

Likviditeettiriskin arviointi

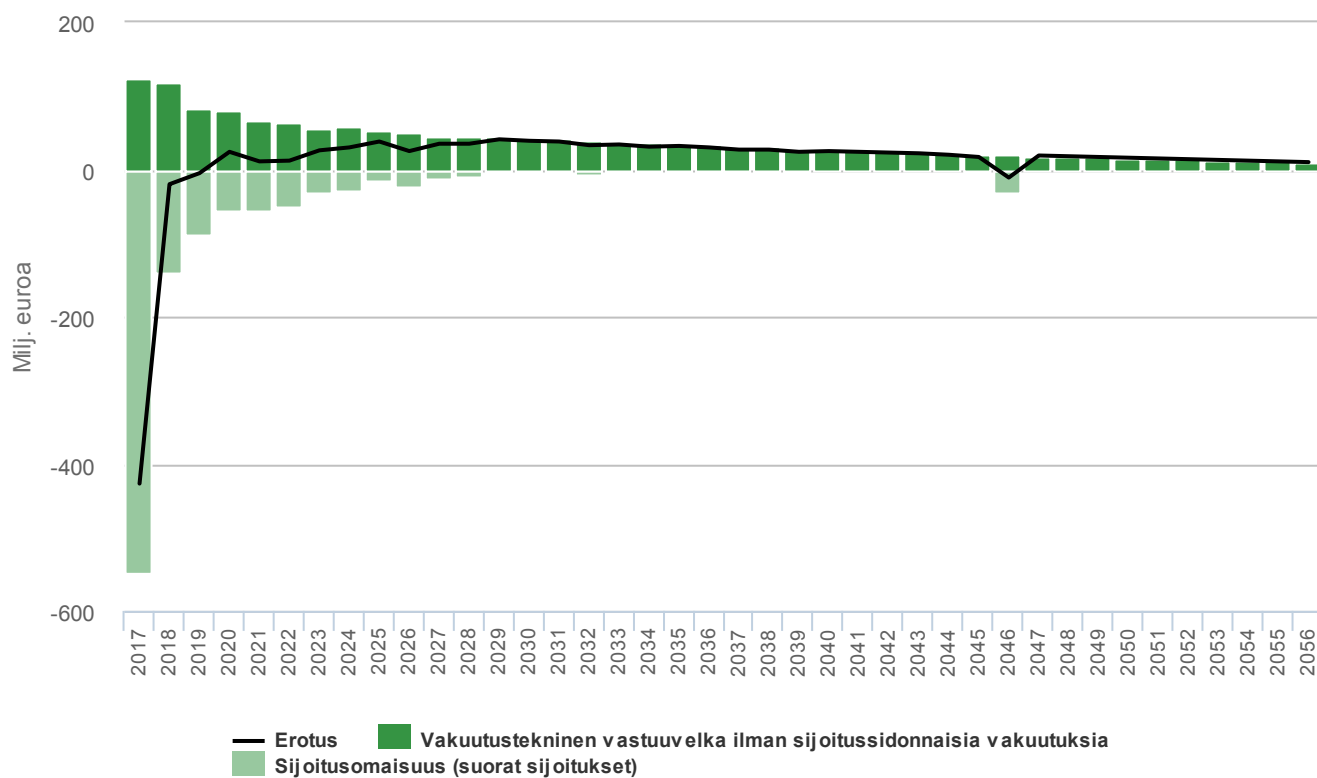
Likviditeettiriski ei sisälly standardikaavan vakavaraisuuslaskentaan, eikä siitä aiheudu pääomavaatimusta, mutta sen merkitys on kuitenkin suuri varsinkin epäsuotuisissa markkinatilanteissa. Siksi likviditeettiriskin hallintaan kiinnitetään tarkkaa huomiota, jotta sen aiheuttamat riskit eivät toteutuisi.

Lyhyen aikavälin likviditeettiriskin ja sijoitusten realisointiin vaikuttaa eniten sijoitusomaisuuden epälikvidien sijoitusten määrä ja sitä on tarkasteltava ennen rahastojen läpikatsomisperiaatetta, eli ns. suorina sijoituksina. Fennia-ryhmässä kiinteistösijoitukset, pääomarahastot, noteeraamattomat osakkeet ja tietyt luottoluokittelemattomat lainat ovat luonteeltaan epälikvidejä ja niiden realisointi nopeasti ilman vaikutusta markkinahintaan on vaikeaa. Niiden yhteenlaskettu markkina-arvo on 673,7 miljoonaa euroa, ja niiden osuus koko sijoitusomaisuuden suorista sijoituksista on 29,1 prosenttia. Muista sijoitusomaisuuden suorista sijoituksista on normaaleissa markkinaolosuhteissa realisoitavissa 50,3 prosenttia saman päivän aikana, 66,6 prosenttia viikon sisällä ja 70,9 prosenttia alle kuukaudessa.

Likviditeetti 31.12.2016 (milj. euroa)	Korko-sijoitukset	Osake-sijoitukset	Kiinteistö-sijoitukset	Pääoma-rahastot	Vaihtoehtoiset sijoitukset	Yhteensä	%-osuus
Realisointi saman päivän aikana	870,1	296,4	0,0	0,0	0,0	1 166,5	50,3 %
Realisointi yli 1 pv. mutta alle 5 pv.	377,6	0,0	0,0	0,0	0,0	377,6	16,3 %
Realisointi yli 5 pv. mutta alle 1 kk.	58,1	21,5	0,0	0,0	19,5	99,1	4,3 %
Realisointi yli 1 kk.	51,6	19,1	548,7	54,3	0,0	673,7	29,1 %
Yhteensä	1 357,5	337,0	548,7	54,3	19,5	2 316,9	100,0 %

Se, että sijoitusomaisuuden likviditeetti on normaaleissa markkinaolosuhteissa hyvä, ei välttämättä tarkoita sitä, että likviditeetti pysyy erinomaisena myös kriisiskenaariossa. Osa yrityslainasijoituksista on sellaisia, että niiden realisointi vaikeutuu huomattavasti markkinaolosuhteiden muuttuessa merkittävästi heikommiksi. Samanlainen riski on olemassa myös vaihtoehtoisissa sijoituksissa, vaikka sielläkin strategiat on valittu niin, että ne olisivat mahdollisimman likvidejä ja lunastusajaka korkeintaan kuukausi. Osakesijoitukset sen sijaan ovat varsin likvidejä myös huonossa markkinatilanteessa pääasiassa siksi, että siellä yksittäisten sijoitusten koko on varsin pieni. Osakesalkkua pystytään myös tehokkaasti suojaamaan likvideillä johdannaisilla, jolloin markkinariskiä saadaan laskettua nopeasti. Osakejohdannaisia voidaan myös huonossa markkinatilanteessa käyttää suojaamaan riskillisimpiä velkakirjalainasijoituksia tai jopa kiinteistösijoituksia.

Pitkän aikavälin likviditeettiriskiä kuvaa sijoitusomaisuuden ja vakuutusteknisen vastuuvelan tulevat kassavirrat ja niiden erotus.

Koska varojen ja velkojen kassavirrat poikkeavat toisistaan ajallisesti merkittävästi, ryhmään kohdistuu huomattavaa uudelleensijoitusriskiä.

■ Operatiivinen riski

Yleistä

Operatiivisten riskien hallinta on osa Fennia-ryhmän kokonaisvaltaista riskienhallintaa. Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan Fennia-ryhmässä riskejä, jotka johtuvat sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Näin ollen operatiiviset riskit ja niiden hallinta koskettavat kaikkia Fennia-ryhmän työntekijöitä.

Operatiivisten riskien hallinta

Operatiivisten riskien hallintaa Fennia-ryhmässä ohjaa emoyhtiön hallituksen hyväksymät Operatiivisten riskien hallintaperiaatteet. Periaatteissa määritellään muun muassa operatiivisten riskien hallintaan liittyvät roolit ja vastuut sekä ryhmän operatiivisten riskien hallinnan prosessi. Näiden periaatteiden lisäksi Fennia-ryhmällä on myös muita tiettyihin operatiivisten riskien tyyppeihin liittyviä periaatteita, kuten Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen periaatteet, Tietoturvaperiaatteet ja Varautumissuunnittelun yleiset toimintaperiaatteet.

Operatiivisten riskien hallinnan tavoitteena Fennia-ryhmässä on:

- kustannustehokkaalla tavalla pienentää riskien toteutumisen todennäköisyyttä sekä toteutuvien riskien seurauksia eli vähentää riskeistä koituvia tappioita
- tukea liike- ja tukitoimintoja niille asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa riskienhallinnan keinoin
- osaltaan varmistaa, että ryhmän toiminta täyttää viranomaisten ja lainsäädännön sille asettamat vaatimukset.

Operatiivisten riskien hallintaa Fennia-ryhmässä tehdään yhteistyössä riskienhallinta- ja compliance-toimintojen kanssa.

Fennia-ryhmän operatiivisten riskien hallintaprosessi kattaa riskien tunnistamisen, arvioinnin, hallinnan sekä seurannan ja raportoinnin. Prosessin ytimessä ovat säännölliset riskikartoitukset, jotka pitävät sisällään riskien arvioinnin niiden todennäköisyyden ja vaikutuksen perusteella, hallintakeinojen määrittämisen sekä vastuuhenkilöiden nimeämisen. Riskeistä raportoidaan ryhmän johdolle, ryhmän yhtiöiden johdolle ja hallituksille. Operatiivisten riskien tunnistaminen kattaa myös compliance-riskit.

Kolmen puolustuslinjan mallin mukaisesti liike- ja tukitoiminnot vastaavat ensisijaisesti operatiivisten riskien hallinnasta ja seurannasta. Ryhmän riskienhallintatoiminto tukee liike- ja tukitoimintoja tässä työssä, kehittää riskienhallintaprosessia ja siihen liittyviä työkaluja sekä tuottaa operatiivisiin riskeihin liittyvää raportointia.

Jokaisella Fennia-ryhmän työntekijällä on mahdollisuus ja velvollisuus raportoida havaitsemistaan riskeistä ja läheltä piti -tilanteista ryhmässä käytössä olevan ilmoitusjärjestelmän kautta. Järjestelmän avulla voidaan eri puolilta organisaatiota kerätä riskitietoa, jota voidaan hyödyntää toiminnan kehittämisessä.

Operatiivisten riskien arviointi

Fennia-ryhmän operatiivisten riskien vakavaraisuuspääomavaatimus ja kontribuutio koko vakavaraisuuspääomavaatimukseen ennen vaimennuseriä on 29,4 miljoonaa euroa. Sen osuus vakavaraisuuspääomavaatimuksesta ennen vaimennuseriä on 5,8 prosenttia.

Vuonna 2016 operatiivisten riskien hallinnan osalta tehtiin muun muassa ryhmän pääkonttorin tulevaan muuttoon liittyvää jatkuvuussuunnittelua, valmistauduttiin EU:n tietosuojadirektiivin voimaantuloon, pidettiin varautumisharjoitus sekä parannettiin IT-infrastruktuurin toimintavarmuutta.

Fennia-ryhmän kannalta merkittäviä operatiivisia riskejä liittyy esimerkiksi lisääntyvän sääntelyn noudattamiseen, keskeisten tieto- ja tietoliikennejärjestelmien toimintaan, tietosuojaan, avainhenkilöihin, prosesseihin sekä toimintaympäristön muutoksiin, vastuunvalinnan ja muiden sisäisten ohjeiden noudattamiseen sekä raportoinnin puutteisiin.

Operatiivisten riskien hallitsemiseksi Fennia-ryhmässä on kattava ohjeistus henkilökunnan ohjaamiseksi. Henkilöstön osaamiseen ja koulutukseen panostetaan, sekä hyödynnetään erilaisia jatkuvia valvonta- ja seurantamenettelyjä. Tämän lisäksi IT-ympäristön hallintaan on erilaisia toimintakykyä ja jatkuvuutta ylläpitäviä menettelyjä.

Muut olennaiset riskit

Fennia-ryhmään kohdistuu myös muita riskejä, joita ei oteta huomioon vakavaraisuuspääomavaatimuskannassa. Yleensä ne ovat luonteeltaan sellaisia, että niiden mittaaminen on vaikeaa tai jopa mahdotonta. Tällaisia riskejä ovat muun

muassa strategiaan sekä liiketoimintaympäristöön liittyvät riskit, lisäpääoman hankkimiseen liittyvä riski, maineriski sekä kokonaan uudet riskit, joita on vaikea ennalta tunnistaa saati arvioida.

Strategiaan ja liiketoimintaympäristöön liittyvät riskit

Strategiaan ja liiketoimintaympäristöön liittyvät riskejä voidaan ajatella joko ryhmän sisäpuolelta tai ulkopuolelta tulevina riskeinä. Ryhmän sisäältä tuleva strateginen riski voi realisoitua, jos ryhmän liiketoimintaa ei ohjata oikein tai sen valitsema strategia on väärä kilpailutilanne, vallitseva lainsäädäntö tai markkinaolosuhteet huomioiden. Tällöin ryhmä voi menettää markkina-asemaa tai sen kannattavuus ja vakavaraisuusasema voivat heiketä olennaisesti. Ulkopuolelta liiketoimintaan voi kohdistua myös riskejä, jotka ovat usein poliittisia tai poliittiseen päätöksentekoon liittyviä. Näistä hyviä esimerkkejä ovat vakuutus sopimusten veroetujen muutokset, sote-uudistus tai mikä tahansa muu lainsäädäntömuutos, joka muuttaa olennaisesti liiketoimintaympäristöä ja ryhmän kykyä toimia siinä. Sen seuraukset ovat samanlaisia ryhmän omasta toiminnasta aiheutuvien strategisten riskien kanssa.

Strategisten riskien hallinnan lähtökohtana on tunnistaa ryhmän ja ryhmän kunkin yhtiön strategiset riskit ja havainnoida erilaisia heikkoja signaaleja sekä arvioida, millä tavoin erilaiset tapahtumat, trendit ja skenaariot vaikuttavat liiketoiminnan kestävyys- ja vakavaraisuusaseman kehitykseen sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä.

Lisäpääoman hankintariski

Ryhmän vakavaraisuustilanteen heiketessä merkittävästi ryhmän ainoa keino vakavaraisuusaseman korjaamiseksi voi olla ulkopuolisen pääoman hakeminen. Lisäpääoman hankintariski voi toteutua, jos ryhmän hakiessa uutta pääomaa sitä ei joko ole saatavilla tai sen hinta on ennakoitua paljon suurempi. Jos lisäpääomaa ei tällaisissa tilanteissa saa, voi se johtaa ryhmän jatkuvuuden vaarantumiseen. Liian kallis pääoma puolestaan voi vaarantaa ryhmän kannattavuutta ja kykyä tuottaa lisäarvoa.

Maineriski

Maineriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että tuotenimi Fennia tai Fennia-ryhmään kuuluvan yksittäisen yhtiön julkinen kuva vahingoittuu. Maineriskiä voi aiheutua myös yhteistyökumppaneista, jos niiden arvot tai toimintaperiaatteet poikkeavat Fennia-ryhmän vastaavista.

Hyvä maine on olennainen osa vakuutustoimintaa ja koko Fennia-ryhmän liiketoimintaa. Ilman hyvää mainetta ryhmän sidosryhmien kanssa toimiminen voi muuttua vaikeammaksi tai mahdottomaksi. Maineen menettämisen jälkeen luottamuksen rakentaminen on työlästä, joten ryhmän on kaikessa toiminnassaan toimittava kaikkia asiakkaitaan kohtaan tasapuolisesti, luottamusta herättävästi ja korkealla moraalilla, jotta maineriski minimoituu.

Maineriskin hallinnan lähtökohtana on tunnistaa, mitkä mahdolliset tapahtumat voivat vaikuttaa negatiivisesti ryhmän tai ryhmän yhtiön maineeseen. Maineriskin luonne poikkeaa muiden riskien luonteesta siten, että riskitapahtumat voivat perustua todellisiin tapahtumiin tai osittain tai kokonaan vailla todellisuuspohjaa oleviin tapahtumiin, esimerkiksi perättömään huhuun.

Maineriskit ovat usein ennaltaehkäistävissä, tai tapahtumien vaikutusta voidaan yleensä vähentää. Maineriskin hallinta perustuu siihen, että liiketoiminta ja sen rajoitukset tunnetaan ja ymmärretään kokonaisvaltaisesti.

Maineriskiä ei voida hallita omana riskialueenaan, vaan lähinnä operatiivisten riskien hallinnan laajenuksena. Kun maineriskiin vaikuttavat riskit on tunnistettu, voidaan organisaation sisällä toteuttaa erilaisia riskienvähentämistoimenpiteitä.

Onnistunut maineriskin hallinta perustuu osaltaan selkeään, avoimeen ja harkittuun sisäiseen ja ulkoiseen viestintään. Maineriskin hallintaan liittyy myös lakien, säännösten ja määräysten noudattaminen sekä toimiminen viranomaisten edellyttämällä tavalla.

Ryhmäriskit

Fennia-ryhmään kohdistuu myös ryhmäriskiä. Ryhmäriskeillä tarkoitetaan riskejä, jotka johtuvat siitä, että emoyhtiö ja sen tytäryhtiöt harjoittavat liiketoimintaa konsernimuodossa.

Fennia-ryhmään voi kohdistua esimerkiksi seuraavan kaltaisia riskejä:

- Transaktioriskit liittyvät ryhmänsisäisiin transaktioihin, esimerkiksi asianmukaiseen hinnoitteluun.
- Tartuntariskeihin luetaan tilanteet, joissa yhden yhtiön ongelmat tai ottamat riskit tarttuvat joihinkin ryhmän muihin yhtiöihin tai koko ryhmään. Tähän alueeseen luetaan myös moraalikatoon liittyvät riskit (moral hazard -riskit), joilla tarkoitetaan tilanteita, jossa yhden yhtiön tahallisesti ja epämoraalisesti ottama riski ja siitä syntyvä tappio siirtyvät emoyhtiön tai muiden yhtiöiden joko osittain tai kokonaan kannettaviksi.
- Eturistiriitariskejä syntyy, jos joidenkin ryhmän yhtiöiden tai koko ryhmän intressit ovat keskenään ristiriidassa.
- Keskittymäriskejä syntyy, jos yksittäisestä vastapuolesta tulee ryhmätasolla liian merkittävä, vaikka riski olisikin sallituissa rajoissa yksittäisten yhtiöiden osalta.
- Hallintoon liittyvät riskit voivat johtua siitä, että osa toiminnoista on järjestetty ryhmätasolla ja osa toiminnoista yksittäisen yhtiön tasolla. Yhtiöiden hallintojärjestelmien eroista voi syntyä koordinoitimihaasteita ja lisäriskejä.

Ryhmäriskien hallinta perustuu siihen, että koko ryhmän sisäisen valvonnan järjestelmä, erityisesti riskienhallintajärjestelmä ja säännösten noudattamisen valvonta sekä niihin liittyvät ilmoitusmenettelyt, on määritelty ja toteutettu johdonmukaisesti ja läpinäkyvästi. Eri tahojen roolien ja vastuiden tulee olla sekä Fennia-ryhmän yhtiöiden että myös ryhmän näkökulmasta selkeitä ja määriteltyjä.

Muut tiedot

Muita olennaisia tietoja Fennia-ryhmän riskiprofiilista ei ole.

■ Varat

Varojen arvostamisperiaatteet

Yleistä

Fennia-ryhmässä luokitellaan vakavaraisuustarkoitusta varten varat luokkiin sääntelyn edellyttämällä tavalla. Luokittelu perustuu varojen luonteeseen ja riskiluokitukseen.

Sijoitusinstrumenttien käypä arvo määritetään toimivilla markkinoilla noteerattujen hintojen perusteella. Instrumentit arvostetaan ostokurssiin tai viimeiseen kaupankehintaan, mikäli hintalähteen pörssissä on käytössä huutokauppanenettely. Jos sijoitusinstrumentille kokonaisuutena ei ole olemassa julkista noteerausta, mutta sen osatekijöille on olemassa toimivat markkinat, käypä arvo määritetään osatekijöiden markkinahintojen perusteella.

Jos toimivilla markkinoilla noteerataan korko (hinnan sijaan), käytetään tätä markkinoilla noteerattua korkoa arvostusmenetelmän syöttötietona käypää arvoa määritettäessä. Jos markkinoilla noteerattu korko ei sisällä luottoriskiä tai muita sellaisia tekijöitä, jotka markkinaosapuolet ottaisivat huomioon instrumentin arvoa määrittäessään, tehdään näitä tekijöitä koskevat oikaisut.

Jos markkinat eivät ole toimivat tai arvopaperilla ei ole noteerausta, käypä arvo määritetään markkinoilla yleisesti hyväksytyjen arvostusmenetelmien avulla.

Jos rahoitusvaroihin kuuluvan omaisuuserän käypää arvoa ei ole mahdollista määritellä, hankintamenon katsotaan olevan riittävän lähellä oleva arvio käyvästä arvosta. Tällaisten varojen määrä ryhmän taseessa on merkityksellinen.

Kiinteistöjen käyvät arvot arvioidaan käyttäen tuleviin tuottoihin ja markkinaehtoisin tuotto-odotuksiin perustuvaa tuottoarvomenetelmää. Arvioinnin lähtökohtana ovat kiinteistökohtaiset ominaisuudet koskien mm. kiinteistön sijaintia, kuntoa ja vuokraustilannetta sekä markkinalähtöiset vertailutiedot koskien vaihtoehtoisia vuokria ja tuottovaatimustasoja. Arviointiin on merkittävimpien kiinteistökohteiden osalta osallistunut ulkopuolinen kiinteistöarvioitsija ja muilta osin arviointi on suoritettu käyttäen ryhmän omaa asiantuntemusta.

Vakavaraisuuslaskennassa asiakaslainat arvostetaan markkinaehtoisesti malliin perustuen (ns. mark-to-model -arvostus). Arvostusmalli perustuu kolmeen keskeiseen tekijään. Kassavirrat ennustetaan tulevaisuuteen ottaen huomioon lainan luonne ja takaisinmaksuaika. Kassavirrat diskontataan korolla, jossa huomioidaan markkinoilta johdettu riskiton korko ja vastapuolen luottoluokitusta heijastava riskipreemio.

Johdannaisinstrumenttien käyvät arvot määritetään markkinainstrumenteista johdettuihin kassavirtaennusteisiin ja markkinainstrumenteista johdettuun riskittömään korkoon perustuen.

Arvostamisperiaatteisiin tai arviointiperusteisiin ei ole tehty muutoksia raportointijakson aikana.

Tulevaisuutta koskeviin oletuksiin ja arvioperusteisiin päätelmiin liittyvät epävarmuustekijät liittyvät lähinnä kiinteistöjen käypien arvojen arviointiin.

Sijoitukset (milj. euroa)	Vakavaraisuuslaskennan tase	Tilinpäätöstase	Erotus
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet, omassa käytössä	8,8	6,3	2,5
Kiinteistöt, muut kuin omassa käytössä olevat	426,0	333,2	92,8
Osakkeet	253,4	218,6	34,8
Omistussuudet sidosyhteisöissä	2,2	2,9	-0,7
Joukkovelkakirjalainat	823,1	808,5	14,6
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavat yritykset	676,4	644,3	32,1
Lainat	51,6	59,2	-7,6
Talletukset, jotka eivät kuulu muihin rahavaroihin	4,0	4,0	0,0
Johdannaiset	2,1	0,0	2,1
Sijoitukset yhteensä	2 247,6	2 077,0	170,6

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Tilinpäätöksessä aineettomat ja aineelliset hyödykkeet esitetään suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä. Jos on viitteitä siitä, että näiden omaisuuserien arvo on alentunut, kirjataan arvonalennuspoistoja.

Vakavaraisuuslaskennassa liikearvo ja muut pitkävaikutteiset menot eivät sisälly taseen varoihin.

Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

Kiinteistöt esitetään tilinpäätöstaseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon tai sitä alemman käyvän arvon määräisinä. Kiinteistöosakkeet sekä maa- ja vesialueet esitetään taseessa hankintamenon tai sitä alemman käyvän arvon määräisinä. Kiinteistöjen käyvät arvot esitetään tilinpäätöksen liitetietona. Vakavaraisuuslaskennassa kiinteistösijoitukset arvostetaan käypään arvoon.

Osakkeet ja osuudet

Osakkeet ja osuudet esitetään tilinpäätöstaseessa hankintamenon tai sitä alemman käyvän arvon määräisinä. Noteerattujen arvopapereiden sekä sellaisten arvopapereiden, joille on olemassa markkinat, käypänä arvona käytetään vuoden viimeisintä saatavilla olevaa jatkuvan kaupankäynnin mukaista kurssia tai sen puuttuessa viimeisintä kaupankäyntikurssia.

Noteeraamattomien arvopapereiden käypänä arvona käytetään todennäköistä luovutushintaa, jäljellä olevaa hankintamenoa tai substanssiin pohjautuvaa arvoa. Pääomasijoitusrahasto-osuuksien käypänä arvona käytetään hallinnointiyhtiön ilmoittamaa arviota rahaston käyvästä arvosta. Käyvät arvot esitetään tilinpäätöksen liitetietona. Vakavaraisuuslaskennassa nämä sijoitukset arvostetaan käypään arvoon.

Rahoitusmarkkinavälineet

Rahoitusmarkkinavälineet esitetään tilinpäätöstaseessa hankintamenon määräisinä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvon ja hankintamenon välinen erotus jaksetaan korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuaikana. Vastaerä merkitään hankintamenon lisäykseksi tai vähennykseksi. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia arvonmuutoksia ei kirjata. Liikkeeseenlaskijan luottokelpoisuuteen liittyvät arvonalentumiset kirjataan tulokseen. Käyvät arvot esitetään tilinpäätöksen liitetietona. Vakavaraisuuslaskennassa nämä sijoitukset arvostetaan käypään arvoon.

Johdannaiset

Tilinpäätöksessä ei-suojaavasti käsitellyn johdannais sopimuksen käyvän arvon ja sitä korkeamman kirjanpitoarvon/sopimuskurssin negatiivinen erotus kirjataan kuluksi. Realisoitumattomia tuottoja ei kirjata. Korkojohdannaisia käytetään markkinaehtoisesta vastuuvastuun korkoriskin suojaamiseen tulevaisuuden arvonmuutoksia vastaan ryhmän riskienhallinnan mukaisesti. Näitä korkojohdannaisia on käsitelty kirjanpidollisesti suojaavina.

Suojauslaskentaa käytettäessä johdannaisten negatiivinen arvonmuutos jätetään kirjaamatta kuluksi siltä osin kuin suojattavan kohteen arvonmuutos kattaa sen ja edellyttäen, että suojaus on tehokas. Mikäli kuitenkin suojaavien korkojohdannaisten negatiivinen arvonmuutos ylittää suojattavan markkinaehtoisesta vastuuvelan positiivisen arvonmuutoksen, ylitys kirjataan sijoitusten arvonalentumisiin.

Korkojohdannaisista merkitään tilikauden tuotoksi ja kuluksi sopimuksen perusteella tilikauteen kohdistuvat korot. Kirjanpidollisesti suojaavien korkojohdannaisten sulkemisen yhteydessä syntyvä voitto tai tappio jaksetaan kunkin johdannaissopimuksen juoksuajalle. Käyvät arvot esitetään tilinpäätöksen liitetietona. Vakavaraisuuslaskennassa johdannaissopimukset arvostetaan tilinpäätöspäivän käypään arvoon.

Lainasaamiset ja talletukset

Lainasaamiset ja talletukset esitetään tilinpäätöstaseessa nimellisarvon tai tätä pysyvästi alemman todennäköisen arvon määräisenä. Vakavaraisuuslaskennassa asiakaslainat arvostetaan käypään arvoon.

Lainasaamiset ja talletukset esitetään tilinpäätöstaseessa nimellisarvon tai tätä pysyvästi alemman todennäköisen arvon määräisenä. Vakavaraisuuslaskennassa asiakaslainat arvostetaan markkinaehtoisesti (ns. mark-to-model -arvostus). Arvostusmalli perustuu kolmeen keskeiseen tekijään. Kassavirrat ennustetaan tulevaisuuteen ottaen huomioon lainan luonne ja takaisinmaksuaika. Kassavirrat diskontataan korolla, jossa huomioidaan markkinoilta johdettu riskiton korko ja vastapuolen luottoluokitusta heijastava riskipremio.

Vakuutusmaksusaamiset

Vakuutusmaksusaamiset merkitään taseeseen todennäköiseen arvoon ja muut saamiset nimellisarvoon tai tätä pysyvästi alemmaan todennäköiseen arvoon. Vakuutusmaksusaamisten nimellisarvosta on vähennetty kokemusperäinen raukeaminen, jolloin saadaan niiden todennäköinen arvo. Saaminen, josta ei todennäköisesti saada maksusuoritusta, kirjataan luottotappioksi. Vakavaraisuuslaskennassa vakuutusmaksusaamisiksi luetaan vain erääntyneet saamiset.

Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset

Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset arvostetaan sekä tilinpäätöksessä että vakavaraisuuslaskennassa käypään arvoon.

Olellaiset erot arvostamisperiaatteissa

Vakavaraisuuslaskennassa ja tilinpäätöksen laadinnassa käytettävien arvostusmenetelmien välillä ei ole olellaisia eroja lukuun ottamatta seuraavia omistuksia.

Vakavaraisuuslaskennassa sijoituksiin liittyvät siirtyvät korot luetaan kyseisen omaisuuserän käypään arvoon. Tilinpäätöstaseessa sijoitusten siirtyvät korot sisältyvät ryhmään saamiset.

Tilinpäätöksessä asiakaslainat arvostetaan nimellisarvoonsa. Vakavaraisuuslaskennassa lainat arvostetaan markkinaehtoisesti.

Vakuutustekninen vastuovelka

Vahinkovakuutusliiketoiminta

Vahinkovakuutuksen markkinaehtoinen vastuovelka on nykyiseen vakuutuskantaan liittyvien kassavirtojen nykyarvo. Kassavirrat diskontataan käyttäen Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen EIOPA:n vahvistamaa swap-korkokäyrää. Vastuovelka on parhaan estimaatin (odotusarvoinen taso) ja riskimarginaalin (varmuuslisä) summa.

Tulevien kassavirtojen määrittämiseksi tarvitaan paitsi nykyisen vakuutuskannan sopimuksiin liittyvät tiedot myös erilaisia oletuksia liittyen vakuutetun elinaikaan ja käyttäytymiseen. Tällaisia oletuksia ovat mm. oletukset kuolevuudesta, työkyvyttömyysintensiteetistä, takaisinostoista, eläkeajasta, uusista maksuista, vakuutussäästöjen sijoituskohteista, lisäeduista ja vakuutusten hoitamiseen tarvittavista liikekuluista. Kuolevuuden ja työkyvyttömyyden osalta Fennian käyttämät oletukset perustuvat vakuutuslaskennalla tehtyihin tutkimuksiin ja analyysiin. Muilta osin vastuuvakan laskennassa käytetyt oletukset perustuvat yhtiön oman vakuutuskannan käyttäytymishistoriaan ja nykyiseen vakuutusten hoitotapaan. Markkinaehtoinen vastuovelka lasketaan vakuutussopimuksittain, ja kokonaisvastuovelka saadaan näiden summana.

Tilinpäätöshetken mukainen vakavaraisuuslaskentatekniikalla määritetty vahinkovakuutuksen vakuutusteknisen vastuuvakan määrä oli 900,7 miljoonaa euroa.

Alla olevassa taulukossa on eritelty vastuuvakan jakautuminen parhaaseen estimaattiin (odotusarvoinen taso) sekä riskimarginaaliin (varmuuslisä) vakuutuslajeittain.

Vahinkovakuutuksen vakuutustekninen vastuovelka vakuutuslajeittain (milj. euroa)	Vastuuvakan paras estimaatti	Riskimarginaali	Vastuovelka
Sairauskuluvakuutukset	39,7	10,6	50,2
Vakuutukset ansiotulon menetyksen varalta	-2,7	1,0	-1,7
Työntekijäin tapaturmavakuutukset	-15,1	8,1	-7,0
Moottoriajoneuvon liikennevakuutukset	19,9	5,2	25,1
Muut moottoriajoneuvojen vakuutukset	20,2	4,1	24,3
Meri-, ilmailu- ja kuljetusvakuutukset	4,0	1,2	5,2
Palo- ja muut omaisuusvahinkovakuutukset	40,9	5,4	46,3
Yleiset vastuuvakuutukset	26,0	3,2	29,2
Luotto- ja takausvakuutukset	0,0	0,1	0,1
Oikeusturvavakuutukset	15,5	1,1	16,7
Matka-apu	0,0	0,0	0,0
Muut taloudelliset menetykset	-0,9	0,5	-0,4
Ei-suhteelliset sairausjälleenvakuutukset	0,0	0,0	0,0
Ei-suhteelliset vastuujälleenvakuutukset	0,0	0,0	0,0
Ei-suhteelliset meri-, ilmailu- ja kuljetusjälleenvakuutukset	0,0	0,0	0,0
Ei-suhteelliset omaisuusjälleenvakuutukset	0,0	0,0	0,0
Vahinkovakuutus sopimuksiin pohjautuvat ja sairausvakuutusvelvoitteisiin liittyvät elin- ja eläkkeet	419,5	12,0	431,4
Vahinkovakuutus sopimuksiin pohjautuvat ja muihin kuin sairausvakuutusvelvoitteisiin liittyvät elin- ja eläkkeet	274,8	6,4	281,2
Yhteensä	841,9	58,7	900,7

Vastuuvakan parhaan estimaatin kassavirrat on määritetty simulointitekniikalla. Käytetyn simulointimallin tarvitsemat parametrit on johdettu Fennian vakuutusmaksu- ja vahinkokorvausaineistoista. Eläkemuotoisia korvaussuoritteita mallinnettaessa on käytetty kansallista referenssikuolevuusmallia.

Vakuutusteknisen vastuuvakan tason määrittämiseen liittyy aina epävarmuutta, sillä tulevien korvaussuoritusten lopullista suuruutta ei voida tietää tarkasti. Epävarmuutta aiheuttaa ainakin seuraavista syistä:

- Tapauskohtaisesti varattujen vahinkojen kokonaisvahinkoarviot ovat arvioita vahingon kokonaismäärästä ja ne tarkentuvat lopullisiksi kokonaisvahinkomääräksi vahinkojen selviämisen myötä. Erityisesti tulevien eläkemuoitoisten korvaussuoritusten arvioimiseen liittyy epävarmuutta jäljellä olevien elinaikojen kehityksen osalta.
- Tuntemattomien ja tunnettujen mutta ei tapauskohtaisesti varattujen vahinkojen varaukset perustuvat vahinkohistoriatilastojen pohjalta johdettuihin arvioihin vahinkojen suuruudesta ja selviämisestä.
- Tulevien korvaussuoritusten suuruuteen vaikuttaa vakuutuslajeista korvattavien kulujen kehitys. Esimerkiksi autovahinkojen osalta korjauskulujen kehitys tai sairauskuluvakuutusten osalta hoitotoimenpiteiden ja lääkkeiden hintojen kehitys vaikuttavat korvausten lopulliseen suuruuteen. Tulevan inflaation suuruus on aina epävarma ja aiheuttaa sitä kautta epävarmuutta myös tulevien korvaussuoritusten arvioimiseen.

Merkittävimmät erot vakavaraisuustarkoitusta varten lasketun vakuutusteknisen vastuuvelan ja tilinpäätöksessä esitetyn vastuuvelan arvostamisessa käytetyissä perusteissa, menetelmissä ja keskeisissä oletuksissa ovat seuraavat:

Tilinpäätöksessä laskettu vastuuvelka on diskontattu vain tunnettujen eläkemuoitoisten korvausten osalta. Korko on kiinteä 2,0 prosenttia. Kollektiivinen määrittystapa perustuu perinteiseen vahinkokolmioista laskettuun niin sanottuun chain ladder -menetelmään. Myös seuraavat tekijät aiheuttavat eroa yrityksen vakavaraisuustarkoitusta varten suorittaman arvostamisen ja tilinpäätöstä varten suorittaman arvostamisen välillä:

- Lakisääteinen tapaturmavakuutus: tilinpäätöksessä tuntemattomille eläkepääomille laskettu kollektiivinen vastuuvelka, suuruudeltaan 108 miljoonaa euroa, ei ole diskontattu ja vakavaraisuuslaskennassa kyseinen vastuuvelan osa on diskontattu.
- Liikennevakuutus: tilinpäätöksessä tuntemattomille eläkepääomille laskettu kollektiivinen vastuuvelka, suuruudeltaan 31 miljoonaa euroa, ei ole diskontattu ja vakavaraisuuslaskennassa kyseinen vastuuvelan osa on diskontattu.
- Vakuutusmaksuvastuu tilinpäätöksessä on 135 miljoonaa euroa, vakavaraisuuslaskennassa määrittelyerosta johtuva negatiivinen velka on 47 miljoonaa euroa.
- Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen eläkepääomien regressisaamisia 17 miljoonaa euroa ei netoteta tilinpäätöksessä, mutta netotetaan vakavaraisuuslaskennassa.
- Potilasvakuutuksen täysomavastuisten vakuutusten vastuuvelka on tilinpäätöksessä 42 miljoonaa euroa, mutta vakavaraisuuslaskennan vastuuvelan määrittämisessä tähän vastuuvelan osaan liittyvät korvaus- ja vakuutusmaksusuoritteet käytännössä netottavat toisensa.
- Sopimusten päättymiseen liittyvät käsite-erot.
- Riskimarginaalin laskentaerot.

Erot ovat yksilöitävissä ja johtuvat vastuuvelkojen määrittelyjen erilaisuudesta.

Olennaisia jälleenvakuutussaamisia ovat:

- korvausvastuuseen liittyvät saamiset
- normaaleihin tilitysviipeisiin liittyvät saldosaamiset.

Vakuutustekninen vastuuvelka on laskettu ensimmäistä kertaa vakavaraisuuslaskennan mukaisilla laskentatekniikoilla, joten laskentaan liittyviä olennaisia muutoksia ei ole.

Henkivakuutusliiketoiminta

Tilinpäätöksen vastuuvelka 31.12.2016 muodostuu säästömuotoisten vakuutusten osalta vakuutussäästöistä (1 389,4 milj. euroa) ja korkotäydennysvastuusta (136,0 milj. euroa), yhteensä 1 525,4 miljoonaa euroa. Sijoitussidonnaisen vastuuvelan osuus on 903,2 miljoonaa euroa. Tilinpäätöksen vastuuvelka on lain mukaan määrättävä turvaavasti. Säästömuotoisten vakuutusten markkinaehtoinen vastuuvelka muodostuu parhaasta estimaatista (1 491,5 milj. euroa) ja riskimarginaalista (24,4 milj. euroa), yhteensä 1 515,9 miljoonaa euroa. Sijoitussidonnaisen vastuuvelan osuus on 883,1 miljoonaa euroa.

Laskuperustekorkoisen vakuutuskannan markkinaehtoisen vastuuvelan määrä on erityisen herkkä diskonttauksessa käytettävän korkokäyrän tasolle. Markkinoiden alhainen korkotaso on johtanut siihen, että markkinaehtoinen vastuuvelka on viime vuosina ylittänyt vakuutussäästöjen määrän. Tilinpäätös vastuissa alhainen korkotaso on otettu huomioon tekemällä vuosittain siirtoja korkotäydennysvastuuseen käytettäväksi tulevina vuosina laskuperustekoron kustantamiseen. Markkinoiden korkotasolla on ollut pienempi vaikutus sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvelan määrään. Korkotasoa enemmän markkinaehtoiseen vastuuvelkaan vaikuttavat sijoitussidonnaisten vakuutusten osalta oletukset takaisinostoista ja liikekuluista.

Riskivakuutusten osalta tilinpäätöksen vastuuelka muodostuu maksunsiirtovastuusta, tunnettujen ja tuntemattomien korvausten korvausvastuusta ja lisätujen vastuusta, yhteensä 15,9 miljoonaa euroa. Riskivakuutusten markkinaehtoinen vastuuelka on negatiivinen, yhteensä -78,0 miljoonaa euroa, koska tulevien maksujen oletetaan ylittävän tulevien korvausten ja vakuutusten hoitoon tarvittavien liikekulujen määrän. Riskivakuutusten vastuuelan määrä on erityisen herkkä riskivakuutusten päättymisoletuksille.

Riskimarginaali lasketaan cost of capital-menetelmällä olettaen pääoman kustannukseksi 6 prosenttia. Laskennassa otetaan huomioon vakuutus- ja vastapuoliriskien aiheuttamat pääomavaatimukset.

Henkivakuutuksen vakuutustekninen vastuuelka vakuutuslajeittain (milj. euroa)	Paras estimaatti	Riskimarginaali	Yhteensä
Säästövakuutus			
Laskuperustekorkoiset	55,9	0,9	56,7
Sijoitussidonnaiset	556,1	9,5	565,6
Kapitalisaatiosopimus			
Laskuperustekorkoiset	10,0	0,2	10,1
Sijoitussidonnaiset	74,3	1,3	75,6
Yksilöllinen eläke			
Laskuperustekorkoiset	274,3	4,2	278,5
Sijoitussidonnaiset	118,2	2,0	120,2
Ryhmäeläke			
Laskuperustekorkoiset	283,2	4,3	287,5
Sijoitussidonnaiset	119,6	2,0	121,7
Riskihenkivakuutus	-100,7	22,7	-78,0
Yhteensä	1 390,9	47,1	1 437,9
Laskuperustekorkoiset	623,3	9,5	632,8
Sijoitussidonnaiset	868,2	14,8	883,1
Riskihenkivakuutus	-100,7	22,7	-78,0
Yhteensä	1 390,9	47,1	1 437,9

Yllä oleva vastuuelka on bruttomääräinen, toisin sanoen luvuissa ei ole otettu huomioon olemassa oleviin jälleenvakuutus sopimuksiin liittyviä vakuutusmaksuja eikä korvauksia.

Vastaavuus- ja volatiliteettikorjaukset sekä siirtymäsäännökset

Fennia-ryhmässä ei vastuuelkaa määritettäessä ole käytetty vastaavuuskorjausta, volatiliteettikorjausta eikä siirtymäsäännöksiä.

Muut velat

Ryhmän muut velat ovat varsin lyhytaikaisia välilliseen verotukseen, ostolaskuihin ja muuhun operatiiviseen toimintaan liittyviä velkoja. Muut velat esitetään taseessa ja huomioidaan vakavaraisuuslaskennassa nimellisarvon määräisinä.

■ Vaihtoehtoiset arvostusmenetelmät

Varojen arvostamisen yhteydessä siirtyminen vaihtoehtoisen arvostusmenetelmän käyttöön tehdään tapauskohtaisesti, ja siirron perustelut dokumentoidaan. Sellaisten sijoitusinstrumenttien kohdalla, joiden osalta vaihtoehtoinen arvostusmenetelmä on ainoa vaihtoehto, on etukäteen oltava dokumentoidut arvostusmallit ja epävarmuusarviot ennen sijoitusten hankintaa.

Arvostusmallien toimivuus tarkistetaan vähintään kerran vuodessa testaamalla niiden pätevyys joko käyttämällä hintoja, jotka ovat toteutuneet missä tahansa saman instrumentin viimeaikaisissa todettavissa olevissa markkinatapahtumissa, tai minkä tahansa käytettävissä ja todettavissa olevan markkinatiedon pohjalta.

Muut tiedot

Arvostuksesta vakavaraisuustarkoituksiin ei ole muita olennaisia tietoja.

Oma varallisuus

Fennia-ryhmä vakavaraisuus lasketaan kirjanpidon konsolidointiin perustuvalla menetelmällä (ns. menetelmä 1).

Oman varallisuuden hallinnan tavoitteet, politiikat ja prosessit

Oman varallisuuden hallinnan tavoitteena on varmistaa oman varallisuuden riittävyys sääntelyn edellyttämän vakavaraisuuspääomavaatimuksen ja riittävän suuruisen ylitteen kattamiseen kaikkina hetkinä sekä allokoida pääomat keskeisille riskialueille riski-tuottosuhteeltaan tehokkaasti. Edellä mainittu ylite määräytyy ryhmän omasta riskikäsityksestä suhteessa sääntelyn edellyttämään vakavaraisuuspääomavaatimukseen ja varautumisesta äkillisiin ja ennalta-arvaamattomiin häiriöihin.

Tarvittava oman varallisuuden vähimmäistaso määrittää oman varallisuuden vähimmäismäärän, jolla ryhmä suurella todennäköisyydellä pystyy täyttämään vakuutettujen etuja koskevat velvoitteensa. Tämä oman varallisuuden määrä määräytyy suurempana seuraavista kahdesta vakavaraisuuspääomavaatimuksesta:

- vakavaraisuussääntelyn edellyttämä vakavaraisuuspääomavaatimus
- ryhmän oman riskikäsityksen mukaisesti määritelty vakavaraisuuspääomavaatimus.

Sekä oma varallisuus että vakavaraisuuspääomavaatimus voivat muuttua nopeasti ryhmän kantamien avoimien riskipositoiden seurauksena, jolloin ryhmä ei välttämättä enää pysty harjoittamaan liiketoimintaansa normaalisti. Tällaisia äkillisiä ja ennalta-arvaamattomia stressitekijöitä varten ryhmä määrittää halutun suuruisen pääomapuskurin tarvittavan oman varallisuuden vähimmäismäärän päälle. Pääomapuskurin tarkoituksena on antaa ryhmälle aikaa sopeuttaa riskiasemaansa äkillisten ja yllättävien tilanteiden realisoituttua eli mukauttaa riski-tuottoasemaansa ja vakavaraisuusasemansa harkitusti uutta toimintatilannetta vastaavalle tasolle.

Pääomapuskurin tarvittavaa määrää arvioidaan myös pitkälle aikavälille, jolloin tarkasteluun liitetään lisäksi kvalitatiivisia näkökulmia ja ei-mitattavissa olevia riskejä. Tällaisia ovat esimerkiksi emoyhtiön hallituksen asettama liiketoimintastrategia ja liiketoimintaympäristöön liittyvät riskit ja mahdollisuudet.

Vuosittain tehtävässä riskinotto-suunnitelmassa määritetään ryhmän riskinottohalukkuus ja riskinsietokyky sekä allokoidaan riskillinen pääoma kokonaisuudelle ja yksittäisille riskeille. Riskilimiitit ja riskinotonrajoitukset asetetaan vastaamaan edellä kuvattua tahtotilaa. Riskilimiittien toteutumista seurataan jatkuvasti ja riskinotto-suunnitelmaa tarkastellaan ja tarpeen mukaan päivitetään vuosineljänneksittäin vastaamaan mahdollisesti muuttunutta liiketoiminta- tai sijoitusympäristöä.

Oman varallisuuden ja vakavaraisuuden hallinta on osa ryhmän riskienhallintajärjestelmää. Emoyhtiön toimitusjohtaja ja ryhmän ylin johto vastaavat siitä, että riskinotto-suunnitelmat laaditaan ja vakavaraisuustavoitteet asetetaan ryhmätasolla. Riskienhallintajohtaja, riskienhallinnan johtoryhmän avulla, vastaa siitä, että riskinotto-suunnitelman laatimiseksi ja vakavaraisuustavoitteiden asettamiseksi on käytettävissä kattavat ja monipuoliset analyysit riskeistä, tulevaisuuden skenaarioista sekä riskipositoiden realisoitumisesta mahdollisesti aiheutuvista taloudellisista vaikutuksista. Emoyhtiön hallitus hyväksyy riskinotto-suunnitelman ja asetetut riskilimiitit.

Oman varallisuuden luokittelu ja hyväksyttävyyys

Alla olevissa taulukoissa on eritelty oman varallisuuden rakenne ja määrä raportointikauden lopussa ja edellisen raportointikauden lopussa.

Käytettävissä oleva oma varallisuus	31.12.2016	31.12.2015
Oma perusvarallisuus		
Varojen ja velkojen erotus	774,5	706,7
Odotettavissa olevat osingot, voitonjaot ja maksut	0,0	0,0
Etuoikeudeltaan huonommat velat	0,0	0,0
Muu ei käytettävissä oleva oma varallisuus	0,0	0,0
Yhteensä	774,5	706,7
Oma lisävarallisuus	0,0	0,0
Oma varallisuus (oma perusvarallisuus + oma lisävarallisuus)	774,5	706,7
Muiden rahoitusalojen oma varallisuus	1,4	1,4
Oma varallisuus mukaan lukien muiden rahoitusalojen oma varallisuus	775,9	708,1

Fennia-ryhmään kuuluvilla yhtiöillä on oman varallisuuden eriä, joilla on vähentynyt kyky vaimentaa täysmittaisesti tappioita ryhmätasolla. Merkittävin näistä on tasoitusmäärä, jonka siirtämiseen toiseen yhtiöön on esteitä. Raportointikauden lopussa ja edellisen raportointikauden lopussa edellä mainitut erät eivät ylittäneet niille laskettuja maksimimääriä. Täten yhtiöiden oma varallisuus on sekä raportointikauden lopussa että edellisen raportointikauden lopussa kokonaisuudessaan käytettävissä ryhmätasolla.

Alla olevissa taulukoissa on eritelty oman varallisuuden laatu raportointikauden lopussa ja edellisen raportointikauden lopussa sekä erien hyväksyttävyyys vakavaraisuuspääomavaatimuksen ja vähimmäisvakavaraisuuspääomavaatimuksen katteena.

Oman varallisuuden luokittelu ja hyväksyttävyyys 31.12.2016 (milj. euroa)	Käytettävissä	Vakavaraisuus- pääomavaatimuksen katteena	Vähimmäisvakavaraisuus- pääomavaatimuksen katteena
Luokka 1 - käytettävissä rajoituksetta	775,9	775,9	774,5
Luokka 1 - käytettävissä rajoitetusti	0,0	0,0	0,0
Luokka 2	0,0	0,0	0,0
Luokka 3	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	775,9	775,9	774,5

Oman varallisuuden luokittelu ja hyväksyttävyyys 31.12.2015 (milj. euroa)	Käytettävissä	Vakavaraisuus- pääomavaatimuksen katteena	Vähimmäisvakavaraisuus- pääomavaatimuksen katteena
Luokka 1 - käytettävissä rajoituksetta	708,1	708,1	706,7
Luokka 1 - käytettävissä rajoitetusti	0,0	0,0	0,0
Luokka 2	0,0	0,0	0,0
Luokka 3	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	708,1	708,1	706,7

Ryhmän käytettävissä oleva oma varallisuus kuuluu kokonaisuudessaan luokkaan 1, joka on rajoituksetta käytettävissä ja jolla voidaan sellaisenaan kattaa vakavaraisuus- ja vähimmäisvakavaraisuuspääomavaatimusta.

Oman varallisuuden seikkaperäinen luokittelu ja jako raportointikauden lopussa löytyvät liitetiedosta S.23.01.22.

Ryhmä ei sovelle sääntelyn mahdollistamia siirtymäsäännöksiä omaan varallisuuteen.

Tilinpäätöksen oman pääoman ja vakavaraisuuslaskennan omien varojen erotus raportointikauden lopussa on 401,2 miljoonaa euroa. Alla olevassa taulukossa on annettu tasetiivistelmä, josta ilmenee merkittävimmät erot raportointikauden lopussa (milj. euroa).

Varat (milj. euroa)	Vakavaraisuus- laskennan tase	Tilinpäätöstase	Erotus
Liikearvo	0,0	1,9	-1,9
Aineettomat hyödykkeet	0,0	72,9	-72,9
Sijoitukset	2 247,5	2 077,0	170,5
Indeksi- ja sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	904,0	900,9	3,1
Jälleenvakuutus sopimuksista olevat saamiset	2,1	9,4	-7,4
Palkkionpalautukset sijoitussidonnaisista sopimuksista	26,1	0,0	26,1
Kaikki muut varat, joita ei ole esitetty muualla	155,4	266,3	-110,9
Varat yhteensä	3 335,1	3 328,4	6,7
Velat	Vakavaraisuus- laskennan tase	Tilinpäätöstase	Erotus
Vakuutustekninen vastuuvelka	2 347,7	2 961,3	-613,6
Laskennalliset verovelat	146,2	7,6	138,7
Muut velat, joita ei ole esitetty muualla	66,6	60,7	6,0
Velat yhteensä	2 560,6	3 029,6	-469,0
Varojen ja velkojen erotus	Vakavaraisuus- laskennan tase	Tilinpäätöstase	Erotus
Omat varat / Oma pääoma	774,5	298,9	475,7

Varojen tase-erot liittyvät keskeisiltä osiltaan siihen, että

- liikearvo ja aineettomat hyödykkeet nollataan vakavaraisuuslaskennan taseessa
- tilinpäätöksessä tietyt sijoitukset arvostetaan hankintahintaan, arvonorotettuun tai arvonalennettuun hankintahintaan, nimellisarvoon tai muuten varovaisuusperiaatetta noudattaen, kun taas vakavaraisuuslaskennan taseessa sijoitukset arvostetaan markkina-arvoon tai markkinaehtoiseen arvoon
- tilinpäätöksen taseessa jälleenvakuutus sopimusten saamiset ovat nolla, kun taas vakavaraisuuslaskennan taseessa sopimukset arvostetaan markkinaehtoisesti ottaen huomioon sopimusrajan piiriin kuuluvat vakuutusvelvoitteet
- vakavaraisuuslaskennan taseeseen aktivoidaan odotetut palkkionpalautukset sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevista varoista.

Velkojen tase-erot liittyvät keskeisiltä osiltaan siihen, että

- vakavaraisuuslaskennan taseessa vakuutustekninen vastuuvelka arvostetaan markkinaehtoisesti, kun taas tilinpäätöksen taseessa takaisinostoarvoon tai turvaavuusperiaatetta noudattaen
- vakavaraisuuslaskennan taseessa lasketaan tulevista voitoista laskennallista verovelkaa.

Vakavaraisuuslaskennan taseen seikkaperäinen ryhmittely raportointikauden lopussa löytyy liitetiedosta S.02.01.02.

Vakavaraisuuspääomavaatimus ja vähimmäisvakavaraisuuspääomavaatimus

Vakavaraisuuspääomavaatimus raportointikauden lopussa oli 392,7 miljoonaa euroa ja vähimmäisvakavaraisuuspääomavaatimus 107,8 miljoonaa euroa.

Vakavaraisuuspääomavaade riskiluokittain jaettuna raportointikauden lopussa oli:

Vakavaraisuuspääomavaatimus (milj. euroa)	Brutto
Markkinariski	382,3
Vastapuoliriski	43,5
Henkivakuutusriski	89,4
Sairausvakuutusriski	65,1
Vahinkovakuutusriski	72,0
Hajautus	-176,4
Aineettomien hyödykkeiden riski	0,0
Perusvakavaraisuuspääomavaatimus	475,9
Vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskenta	
Operatiivinen riski	29,4
Vakuutustekniseen vastuuelkaan liittyvä tappioiden vaimennusvaikutus	-15,1
Laskennallisiin veroihin liittyvä tappioiden vaimennusvaikutus	-98,0
Muiden rahoitusalojen pääomavaatimus	0,5
Vakavaraisuuspääomavaatimus, ilman pääomavaatimuksen korotusta	392,7
Jo tehdyt pääomavaatimuksen korotukset	0,0
Vakavaraisuuspääomavaatimus	392,7

Vakavaraisuuspääomavaatimuksen erittely löytyy liitetiedosta S.25.01.22.

Olenaiset syöttötiedot vähimmäisvakavaraisuuspääomavaatimuksen laskennassa ovat seuraavat:

Vakuutusyhtiö	Määrä (milj. euro)
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia - Vähimmäispääomavaatimus	29,4
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia - Vähimmäispääomavaatimus	78,5
Ryhmän konsolidoitu vähimmäisvakavaraisuuspääomavaatimus	107,8

Ryhmä ei käytä

- sisäistä mallia vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskemiseen
- yhtiökohtaisia parametreja standardikaavan laskennassa
- yksinkertaistettua laskentaa standardikaavan riskiosioissa eikä sen alaosioissa
- duraatioon perustuvaa osakeriskin alaosiota vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskemiseen.

■ Duraatiopohjaisen osakeriskialaosion käyttö vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskemisessa

Ryhmä ei käytä duraatioon perustuvaa osakeriskin alaosiota vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskemiseen.

■ Standardikaavan ja käytetyn sisäisen mallin väliset erot

Ryhmä ei käytä sisäistä mallia vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskemiseen.

Vähimmäisvakavaraisuuspääomavaatimuksen ja vakavaraisuuspääomavaatimuksen täyttämättä jättäminen

Ryhmä ei ole raportointikaudella alittanut sääntelyn edellyttämää vakavaraisuus- tai vähimmäisvakavaraisuuspääomavaatimustaan.

Muut tiedot

Fennia-ryhmän pääomanhallinnasta ei ole muita olennaisia tietoja.

Liite
S.02.01.02
Tase

Varat

Aineettomat hyödykkeet
Laskennalliset verosaamiset
Eläke-etuuksien ylijäämä
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet (omassa käytössä)
Sijoitukset (muut kuin indeksi- ja sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat)
 Kiinteistöt (muut kuin omassa käytössä olevat)
 Omistussuudet sidosyrityksissä, mukaan lukien omistusyhteydet
Osakkeet
 Osakkeet – listatut
 Osakkeet – listaamattomat
Joukkovelkakirjalainat
 Valtion joukkovelkakirjalainat
 Yrityslainat
 Strukturoidut velkakirjat
 Vakuudelliset arvopaperit
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavat yritykset
Johdannaiset
Talletukset, jotka eivät kuulu muihin rahavaroihin
Muut sijoitukset
Indeksi- ja sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat
Kiinnelainat ja muut lainat
 Lainat, joiden vakuutena on vakuutus sopimus
 Kiinnelainat ja muut lainat yksityishenkilöille
 Muut kiinnelainat ja lainat
Jälleenvakuutus sopimuksista olevat saamiset:
 Vahinkovakuutus ja NSLT-sairausvakuutus
 Vahinkovakuutus, ilman sairausvakuutusta
 NSLT-sairausvakuutus
Henkivakuutus ja SLT-sairausvakuutus, ilman sairausvakuutusta sekä indeksi- ja sijoitussidonnaisia sopimuksia
 SLT-sairausvakuutus
 Henkivakuutus, ilman sairausvakuutusta sekä indeksi- ja sijoitussidonnaisia sopimuksia
Indeksi- ja sijoitussidonnainen henkivakuutus
Jälleenvakuutustalletteet
Vakuutussaamiset ja saamiset vakuutusedustajilta
Saamiset jälleenvakuutustoiminnasta
Muut saamiset (myyntisaamiset, ei vakuutuksiin liittyvät)
Omat osakkeet (suorassa omistuksessa olevat)
Oman varallisuuden eriin tai maksettaviksi määrättyyn mutta vielä maksamattomaan alkupääomaan liittyvät saamiset
Rahavarat
Kaikki muut varat, joita ei ole esitetty muualla
Varat yhteensä

	Solvenssi II -arvo
	C0010
R0030	0
R0040	0
R0050	0
R0060	8 766
R0070	2 187 152
R0080	426 032
R0090	2 194
R0100	253 351
R0110	236 447
R0120	16 904
R0130	823 086
R0140	63 985
R0150	757 967
R0160	0
R0170	1 134
R0180	676 392
R0190	2 082
R0200	4 013
R0210	0
R0220	903 979
R0230	51 617
R0240	0
R0250	2 094
R0260	49 522
R0270	2 051
R0280	9 135
R0290	9 135
R0300	0
R0310	-7 084
R0320	0
R0330	-7 084
R0340	0
R0350	30
R0360	5 644
R0370	809
R0380	0
R0390	0
R0400	0
R0410	75 324
R0420	99 704
R0500	3 335 076

Liite
S.02.01.02
Tase

Velat

	Solvenssi II -arvo
	C0010
Vakuutustekninen vastuovelka – vahinkovakuutus	R0510 197 146
Vakuutustekninen vastuovelka – vahinkovakuutus (ilman sairausvakuutusta)	R0520 155 629
Vakuutustekninen vastuovelka kokonaisuutena laskettuna	R0530 0
Paras estimaatti	R0540 134 838
Riskimarginaali	R0550 20 791
Vakuutustekninen vastuovelka – NSLT-sairausvakuutus	R0560 41 516
Vakuutustekninen vastuovelka kokonaisuutena laskettuna	R0570 0
Paras estimaatti	R0580 21 905
Riskimarginaali	R0590 19 611
Vakuutustekninen vastuovelka – henkivakuutus (ilman indeksi- ja sijoitussidonnaisia sopimuksia)	R0600 1 267 504
Vakuutustekninen vastuovelka – SLT-sairausvakuutus	R0610 431 444
Vakuutustekninen vastuovelka kokonaisuutena laskettuna	R0620 0
Paras estimaatti	R0630 419 480
Riskimarginaali	R0640 11 964
Vakuutustekninen vastuovelka – henkivakuutus (ilman sairausvakuutusta sekä indeksi- ja sijoitussidonnaisia sopimuksia)	R0650 836 059
Vakuutustekninen vastuovelka kokonaisuutena laskettuna	R0660 0
Paras estimaatti	R0670 797 458
Riskimarginaali	R0680 38 601
Vakuutustekninen vastuovelka – indeksi- ja sijoitussidonnaiset sopimukset	R0690 883 052
Vakuutustekninen vastuovelka kokonaisuutena laskettuna	R0700 0
Paras estimaatti	R0710 868 242
Riskimarginaali	R0720 14 810
Ehdolliset velat	R0740 0
Muut varaukset kuin vakuutustekninen vastuovelka	R0750 0
Eläkevelvoitteet	R0760 0
Jälleenvakuuttajilta pidätetyt talletteet	R0770 0
Laskennalliset verovelat	R0780 146 239
Johdannaiset	R0790 5 967
Velat luottolaitoksille	R0800 0
Muut rahoitusvelat kuin velat luottolaitoksille	R0810 0
Vakuutusvelat ja velat vakuutusedustajille	R0820 7 813
Jälleenvakuutusvelat	R0830 1 987
Muut velat (ostovelat, ei vakuutuksiin liittyvät)	R0840 21 493
Etuoikeudeltaan huonommat velat	R0850 0
Omaan perusvarallisuuteen kuulumattomat etuoikeudeltaan huonommat velat	R0860 0
Omaan perusvarallisuuteen kuuluvat etuoikeudeltaan huonommat velat	R0870 0
Muut velat, joita ei ole esitetty muualla	R0880 29 361
Velat yhteensä	R0900 2 560 561
Ylijäämä, jonka verran varat ovat velkoja suuremmat	R1000 774 515

Vakuutusmaksut, korvaukset ja kulut vakuutuslajeittain

		Vahinkovakuutus- ja vahinkojälleenvakuutusvelvoitteet (ensivakuutus ja hyväksytty suhteellinen jälleenvakuutus)			Hyväksytty ei-suhteellinen jälleenvakuutus				Yhteensä
		Oikeusturva	Matka-apu	Muut taloudelliset menetykset	Sairaus	Vastuu	Meri, ilmailu, kuljetus	Omaisuus	
		C0100	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	
Vakuutusmaksutulo									
Brutto – Ensivakuutus	R0110	7 623	0	4 879					417 016
Brutto – Hyväksytty suhteellinen jälleenvakuutus	R0120	0	0	0					338
Brutto – Hyväksytty ei-suhteellinen jälleenvakuutus	R0130				0	0	0	0	0
Jälleenvakuuttajien osuus	R0140	0	0	0	0	0	0	0	4 892
Netto	R0200	7 623	0	4 879	0	0	0	0	412 461
Vakuutusmaksutuotot									
Brutto – Ensivakuutus	R0210	7 607	0	4 929					416 790
Brutto – Hyväksytty suhteellinen jälleenvakuutus	R0220	0	0	0					338
Brutto – Hyväksytty ei-suhteellinen jälleenvakuutus	R0230				0	0	0	0	0
Jälleenvakuuttajien osuus	R0240	0	0	0	0	0	0	0	4 892
Netto	R0300	7 607	0	4 929	0	0	0	0	412 235
Korvauskulut									
Brutto – Ensivakuutus	R0310	5 611	0	248					217 423
Brutto – Hyväksytty suhteellinen jälleenvakuutus	R0320	0	0	0					221
Brutto – Hyväksytty ei-suhteellinen jälleenvakuutus	R0330				0	0	0	0	0
Jälleenvakuuttajien osuus	R0340	0	0	0	0	0	0	0	4 389
Netto	R0400	5 611	0	248	0	0	0	0	213 255
Muun vakuutusteknisen vastuuvelan muutokset									
Brutto – Ensivakuutus	R0410	0	0	0					0
Brutto – Hyväksytty suhteellinen jälleenvakuutus	R0420	0	0	0					0
Brutto – Hyväksytty ei-suhteellinen jälleenvakuutus	R0430				0	0	0	0	0
Jälleenvakuuttajien osuus	R0440	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R0500	0	0	0	0	0	0	0	0
Aiheutuneet kulut	R0550	2 836	0	1 430	0	0	0	0	144 861
Muut kulut	R1200								12 993
Kulut yhteensä	R1300								157 854

Liite
S.05.01.02
Vakuutusmaksut, korvaukset ja kulut vakuutuslajeittain

[illegible]

Liite
S.05.02.01
Vakuutusmaksut, korvaukset ja kulut maittain

		Kotimaa	Viisi kärkimaata (bruttovakuutusmaksutulon perusteella) – Vahinkovakuutusveloitteet					Viisi kärki- maata ja kotimaa yhteensä
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070
	R0010		0	0	0	0	0	
		C0080	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140
Vakuutusmaksutulo								
Brutto – Ensivakuutus	R0110	417 016	0	0	0	0	0	417 016
Brutto – Hyväksytty suhteellinen jälleenvakuutus	R0120	338	0	0	0	0	0	338
Brutto – Hyväksytty ei-suhteellinen jälleenvakuutus	R0130	0	0	0	0	0	0	0
Jälleenvakuuttajien osuus	R0140	4 892	0	0	0	0	0	4 892
Netto	R0200	412 461	0	0	0	0	0	412 461
Vakuutusmaksutuotot								
Brutto – Ensivakuutus	R0210	416 790	0	0	0	0	0	416 790
Brutto – Hyväksytty suhteellinen jälleenvakuutus	R0220	338	0	0	0	0	0	338
Brutto – Hyväksytty ei-suhteellinen jälleenvakuutus	R0230	0	0	0	0	0	0	0
Jälleenvakuuttajien osuus	R0240	4 892	0	0	0	0	0	4 892
Netto	R0300	412 235	0	0	0	0	0	412 235
Korvauskulut								
Brutto – Ensivakuutus	R0310	217 423	0	0	0	0	0	217 423
Brutto – Hyväksytty suhteellinen jälleenvakuutus	R0320	221	0	0	0	0	0	221
Brutto – Hyväksytty ei-suhteellinen jälleenvakuutus	R0330	0	0	0	0	0	0	0
Jälleenvakuuttajien osuus	R0340	4 389	0	0	0	0	0	4 389
Netto	R0400	213 255	0	0	0	0	0	213 255
Muun vakuutusteknisen vastuuvelan muutokset								
Brutto – Ensivakuutus	R0410	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – Hyväksytty suhteellinen jälleenvakuutus	R0420	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – Hyväksytty ei-suhteellinen jälleenvakuutus	R0430	0	0	0	0	0	0	0
Jälleenvakuuttajien osuus	R0440	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R0500	0	0	0	0	0	0	0
Aiheutuneet kulut	R0550	144 861	0	0	0	0	0	144 861
Muut kulut	R1200							12 993
Kulut yhteensä	R1300							157 854

Liite
S.05.02.01
Vakuutusmaksut, korvaukset ja kulut maittain

		Kotimaa	Viisi kärkimaata (bruttovakuutusmaksutulon perusteella) – Henkivakuutusvelvoitteet					Viisi kärki- maata ja kotimaa yhteensä
		C0150	C0160	C0170	C0180	C0190	C0200	C0210
	R1400		0	0	0	0	0	
		C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280
Vakuutusmaksutulo								
Brutto	R1410	210 616	0	0	0	0	0	210 616
Jälleenvakuuttajien osuus	R1420	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R1500	210 616	0	0	0	0	0	210 616
Vakuutusmaksutuotot								
Brutto	R1510	210 616	0	0	0	0	0	210 616
Jälleenvakuuttajien osuus	R1520	765	0	0	0	0	0	765
Netto	R1600	209 851	0	0	0	0	0	209 851
Korvauskulut								
Brutto	R1610	176 639	0	0	0	0	0	176 639
Jälleenvakuuttajien osuus	R1620	350	0	0	0	0	0	350
Netto	R1700	176 289	0	0	0	0	0	176 289
Muun vakuutusteknisen vastuuvelan muutokset								
Brutto	R1710	0	0	0	0	0	0	0
Jälleenvakuuttajien osuus	R1720	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R1800	0	0	0	0	0	0	0
Aiheutuneet kulut	R1900	15 944	0	0	0	0	0	15 944
Muut kulut	R2500							0
Kulut yhteensä	R2600							15 944

Liite
S.22.01.22
Pitkäaikaisia takuita koskevien toimenpiteiden ja siirtymätoimenpiteiden vaikutukset

		Pitkäaikaisia takuita koskevien toimenpiteiden ja siirtymätoimenpiteiden määrä	Vakuutusteknisen vastuuvelan siirtymätoimenpiteen vaikutukset	Korkojen siirtymätoimenpiteen vaikutukset	Nollatun volatilitieetti-korjauksen vaikutukset	Nollatun vastaavuus-korjauksen vaikutukset
		C0010	C0030	C0050	C0070	C0090
Vakuutustekninen vastuuvelka	R0010	2 347 701	0	0	0	0
Oma perusvarallisuus	R0020	774 515	0	0	0	0
Vakavaraisuuspääomavaatimuksen täyttämiseksi hyväksyttävä oma varallisuus	R0050	775 868	0	0	0	0
Vakavaraisuuspääomavaatimus	R0090	392 671	0	0	0	0

Oma perusvarallisuus ennen muilla rahoitusaloilla olevien omistusyhteyksien vähennyksiä

Tavanomainen osakepääoma (joka sisältää omat osakkeet)
Ei käytettävissä oleva maksettavaksi määrätty muttei vielä maksettu tavanomainen osakepääoma ryhmätasolla

Tavanomaiseen osakepääomaan liittyvä ylikurssirahasto
Alkupääoma, jäsenten maksuosuudet tai niitä vastaavat oman perusvarallisuuden erät keskinäisten tai niitä vastaavien yritysten osalta
Etuoikeudeltaan huonommat jäsenten keskinäiset rahastot
Ei käytettävissä olevat etuoikeudeltaan huonommat jäsenten keskinäiset rahastot ryhmätasolla
Ylijäämävarallisuus
Ei käytettävissä oleva ylijäämävarallisuus ryhmätasolla
Etuoikeutetut osakkeet
Ei käytettävissä olevat etuoikeutetut osakkeet ryhmätasolla
Etuoikeutettuihin osakkeisiin liittyvä ylikurssirahasto
Ei käytettävissä oleva etuoikeutettuihin osakkeisiin liittyvä ylikurssirahasto ryhmätasolla

Täsmäytyserä
Etuoikeudeltaan huonommat velat
Ei käytettävissä olevat etuoikeudeltaan huonommat velat ryhmätasolla
Laskennallisten nettoverosaamisten arvoa vastaava määrä
Ryhmätasolla ei käytettävissä olevien laskennallisten verosaamisten määrä
Muut valvontaviranomaisen omaksi perusvarallisuudeksi hyväksymät erät, joita ei ole esitetty edellä
Ei käytettävissä oleva oma varallisuus, joka liittyy muihin valvontaviranomaisen omaksi perusvarallisuudeksi
Vähemmistöosuudet (ellei ole ilmoitettu muun oman varallisuuden erän osana)
Ei käytettävissä olevat vähemmistöosuudet ryhmätasolla

Tilinpäätöksen oma varallisuus, jota ei pitäisi esittää täsmäytyseränä ja joka ei täytä Solvenssi II:n mukaisen oman varallisuuden luokitteluperusteita

Tilinpäätöksen oma varallisuus, jota ei pitäisi esittää täsmäytyseränä ja joka ei täytä Solvenssi II:n mukaisen oman varallisuuden luokitteluperusteita

Vähennykset

Muihin rahoitusalan yrityksiin, mukaan lukien rahoitustoimintaa harjoittaviin sääntelemättömiin yrityksiin, olevien omistusyhteyksien vähennykset
joista direktiivin 2009/138/EY 228 artiklan mukaisesti vähennetyt
Sellaisten omistusyhteyksien vähennykset, joihin liittyvät tiedot puuttuvat (229 artikla)
Omistusyhteyksien vähennykset, kun käytetään vähentämis- ja yhdistämismenetelmää ja menetelmien yhdistelmää

Ei käytettävissä olevat oman varallisuuden erät yhteensä

Vähennykset yhteensä

Oma perusvarallisuus yhteensä vähennysten jälkeen

	Yhteensä	Luokka 1 (T1) – käytettävissä rajoituksetta	Luokka 1 (T1) – käytettävissä rajoitetusti	Luokka 2 (T2)	Luokka 3 (T3)
	C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
R0010	0	0		0	
R0020	0	0		0	
R0030	0	0		0	
R0040	8 587	8 587		0	
R0050	0		0	0	0
R0060	0		0	0	0
R0070	0	0			
R0080	0	0			
R0090	0		0	0	0
R0100	0		0	0	0
R0110	0		0	0	0
R0120	0		0	0	0
R0130	765 927	765 927			
R0140	0		0	0	0
R0150	0		0	0	0
R0160	0				0
R0170	0				0
R0180	0	0	0	0	0
R0190	0	0	0	0	0
R0200	0	0	0	0	0
R0210	0	0	0	0	0
R0220	0	0			
R0230	0	0	0	0	0
R0240	0	0	0	0	0
R0250	0	0	0	0	0
R0260	0	0	0	0	0
R0270	0	0	0	0	0
R0280	0	0	0	0	0
R0290	774 515	774 515	0	0	0

Liite
S.23.01.22
Oma varallisuus

Oma lisävarallisuus

Maksamaton tavanomainen osakepääoma, joka on maksettava vaadittaessa mutta jota ei ole vielä vaadittu Maksamaton eikä vielä maksettavaksi vaadittu alkupääoma, jäsenten maksuosuudet tai vastaavat oman perusvarallisuuden erät, jotka on maksettava vaadittaessa, keskinäisten tai niitä vastaavien yritysten osalta Maksamattomat etuoikeutetut osakkeet, jotka on maksettava vaadittaessa mutta joita ei ole vielä vaadittu maksettaviksi

Muut kuin direktiivin 2009/138/EY 96 artiklan 2 kohdan nojalla annetut remburssit ja takuut

Direktiivin 2009/138/EY 96 artiklan 2 kohdan nojalla annetut remburssit ja takuut

Jäseniltä direktiivin 2009/138/EY 96 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan nojalla vaaditut lisämaksut

Jäseniltä vaaditut lisämaksut – Muut kuin direktiivin 2009/138/EY 96 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan nojalla vaaditut

Ei käytettävissä oleva oma lisävarallisuus ryhmätasolla

Muu oma lisävarallisuus

Oma lisävarallisuus yhteensä

Muiden rahoitusalojen oma varallisuus

Täsmäytyserä

Ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavat laitokset

Rahoitustoimintaa harjoittavat sääntelemättömät yhteisöt

Muiden rahoitusalojen oma varallisuus yhteensä

Oma varallisuus, kun käytetään vähentämis- ja yhdistämismenetelmää sellaisenaan tai yhdistettynä menetelmään 1

Yhteenlaskettu oma varallisuus, kun käytetään vähentämis- ja yhdistämismenetelmää ja menetelmien yhdistelmää

Yhteenlaskettu oma varallisuus, kun käytetään vähentämis- ja yhdistämismenetelmää ja menetelmien yhdistelmää ryhmänsisäisten liiketoimien vähentämisen jälkeen

Ryhmän konsolidoidun SCR:n täyttämiseksi käytettävissä oleva oma varallisuus yhteensä (ilman muilta rahoitusaloilta ja vähentämis- ja yhdistämismenetelmän avulla sisällytetyiltä yrityksiltä olevaa omaa varallisuutta)

Ryhmän konsolidoidun vähimmäis-SCR:n täyttämiseksi käytettävissä oleva oma varallisuus yhteensä

Ryhmän konsolidoidun SCR:n täyttämiseksi hyväksyttävä oma varallisuus yhteensä (ilman muilta rahoitus-aloilta ja vähentämis- ja yhdistämismenetelmän avulla sisällytetyiltä yrityksiltä olevaa omaa varallisuutta)

Ryhmän konsolidoidun vähimmäis-SCR:n täyttämiseksi hyväksyttävä oma varallisuus yhteensä

Ryhmän konsolidoitu vähimmäis-SCR

Hyväksyttävän oman varallisuuden ja ryhmän konsolidoidun vähimmäis-SCR:n suhdeluku

	Yhteensä	Luokka 1 (T1) – käytettävissä rajoituksetta	Luokka 1 (T1) – käytettävissä rajoitetusti	Luokka 2 (T2)	Luokka 3 (T3)
R0300	0				
R0310	0			0	
R0320	0			0	0
R0350	0				
R0340	0				
R0360	0				
R0370	0			0	0
R0380	0			0	0
R0390	0			0	0
R0400	0			0	0
R0410	1 353	1 353	0	0	
R0420	0	0	0	0	0
R0430	0	0	0	0	
R0440	1 353	1 353	0	0	
R0450	0	0	0	0	0
R0460	0	0	0	0	0
R0520	774 515	774 515	0	0	0
R0530	774 515	774 515	0	0	
R0560	774 515	774 515	0	0	0
R0570	774 515	774 515	0	0	
R0610	107 835				
R0650	718,2 %				

Liite
S.23.01.22
Oma varallisuus

Ryhmän SCR:n täyttämiseksi hyväksyttävä oma varallisuus yhteensä (mukaan lukien muilta rahoitusaloilta ja vähentämis- ja yhdistämismenetelmän avulla sisällytetyiltä yrityksiltä oleva oma varallisuus)

Ryhmän SCR
Hyväksyttävän oman varallisuuden ja ryhmän SCR:n suhdeluku muut rahoitusalat ja vähentämis- ja yhdistämismenetelmän avulla sisällytetyt yritykset mukaan luettuina

Täsmäytyserä
Ylijäämä, jonka verran varat ovat velkoja suuremmat
Omat osakkeet (suorassa ja välillisessä omistuksessa olevat)
Odotettavissa olevat osingot, voitonjaot ja maksut
Muut oman perusvarallisuuden erät
Vastaavuuskorjauskantoja ja erillään pidettäviä rahastoja koskevat sidotun oman pääoman erien korjaukset
Muu ei käytettävissä oleva oma varallisuus
Täsmäytyserä ennen muilla rahoitusaloilla olevien omistusyhteyksien vähennyksiä
Odotettavissa olevat voitot
Tuleviin vakuutusmaksuihin sisältyvät odotettavissa olevat voitot (EPIFP) – Henkivakuutus
Tuleviin vakuutusmaksuihin sisältyvät odotettavissa olevat voitot (EPIFP) – Vahinkovakuutus
Tuleviin vakuutusmaksuihin sisältyvät odotettavissa olevat voitot (EPIFP) yhteensä

	Yhteensä	Luokka 1 (T1) – käytettävissä rajoituksetta	Luokka 1 (T1) – käytettävissä rajoitetusti	Luokka 2 (T2)	Luokka 3 (T3)
R0660	775 868	775 868	0	0	0
R0680	392 671				
R0690	197,6 %				

	C0060
R0700	774 515
R0710	0
R0720	0
R0730	8 587
R0740	0
R0750	0
R0760	765 927
R0770	118 855
R0780	271 729
R0790	390 584

Liite
S.25.01.22
Vakavaraisuuspääomavaatimus (SCR)– Standardikaavaa käyttävät ryhmät

Markkinariski
Vastapuoliriski
Henkivakuutusriski
Sairausvakuutusriski
Vahinkovakuutusriski
Hajautus
Aineettomien hyödykkeiden riski
Perus-SCR

SCR:n laskenta

- Operatiivinen riski
- Vakuutustekniseen vastuuelkaan liittyvä tappioiden vaimennusvaikutus
- Laskennallisiin veroihin liittyvä tappioiden vaimennusvaikutus
- Direktiivin 2003/41/EY 4 artiklan mukaisesti harjoitettavaa liiketoimintaa koskeva pääomavaatimus

SCR, ilman pääomavaatimuksen korotusta

- Jo tehdyt pääomavaatimuksen korotukset

SCR

SCR:ää koskevat muut tiedot

- Duraatiopohjaista osakeriskiä koskevan alariskiosion pääomavaatimus
- Jäljellä olevaa osaa koskevien nimellisten SCR:ien kokonaismäärä
- Erillään pidettäviä rahastoja koskevien nimellisten SCR:ien kokonaismäärä
- Vastaavuuskorjauskantojen nimellisten SCR:ien kokonaismäärä
- Erillään pidettävien rahastojen nimellisten SCR:ien yhdistämisestä johtuvat hajautusvaikutukset 304 artiklaa varten
- Ryhmän konsolidoitu vähimmäis-SCR

Muita yhteisöjä koskevat tiedot

- Muiden rahoitusalojen pääomavaatimus (muiden kuin vakuutusalan pääomavaatimukset)
- Muiden rahoitusalojen pääomavaatimus (muiden kuin vakuutusalan pääomavaatimukset) – Luottolaitokset, sijoituspalveluyritykset, rahoituslaitokset, vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajat, yhteissijoitusyritysten rahastoyhtiöt
- Muiden rahoitusalojen pääomavaatimus (muiden kuin vakuutusalan pääomavaatimukset) – Ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavat laitokset
- Muiden rahoitusalojen pääomavaatimus (muiden kuin vakuutusalan pääomavaatimukset) – Rahoitustoimintaa harjoittavat sääntelemättömät yhteisöt
- Määräysvallattomien omistusyhteyksien pääomavaatimus
- Edellä luettelemattomien yritysten pääomavaatimus

Kokonais-SCR

- Vähentämis- ja yhdistämismenetelmän avulla sisällytettyjen yritysten SCR

SCR

	Brutto-SCR	Yrityskohtaiset parametrit	Yksinkertaistukset
	C0110	C0080	C0090
R0010	382 270		Ei mitään
R0020	43 541		
R0030	89 376	Ei mitään	Ei mitään
R0040	65 084	Ei mitään	Ei mitään
R0050	72 042	Ei mitään	Ei mitään
R0060	-176 432		
R0070	0		
R0100	475 881		

	C0100
R0130	29 440
R0140	-15 083
R0150	-98 048
R0160	0
R0200	392 191
R0210	0
R0220	392 671
R0400	0
R0410	0
R0420	0
R0430	0
R0440	0
R0470	107 835
R0500	480
R0510	0
R0520	0
R0530	0
R0540	0
R0550	0
R0560	0
R0570	392 671

Liite
S.32.01.22
Ryhmään kuuluvat yritykset

Maa	Yrityksen tunnistekoodi	Yrityksen tunnistekoodin tyyppi	Yrityksen virallinen nimi	Yrityksen toimiala	Oikeudellinen muoto	Luokka (keskinäinen / muu kuin keskinäinen)	Valvonta-viranomainen
C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080
FI	2392951-7	2	Fennia Varainhoito Oy	8		2	Finanssivalvonta
FI	7437001F63Q0466FN058	1	Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia	1	Vakuutusosakeyhtiö	2	Finanssivalvonta
FI	7437003I83168NH5GN58	1	Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia	2	Keskinäinen vakuutusyhtiö	1	Finanssivalvonta

(jatkoa)

Vaikutusvaltaa koskevat kriteerit						Ryhmävalvonnan soveltamisalaan sisällyttäminen		Ryhmän vakavaraisuuden laskenta-menetelmä
:%a osake-pääomasta	Konsolidoidun tilinpäätöksen laadinnassa käytetty %-osuus	:%a ääni-oikeuksista	Muut kriteerit	Vaikutus-vallan taso	Ryhmän vakavaraisuuden laskennassa käytetty suhteellinen osuus	KYLLÄ/EI	Päätöksen päivämäärä, jos sovelletaan 214 artiklaa	Käytetty menetelmä ja menetelmää 1 käytettäessä yrityksen käsittely
C0180	C0190	C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260
100 %	100 %	100 %	Ei ole	1	100 %	1		6
100 %	100 %	100 %	Ei ole	1	100 %	1		1
						1		1